Päewaleht

PÜHAPÄEVAL HINNATA KAASANDED

PILKE- JA NALJALEHT „KRATT" JA KUNSTI ERILISA „KUNST JA KIRJANDUS"

Toimetus ja talitus: Pikk tän. 2. Kontor avatud 9—5. Ärijuhatuse kõnetunnid 9—11. Aadress: „Päevaleht" Tallinn, postkast 433.

Telefonid: Keskjaama väljakutse nr. 428-83 igal tööpäeval kella 8—17. Kella 17-nest alates kuni kella 8-ni teisel hommikul ja pühapäeviti on kasutada järgmised numbrid: nr. 428-84 lehe kontor, ukseh. ja Pika t. raamatukauplus; nr 428-85 lehe ekspeditsioon; nr. 428-86 trükikoja kontor; nr. 428-87 peatoimetaja Tammer; nr. 428-88 toimetuse kaugekõned ja nr. 428-89 ärijuhatus. Pärnu m. ja Suur Karja tän. nurgal asetseva raamatukaupluse tel. nr. 446-11 ja 479-25.

Peatoimetaja H. TAMMER

Jimub 7 korda nädalas

TELLIMISHINNAD:

1 kuu postiga	1 kroon	80 senti.	1 kuu postita 1
2 kuud	„ 3	„ 60	„ 2 kuud „ 3
3 kuud	„ 5	„ —	„ 3 kuud „ 4

Üle 3 kuu korraga tellides iga järgneva kuu eest 1 kr. 50 s. Välismaale 4 kr. kuus.

Üle 3 kuu korr järgneva kuu e Aadressi mu

Kuulutuste hinnad: kuulutuste küljel 6 senti, te ja teksti sees 17 senti mm veeru lainses. Kohaotsi kuni Kr. 3.— poole hinnaga.

Kuulutuste koha valikut ei kindlustata. Kuulutusi võetakse vasto lehe jooksvasse numbrisse ig laupäeval kl. 10-ni.

Tarvitamata jäänud käsikirju alal ei hoita. Need saade vastav postmark on lisatud.

Nr. 33 — Neljapäeval, 3. veebruaril 1938 — XXXIII

ESIETENDUSKINO

ARS

Esietenduseks põnev ja elamusrikas spionaashifilm! Meeliköitvam kui kõik seiklusromaanid!

DOLORES DEL RIO, PETER LORRE, GEORG SANDERS

Rahvusvaheline salakuulaja

II „VÕITMATUD ARANLASED"

Inglise salakuulaja pönevald seiklusi Saksamaal. Inimesed, kes salgasid ära iseenda mina, et mängida hädaohtlikku ja hävitavat mängu. Inglise spioon, kes andis suurema hävituslöögi kui miljon relvastatud sõdurit!

Kinokunsti suuremaid saavutusi. See meeliköitev kultuurfilm sai rahvusvahelisel kinokunsti võistlusel kõrgeima auhinna.

Homme, 4. veebr., kell 4 avatakse

K-m. Tallinna Tekstiil

uutes ruumides

Pärnu mnt. nr. 8

V. Karja tän. nurgal, linna apteegi vastas.

Palume külastada!

Tutvuge meie ajakohase ärisisustusega ja rikkalike kaupade väljapanekuga äris ja vaateaknail!

Klaas teed sidrun

on ahvatlev ja maitseb eriti hästi aroomikülla
Sama mõnutunde loovad suitsetajaile naudinge

Ahto • Turist • Idamaa

Üliõpilasorganite uus pale

Uus üliõpilaskonna esindus 51-liikmeliseks, vanematekogu 24-liikmeliseks. Uue esinduse esimene koosolek arvatavasti 9. veebr.

Üliõpilaskonna ajutise juhatuse poolt on teatatud üliõpilaskonventidele ülikoolide seaduse ja haridusministri korralduse alusel kui palju nad saavad esindajaid kokkukutsutavasse üliõpilaskonna esindusse üliõpilaskonventide isiklikkude koosseisude järgi, mis on kontrollitud ülikooli sekretariaadi poolt ajutise juhatuse esindajate juuresolekul. Ühtlasi palutakse üliõpilaskonventidel teatada ajutisele juhatusele nende poolt üliõpilaskonna esindusse valitud esindajate nimed hiljemalt 5. veebruariks. Esindajateks võivad olla ainult Tartu ülikooli immatrikuleeritud ja Eesti vabariigi kodakondsusesse kuuluvad üliõpilased.

Üliõpilaskonna ajutise juhatuse lõplikel andmeil saavad üliõpilaskonvendid esindajaid alljärgnevalt: „Korp. Amicitia" — 1, immatrikuleeritud liikmeid on tal 43; „Ü. S. Concordia" — 1, immatrikuleeritud liikmeid — 40; „Eesti Meesüliõpilasühing Ümera" — 1, immatrikuleeritud liikmeid 40; „Eesti Naisüliõpilaste Ühing" — 1, immatrikuleeritud liikmeid 43; „Eesti Naisüliõpilaste Selts" — 3; immatrikuleeritud liikmeid 143; „Eesti Üliõpilaste Selts" — 6, immatrikuleeritud liikmeid 241; „Eesti Üliõpilaste Ühing EÜÜ" — 1, immatrikuleeritud liikmeid 43; „Korp. Filiae Patriae" — 3, immatrikuleeritud liikmeid 126; „Korp. Fraternitas Estica" — 3, immatrikuleeritud liikmeid 125; „Korp. Fraternitas Liviensis" — 3, immatrikuleeritud liikmeid 123; „Korp. Fraternitas Tartuensis" — 1, immatrikuleeritud liikmeid 47; „Korporatsioon Indla" — 3, immatrikuleeritud liikmeid 123; „Ü. S. Liivika" — 2, immatrikuleeritud liikmeid 84; „E. Ü. S. Põhjala" — 2, immatrikuleeritud liikmeid 81; „Ü. S. Raimla" — 1, immatrikuleeritud liikmeid 53; „Korp. Revelia" — 1, immatrikuleeritud liikmeid 50; „Korporatsioon Rotalia" — 3, immatrikuleeritud liikmeid 122; „Korp. Sakala" — 3, immatrikuleeritud liikmeid 123; „Korp. Ugala" — 2, immatrikuleeritud liikmeid 82; „Eesti Üliõpilaste Selts Veljesto" — 1, immatrikuleeritud liikmeid 44; „Korporatsioon Vironia" — 3, immatrikuleeritud liikmeid 125; „Vene Üliõpilaste Selts" — 1, immatrikuleeritud liikmeid 56 ja „Eesti Üliõpilaste Selts Ühendus" — 1, immatrikuleeritud liikmeid 42.

Paarikaupa on liitunud ja saavad ühe esindaja saksa korporatsioonidest: „Baltonia", immatrikuleeritud liikmeid 20 ja „Neobaltia", immatrikuleeritud liikmeid 24; „Livonia", immatrikuleeritud liikmeid 21 ja „Korp. Fraternitas Academia", immatrikuleeritud liikmeid 24; „Estonia", immatrikuleeritud liikmeid 27 ja „Balti Saksa Naisüliõpilaste Ühing", immatrikuleeritud liikmeid 22. Vene korporatsioonidest on liitunud ja saavad ühe esindaja „Corp. Fraternitas Slavia", immatrikuleeritud liikmeid 21 ja „Corp. Fraternitas Aeterna", immatrikuleeritud liikmeid 24.

Esindajat ei saa üliõpilaskonvendid „E. N. Ü. S. Ilmatar", kellel immatrikuleeritud liikmeid 25 ja kellel ühinemisvõimalust kellegiga ei ole; „Korp. Limuvia", immatrikuleeritud liikmeid. 19 ja „Hasmonea", kellel immatrikuleeritud liikmeid 17. Viimased kaks on juudi rahvusest üliõpilaste konvendid ja nad ei saa ka liitudes üht esindajat, kuna nende liikmete arv ka kokku ei küüni 40-le, milline arv on normiks ja aluseks ühe esindaja saamiseks esindusse.

Nagu ülaltoodud arvudest nähtub, kujuneb uus üliõpilaskonna esindus 51-liikmeliseks. Sellest koosseisust saavad eesti meeskorporatsioonid 19 esindajat, naiskorporatsioonid 7 esindajat, eesti üliõpilasseltside rühm 17 esindajat, üliõpilasühingud 3 esindajat ja vähemusrahvusest konvendid 5 esindajat, neist 3 sakslased ja 2 venelased.

Kunas uus üliõpilaskonna esindus oma esimeseks koosolekuks kokku tuleb, ei ole praegu veel lõplikult teada, kuna selle otsustab ajutine juhatus tuleva nädala alguses. Arvatavasti peetakse uue esinduse esimene koosolek kas 9. või 10. veebruaril.

Vanematekogu kujuneb 24-liikmeliseks, kuna vanematekogusse saavad esinduse kõik üliõpilaskonvendid, kellel vilistlaskogud ja kellel immatrikuleeritud liikmete arv on üksinda või mõne teisega liitudes vähemalt 40. Vähemusrahvused saavad vanematekogusse 5 esindajat, üliõpilasseltside rühm 8 ja mees- ja naiskorporatsioonid 11.

SANDEMAN

PORT

ületamata kvaliteedis saadaval igas parimas lokaalis ja veinikaupluses.

Pealadu Eestis

K.-k. Joh. Tusti

Vene 4, Tallinn.
Telef. 446-18.

Põlev lennuk ookeani kohal

Hukkus kaks Itaalia lendurit

Berliin, 2. 2. (ETA) (DNB) Tuntud Itaalia lenduri Stoppani lennuk süttis täna ookeani kohal põlema. Stoppani oli hommikul kell 9.10 startinud Natalis. Kell 13 lennuk teatas raadioteel, et ta mootoririkke pärast on sunnitud tagasi pöörduma Natali. Raadioteate püüdis kinni Fernando Noronha saare lähedal asetsew Saksa ujuw lennubaas „Schwabenland". Kell 15.55 lennuk andis hädasignaale. Lennubaasilt startisid kohe lennupaadid „Samum" ja „Boreas" Stoppani otsimiseks. 31 minuti pärast „Samum" leidiski ookeanil triiwiwa Itaalia lennuki põlewa wraki. Waatamata ebasoodsale ilmale „Samum" suutis laskuda weepinnale ja päästa Stoppani. Stoppani kaks kaaslast on aga hukkunud.

A. Varma saadikuks Kaunasesse

Riigihoidja käskkirjaga 2. veebr. s. a. Aleksander Varma kutsutakse ära peakonsuli kohalt Leningradis ning nimetatakse saadikuks Kaunasesse arvates 15. veebruarist 1938.

*

A. Varma sündis 22. juunil 1890. a. Harjumaal. Õppis meremeheks ja teenis Vene sõjalaevastikus 1914.—1918. a. Oli Eesti merejõudude staabiülema abi ja 1919.—1920. a. staabiülem. Rivis teenis sõjalaeva „Marduse" komandörina ja staabis juriskonsuldina kuni 1924. a. Mainitud aastal lõpetas Tartu ülikooli õigusteaduskonna I järgu diplomiga ning sai kaitseministeeriumi juriskonsuldi abiks, hiljem kodifikaatoriks, millisel kohal tegutses kuni 1926. a., mil lahkus kaitseväe teenistusest kapten-majorina.

Välisministeeriumi juriidilise büroo juhataja 1926.—1927. a., administratiiv osak. juh. 1927. — 1931. a., saatkonna nõunik Moskvas 1931.—1933. a. maikuuni. Nimetati siis peakonsuliks Leningradi, missugusel kohal oli kuni määramiseni saadikuks Kaunasesse.

Sõjaliste teenete eest on saanud I liigi III järgu Vabaduse Risti, autasu ja tasuta maa.

Uus riigikontrollnõukogu liige

Riigihoidja käskkirjaga 2. veebruarist 1938 nimetati senise riigikontrolli tsiviilosakonna peakontrolöri asetäitja Roland Walentin riigikontrollnõukogu liikmeks, arvates 5. veebruarist 1938. a.

Geodeetide koja ellukutsumise kavatsus,

mis hiljuti asjaomaste ringkondade algatusel päewakorrale kerkis, anti põllutööministri ettepanekul ministeeriumide-wahelisse komisjoni. Komisjoni kuuluwad põllutöö-, haridus-, teede- ja sõjaministeeriumi esindajad.

PÄIKE

AJAKIRI LASTELE JA NOORTELE

Jaanuar 1938. a. (nr. 1/2) Hind 35 senti.

Müügil igal pool — suur

laste- ja noorte

„Päik

32 lhk. suures kaustas, rikkalikult mitm illustratsioonide ja mitmevärvilise kaan

Tellijate vahel jagatakse hulk vä

Tellimishinnad: 12 kuud — Kr. 3.50; 6 k 0.90. Tellimisi võtavad vastu kõik po kontorid ja tellim. vastuvõtjad üle maa. linnas, Endla t. 52-a—1, tel. 410-47; ava turg 15—1. Kirjade aadress: Päike, Talli

Tellige oma lemmikutele „Päike"!

Väikese kulu teeb tuhandekordselt tasa õnnelik ja tänulik pilk Tei

A. Rei Moskvas

Moskwa, 2. 2. (ETA) (TASS) Kolmapäewal saabus Moskwasse Eesti uus saadik August Rei. Oktoobriwaksalis olid teda wastu wõtmas protokolliülem Barkow ja Eesti saatkonna liikmed.

Blomberg lahkub

Berliin, 2. 2. (ETA) (Reuter) Hästiinformeeritud ringkonnist kuuldub, et sõjaminister feldmarssal von Blomberg lahkub oma kohalt arwatawasti lähema kuue kuu jooksul.

Ilmusid müügile

Malaga & Samos Wine

Nõudke igast parimast kauplusest.

Pealadu Eestis

K-k. Joh. Tusti

Vene 4, Tallinn.

Tühistan kih

Alfred J

VALEN

TALLINN,
3. II 38.

TERAST

Oleme avanu eriti odavate meeste kingad mis peavad v odavat ostuv Va

Rohuneeme

Eile kella 12 paigu Rohuneeme kalurit, kes o ja keda peeti juba hukku merel, Aegna saare lähe rikki, kuid waatamata selle paati juhtiba Prangli fa eile hommikul kella 5 pa sõitsid nad koduranda.

†

AUGUST WUNDER

surnud 3. weebruaril 1936.

Teisel surma-aastapäewal

mälestab naine.

---

31. jaanuaril 1938. a. surma läbi lahkunud endist wannutatud adwokaati

Artur Beek'i

mälestab E. W. Wannutatud Adwokaatide Nõukogu.

Oma kauaaegset endist kohusetruud hoolekogu esimeest

Anton Peterson'i

mälestavad

Tallinna ..nna 15. algkooli hoolekogu ja õppenõukogu.

Oma lugupeetud juhatuseliikmele prof. A. Topmanile ta abikaasa

SALME TOPMANI

surma puhul väljendab sügavat kaastunnet

Kirikumuusika Sekretariaat.

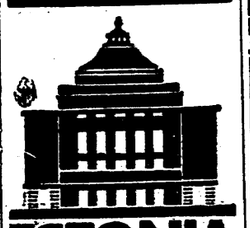
Jääwalt lahkunud

Artur Beek'i

mälestawad leinas

Jüri Ots
Woldemar Kures
Jüri Rotberg
Oskar Pull
Karl Waldson
Alfred Walge
Benno Kauk
Hans Sossi

Pidud

ESTONIA TEATER

Neljapäeval, 3. veebruaril, kell ½8 õhtul
Dimitri Smirnoff'i
võõrusetenduseks
„Eugen Onegin"
P. Tšaikovski ooper 3 vaatuses, 7 pildis.
Pääsmed Kr. 3.— kuni 30 s.

Reedel, 4. veebruaril, kell ½8 õhtul
4. korda harilike hindadega
„Figaro pulmad"
Pierre-Augustin Caron de Beaumarchais' komöödia 5 vaatuses.
Pääsmed Kr. 1.50 — 20 s.

Laupäeval, 5. veebruaril, kell ½8 õhtul
esietenduseks
„Romeo ja Julia"
Ch. Gounod' ooper 4 vaatuses, 6 pildis prologi ja epiloogiga.
Pääsmed Kr. 3.— kuni 30 s.

Pühapäeval, 6. veebruaril, kell pool 3 p. l.
13. korda
harilike hindadega
„Sügismanööver"
E. Kalmani operett 3 vaat.
Pääsmed Kr. 2.50—30 s.

Kell pool 8 õhtul
5. korda
harilike hindadega
„Figaro pulmad"
Pierre-Augustin Caron de Beaumarchais' komöödia 5 vaatuses.
Pääsmed Kr. 1.50 — 20 s.

Teatri kassad avatud kella 12—4 p. l. ja õhtul kella 6-st poole 9-ni.

EESTI DRAAMA TEATER

Laupäeval, 5. veebruaril kell ½8 õhtul
45. korda
„Suvi"
A. Särevi - O. Lutsu dramatiseering 3 vaatuses.
Näitejuht — Leo Kalmet.
Lavapildid — P. Raudwee.

NOORSOOTEATER.

Pühapäeval, 6. veebruaril kell pool 3 p. l.
esietenduseks
„Väike lord Fauntleroy"
A. Särevi 6-pildiline dramatiseering Inglise-Ameerika lastekirjaniku Frances Burnett'i samanimelise jutustuse järele. Näitejuht — Leo Kalmet. Lavapildid — Pärn Raudwee. Tantsud — Gerd Neggo. Muusikajuht — W. Jakobson. Kaastegelv Gerd Neggo tantsustuudio.
Pühapäeval, 6. veebruaril kell ½8 õhtul
44. korda
„Daam kameeliatega"
A. Dumas' näidend 5 v.
Lavastus — A. Sunne,
Lavapildid — P. Raudwee
Kassa avatud fl. 11—1 e.l. ja 5—8 õhtul.

HELIOS KINO

5, 7, 9
Robert Stolzi uus suuroperett
„Austrite printsess"
Theo Lingen, Gusti Wolf.

Avaldan südamlikku tänu

kõigile sugulastele, sõpradele ja organisatsioonidele, kes rohkearvuliselt osa võtsid minu abikaasa

Jaan Sepp'a

viimsele puhkepaigale saatmisest, ta haua pärgadega ja lilledega kaunistasid.

Eriti lubatagu tänada Rakvere Linnavalitsust, ametkonda ja teenijaid, Viru Maavalitsust ja ametkonda, Rakvere Kolmainu koguduse juhatust ja õpetajaid, Kaitseliidu Rakvere I Malevkonda ja G-komandot, Rakvere Tuletõrje Ühingut, E. P. R. Komiteed, Eesti Koolivelskerite Ühingut, kes temale nii sooje järelehüüdeid ütlesid, ja Rakvere K. N. N. Ü. laulukoori ja juhatajat, kes ta matusetalitust oma lauluga kaunistasid.

LEINAJA LESK.

Südamlik tänu

kõigile, kes meie armsa poja

Aleksander Sillo

muldasängitamisest nii soojalt osa wõtsid ja tema kalmukünngast pärgadega ja lilledega ehtisid. Täname Sw. Keskhaigemaja personaali, Kooliwelskerite Ühingut ja kõiki sõpru ja tuttawaid.

Leinajad **wanemad.**

ESTONIA
ROHELISES SAALIS

LAUPÄEVAL,

5.

VEEBRUARIL,

K. L. TALL. MALEVA SUURTÜKIVÄE RÜGEMENDI SUUR

PIDUÕHTU

HUVIKÜLLANE EESKAVA.
RIKKAL. LOTERII-ALLEGRI
VAHETPIDAMATA TANTS
ALGUS KL 21.00

Ⓜ

Tallinna Supelusharrastajate Selts.

Pühap., 6. weebr. s. a., algusega kell 12 p. Niguliste tän. 13, einela „Mariza" saalis,

AASTAPEAKOOSOLEK

(aruannete ja walimistega). Kõnedega esinewad esim. dr. J. Roostalu: Seltsi ülesannetest ja H. Klau: Talwisest suplemisest. Palutakse ilmuda kõiki, ka neid seltsi liikmeid, kellele aadresside puudumisel ei olnud õimalik kutseid saata.

JUHATUS.

Suvimajade

ehitustel ja ümberehitustel

on

INSULITE

sobivaim ja kasulikem materjal.

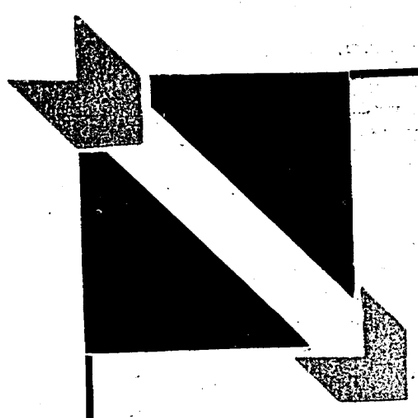
Tarvitage Insulite ehitusmaterjalina, kuid ka krohvi asemel ning majade vooderdamisel, seinte katteks, lagedeks, põrandatele jne.

Tutvuge materjali ja hindadega.

The Insulite Co. of Finland O-Y.

Peaesindaja Eestis: **Fa Christian Raaschou**

Tallinn, Pärnu mnt. 30—7. Kõnetr. 457-63 ja 451-64

Uuendage veel täna Päevalehe tellimisi 1. veebr. s. a.

„ESTONIA" KONTSERTSAAL

Reedel, 4. veebr. s. a.

maailmakuulsa klaverikunstniku

IGNAZ FRIEDMAN'i

ainus kontsert.

Kava koosneb Chopin'i muusikast.

ALGUS KELL 8 ÕHTUL.

Pääsmed: Kr. 3.10 kuni 75 s. eelmüügil «Estonia» teatri kassas.

Soovitakse osta

Bentley's Code.

Pakk. saata: Tallinn, postkast 108.

UUDIS!

Taksoga kergeveoauto võtab enda peale kõiksugu vedusid, nagu poekauba vedu jne. Teat. slt. «8/2088».

Tallinna Linna 1938. a. maksude tähtajad.

1. VEO- JA SÕIDUÄRIKS tarvitatavatelt hobustelt ja eeslitelt võetava maksu tasumise tähtpäevaks on: esimese poolaasta eest 15. veebruar ja teise poolaasta eest 15. august; mitte veo- ja sõiduäriks tarvitatavatelt hobustelt ja eeslitelt võetava maksu tasumise tähtpäevaks on 15. veebruar.

Hobusemaksu tasumisel tuleb Linnakassas esitada hobusepass.

Maksusummadelt, mis esimese poolaasta eest maksmata jäänud 1. märtsiks ja teise poolaasta eest 1. septembriks, võetakse viivitusraha 100% maksmata jäänud maksusummast.

2. KOERTELT võetava maksu tasumise tähtpäevaks on 1. märts. 15. märtsiks maksmata jäänud summadelt võetakse viivitusraha 100% maksmata jäänud maksusummast.

3. JALGRATASTELT võetava maksu tasumise tähtpäevaks on 15. mai. 1. juuniks maksmata jäänud summadelt võetakse viivitusraha 100% maksmata jäänud maksusummast.

4. SILTIDELT võetava maksu tasumise tähtajaks on 15. mai; 16. maiks maksmata jäänud summadelt võetakse viivitusraha 100%.

Maksumäärad ja nende tähtajad, peale sildimaksu, on kuulutatud RT. nr. 3 — 1938. a., sildimaksu määrad ja tähtajad RT. nr. 43—1919. a. ja nr. 22 — 1921. a.

Rahanduseosakond

TOOLISTEATER

Neljapäeval, 3. veebruaril kell ½8 õhtul
esietendus
„Rätsepad Sillamatsil"
Rudolf Blaumani rahwatükk 3 vaat. 6 pildis. Lavastus P. Põldroosilt. Lavapildid H. Tammelt. Muusikajuht Linda Saul. Tantsud H. Tohwelman. Pääsmed 25—150 senti.

Reedel, 4. veebruaril kell ½8 õhtul
21. korda
harilike hindadega
„Tootsi pulm"
Andres Särevi dramatiseering Oskar Lutsu novelli järele 3 vaat. 8 pildis.
Pääsmed 20—125 sendini.

Laupäeval, 5. veebruaril, kell ½8 õhtul
2. korda
„Rätsepad Sillamatsil"
Pääsmed 25—150 sendini.

Pühapäeval, 6. veebruaril, kell ½8 õhtul
21. korda
„Kolmekrossi ooper"
E. Gay - B. Brechti lugu lauludega 3 vaat. 10 pildis
K. Weilli muusika.
Pääsmed 25—150 s.

Esmaspäeval, 7. veebruaril kell ½8 õhtul
teatri õpperühma ettekandel ainukordselt
ülbhindadega
„Lootus õnnistusele"
Herman Heijermanni draama 4 vaatuses.
Pääsmed 25 ja 50 senti.
Kassa avatud iga päev fl. 12—4 p. ja 6—½9 õht.

Arstid

Dr. B. Vahtrik
Elan nüüd
Pärnu mnt. 8-3
(Urla maja kõrval).
Kõnet. kl. 3-5.
Telef. 455-70 (endine).

Dr. Ann Viita.
Naistehaigused.
Wastuwõtt ½5—½6.
Kaupmehe 14—5, tel. 460-36

Dr. R. Matiisen
Hamba- ja suuhaigused.
Wastuwõtt kella 10—12 ja 17—18.
Luise 22—4

„Päevalehe"
ja „Laste Rõõmu"
üksiknumbreid müüb
Tartus
ajakirjanduse keskladu
„PRESSA"
Rüütli tän. 11.
Samas võetakse vastu ka „Päevalehe" kuulutusi ja tellimisi.

Asjata vaevate oma silmi!

Teid võib abistada
AUGUST AMOSE
prilli-suuräri. Seal antakse ka maksuta seletust prillide kandmise kohta.

Meie suuräris valmistatakse 10 minuti jooksul 10 paari prille.

Kauplused: Tallinnas, Pärnu mnt. 10, Pärnu mnt. 11, Viru tän. 21.
Tartus, Aleksandri 6,
Narvas, Joala t. 26,
Rakveres, Pikk t. 26

Müüa

aurukatel

süsteem Babcoc & Wilcox, töösurve 8 atm., küttepind 44,7 m². Järele pärida Suur Karja 10 E. Lerenmann'lt, tel. 446-43.

Soliidne importfirma vajab edasisaamise võimalusega kohale 20—23-a. keskkoolihariduse gа hea esinemisega

noormeest,

kes sõnas ja kirjas täielikult valitseb eesti ja saksa keelt. Head soovitused tarvilised. Pakkumised palutakse slt. „11/2171".

Juhuslikult müüa prowintsilinnas ajuw

kunstsarvetööstus

ühes juuresoleva äriga. Kirjad slt. „A. 885".

KUULUTAJALE

TULNUD KIRJAD

2 veebr. sisse tulnud kirjad.

1/1801	5	1/1681	2	22/1782	1	22/1702
1/1641	1	2/1802	4	22/542	1	22/742
2/1762	41	2/1602	7	23/703	1	23/903
2/1702	1	2/1642	4	24/1624	6	25/1705
2/1562	5	3/1683	5	25/1225	2	25/1625
3/1763	3	3/1803	1	25/745	1	25/1745
4/1564	2	4/1724	10	26/1706	43	26/986
4/1804	2	4/1644	1	26/1786	3	26/1626
5/1725	5	5/1205	1	26/1666	1	26/1746
5/1685	3	5/925	2	26/1226	1	26/1546
5/645	1	5/1645	1	27/1667	5	27/1787
5/1625	1	6/1006	7	27/1227	1	27/1627
6/1162	1	6/1766	7	27/1707	1	28/1708
7/1727	6	7/1747	1	28/1668	10	28/1228
7/1647	1	7/1207	3	28/668	1	28/1188
7/1087	1	8/1048	2	28/988	1	29/1789
8/928	2	8/1568	1	29/1229	1	30/1630
8/1728	1	8/768	1	30/1750	3	30/1030
9/1529	4	9/1729	1	30/590	2	30/670
9/9969	1	9/1209	2	30/8950	1	31/951
10/730	1	10/1130	2	31/1031	1	32/1792
10/1410	1	10/2000	1	32/1592	2	32/872
11/1651	4	11/8851	3	33/1593	1	33 393
11/1451	1	12/1772	16	33/8993	1	34/1674
12/1612	5	12/652	2	34/1754	5	34/1714
12/1492	2	13/1613	6	34/1794	4	34/314
13/1213	3	13/933	1	34/9994	1	35/1715
13/1453	1	13/1693	1	35/1795	2	35/1115
13/8493	2	14/1214	45	36/1196	6	36/1076
14/1654	1	15/1615	1	36/1676	1	37/1637
15/1575	1	15/855	1	37/997	1	37/1517
16/1736	8	16/1616	2	38/1678	2	39/1679
16/1696	6	17/1657	37	39/7759	1	40/1800
17/1777	1	17/1577	1	40/1680	12	40/1560
17/1617	2	17/417	1	40/112	1	40/480
18/1218	18	18/1618	2	40/1760	1	40/168
18/1658	3	18/1778	1	40/200	1	A. 794
19/1779	6	19/1699	2	A. 119	1	B. 369
19/1059	3	19/779	2	B. 288	1	B. 359
19/1219	1	20/1700	2	B 353	2	B. 334
20/1580	2	20/1660	2	E. 1082	2	E. 1083
21/1221	33	21/1421	2	R. 1228	2	
21/1781	4	21/1581	4			
21/981	1	22/1542	2			

Kokku 710

Kandidaatide komistuskiwidest

Nagu lugejad leidsid eilsest lehest, on Riigikohtu administratiiwosakond rahuldanud üheksa Riigiwolikogu kandidaadi edasikaebuse walimiste peakomitee otsustele, mis olid tühistanud nende kandideerimiswõimalused. Riigikohtu administratiiwosakond omakorda tühistas Walimiste peakomitee tühistawad otsused, restitueerides seega kandideerimisõiguse. Et kahe kõrge asutuse seisukohad kujunesid niiwõrd erinewateks, oli laiematele kodanike ringkondadele üllatuseks. See wõiks meie arwates tõendada seda, et kumbki kõrge asutus omab erinewa waate seaduse nõuetele allkirjade korjamise ja kandidaatide esitamiskirjade kohta.

Meile paistab, et Walimiste peakomitee on oma ülesannet wõtnud rohkem wormiliselt ja Riigikohtu administratiiwosakond sisuliselt.

Terwelt seitsmel juhul eilsetest edasikaebustest, nimelt P. Nõmmiku, E. Arnoweri, J. Leisi, E. A. Wau, W. J. Petersoni, A. W. Schwarzi ja H. A. Treiali edasikaebusel, oli tegemist sellega, et kandidaatide esitamiskirjade rubriigis — „Kus hääleõiguslike kodanike nimekirjas" — ei olnud märgitud wõi oli puudulikult märgitud rubriigi sulgudes seisew allpealkiri — „(linna, alewi wõi walla nimetus)" — millest oli jatkunud nende esitamiskirjade tühistamiseks. J. Mihkelsoni esitamiskirja tühistamise põhjuseks oli olnud asjaolu, et kandidaadi teadustusallkiri oli Walimiste peakomiteele esitatud lahus esitamiskirjast endast ja E. Heinsoo esitamiskirja tühistamiseks see, et Kõnnu wallawalitsus, kus toimunud kandidaadi allkirjade kogumine, on pärast allkirjade tõestamist lisanud esitamiskirjale märkuse, et allkirju ei ole kogutud mitte ainult wallawalitsuse poolt määratud ruumis, waid et allkirju on kogutud ka mujal.

Meie arwates on mainitud 7 kandidaadi eksimus kõige wäiksem. Oleks olnud mõeldaw, et Walimiste peakomitee oleks lasknud ise trükkida tarwilised kandidaatide esitamiskirjade plangid ja saatnud need laiali allkirjade kogumise paikadesse. Siis oleksid niisugused wead esitamiskirjade käsitsijoonestamisest jäänud hoopis olemata. Nähtawasti ei ole aga Walimiste peakomitee lugenud seda oma ülesandeks. Riigiwolikogu walimise seadus § 14 p. 6 määrab Walimiste peakomitee ülesandeks „korralduste tegemine walimissedelite ja -ümbrike, protokolli- ja nimeliste tunnistuste plankide ning m u u d e w a j a l i s t e m a t e r j a l i d e walmistamiseks ja nende edasitoimetamiseks linna-, alewi- ja wallawalitsustele." Paistab, et nende „muude wajaliste materjalide" hulka oleksid wõinud kuuluda ka kandidaatide esitamisplangid. Kui aga seadus ja Walimiste peakomitee ise ei ole pidanud nende wormi niiwõrd tähtsaks, et see oleks tinginud nende ühtlast walmistamist, siis tundub küllalt õigustatuna, et tühised wormiwead ei saa põhjustada ka eriwiisil tehtud plankide tühistamist. Millele Riigiwolikogu walimiste seadus paneb eriti rõhku, on see (§ 31), et peale üldises wormis ette nähtud teksti „muid andmeid, pealkirju ja loosungeid kandidaatide esitamiskiri ei tohi sisaldada". Seda ei ole aga kandidaatide esitamiskirjade juures tulnud ette.

Arusaamatuste ärahoidmiseks ja kodanike wabastamiseks tarbetute rahaliste kulutuste (kautsjoni) kartusest tuleks aga praeguste kogemuste põhjal küll Walimiste peakomiteele soowitada edaspidi ühtlaste plankide trükkimist ja nende laialisaatmist. Ka tuleks pooldada seda, et esitamiskirjade wormiwigade puhul antaks nende esitajaile teatawa aja jooksul wõimalus nende parandamiseks, nagu see olnud seni meie praktikas.

Mis puutub kandidaat J. Mihkelsoni esitamiskirja tühistamisse, siis tuleb kahtlemata samuti anda õigus Riigikohtu ja kandidaadi esindaja seisukohale. Riigiwolikogu walimiste seadus ei nõua esitamiskirja ja kandidaadi teadustusallkirja üheaegset äraandmist. § 35 jätab selle küsimuse lahtiseks, mille järele wõiks arwata, et mõlemaid dokumente wõib esitada kas koos wõi eraldi kuni § 31 poolt määratud tähtajani, s. o. hiljemalt 28 päewa enne walimiste esimest päewa. Pealegi räägib meie senine praktika niisuguse seisukoha kasuks. Kui Walimiste peakomitee oli asunud erinewale seisukohale, oleks tal olnud seaduse § 14 p. 3 kohaselt wõimalus anda juhatuskirju seaduse wastawaks seletamiseks. Seda aga ei ole sündinud.

Kõige kaaluwamad põhjused esitamiskirja tühistamiseks näiwad olewat E. Heinsoo puhul, kus allkirju on kogutud ka wäljaspool selleks määratud ruume. Meie arwates peaks allkirjade kogumine sündima kahtlemata ainult selleks määratud ruumes, mis hoiaks ära mõne kandidaadi soodustamise teiste ees, kuid kuna käesolewal juhul allkirjade kogumine on sündinud siiski wallawalitsuse juuresolekul, nagu nähtub esitamiskirjast, siis langeb siin süü wist wallawalitsusele, mille all ei tohiks kannatada kandidaat. Sellekohasel põhimõttelisel wahetegemisel wõib olla ka edaspidi suur tähtsus, sest kandidaadil endal wõib puududa wõimalus oma mõju awaldamiseks selle kohta, et allkirjade kogumine teostuks tingimata selleks määratud paigas wõi ka kontrollimiseks, kas allkirjade andmine teostub seal, kus ta määratud. Wastawa omawalitsuse esindajate juuresolek ise peab kindlustama selle ja wastutus selle eest peaks langema wiimastele, mitte kandidaadile wõi tema wolinikule. Tundub, et lähemate juhtnööride andmine seaduse selle osa kohta oleks edaspidiseks tarwilik.

Eelnewates ridades toodud soowiawalduste silmaspidamisega wõiks loota, et järgmisteks walimisteks wäheneks kindlasti niisuguste komistuskiwide arw, mis praegu ähwardas terwet rida kandidaate, millega omakorda kandidaatide ning nende ülesseadjate peatähelepanu saaks koonduda terwiklisemalt ainult esitamisprotseduuri sisuliste nõudmiste rahuldamisele, mis seisawad tarwilise arwu soowitusallkirjade kogumises ja kautsjoni sissemaksmises, ning et walijaskonna otsustamisele pääseksid wiperusteta kõik kandidaadid, kes täitnud need küllaltki kõrged kwalifikatsiooninõuded ja omawad seega waidlematu kandepinna oma walimisringkonnas.

H. T

Teised lehed

150 allkirja — kandidaadi huvides

„V. Maa" märgib kandidaatide esitamise puhul:

Nüüd võib ütelda, et 150 allkirja nõudmine on siiski rohkem kandidaadi kui riigi huvides. Kandidaadile annab allkirjade kogumine asendamatu vahendi kätte järgnevaks kihutustöö korraldamiseks. Kuna endise valimisviisi juures hääletamine sündis salaja, ei võinud ükski valitu valimistoimingu põhjal teada, kellelt ta oma hääled on saanud ja keda ta seepärast täiel määral võib usaldada ja tööle rakendada. Nüüd on siin kandidaatidele abiks tulnud valimisseadus, mis aitab ametlikult registreerida iga kandidaadi jaoks 150 — 300 poolehoidjat, keda ta esijoones järgneva kihutustöö jaoks võib ära tarvitada. See asjaolu võib-olla ongi üheks põhjuseks, miks eesolevatel valimistel igas ringkonnas nii rohkesti kandidaate esineb: kui oletada, et esinevad kandidaadid kuuluvad igaüks isesugusesse voolu, esindavad lahkuminevaid vaateid, siis on loomulik, et iga vool esimest võimalust püüdis ära kasutada, et registreerida oma kindlamaid poolehoidjaid valimisringkonnas, et nendele ehitada järgnevail valimistel, ükskõik millised need ka oleksid.

Kandidaatide „elulised" jutud

„U. Eesti" ütleb olevat kahesuguseid kandidaate. Ühed piirduvad põhiseaduse selgitamisega ja selle iseloomustamisega, kuna teine osa asuvat asja juure hoopis „elulisemalt":

„Teine osa asub asja juure aga juba hoopis „elulisemalt". Arvatakse, et tuleb valijatele lubada midagi reaalsemat ja käegakatsutavat ning see käegakatsutav omaenda läbiminekust olenevaks teha. Nii on üks kandidaat järsku leidnud, et kohapealse rahvamaja saabumine ei toimu küllalt kiiresti. Mis siis muud kui allkirjade kogumisele ja nõudmisele, et läheks silmapilk. Muidugi on sellejuures ka seletus, kuidas tuleks valimistel toimida, kui tahetakse kiiresti rahvamaja saada. Teine kandidaat on sama järsku avastanud keskkooli vajaduse oma ringkonna jaoks; ta annab sellejuures ilma põiklemata mõista, et tema oleks päris paras mees selle asja läbiviimiseks. Muidugi, kui valitakse teda jne. Kolmas on oma programmiks seadnud ei midagi vähemat kui uue kiriku ehitamise. Nii et kui tahate uut kirikut, siis peate teadma ka, kes see õige mees on, kes seda teil Tallinnas läbi viia aitab. Siis esineb keegi kandidaat õige kaugeleulatava kavaga, kuidas üle lahe silda ehitada ja niiviisi rahvale head teha. Kui sellejuures rahval tekib huvi ka kavatseja isiku vastu, siis seda parem. Üks noor advokaadist kandidaat on õige heldeks läinud ja tahab nüüdsest peale tasuta juriidilist nõu andma hakata. Kuid ka hingeõnnistuse küsimus on valimiskampaanias mõnelpool rakendust leidnud sellega, et üksikud kandidaadidvaimulikud on hakanud oma ringkonnas korraldama n.-n. poliitilisi palvetunde. Üks eriliik kandidaate aga, kes nähtavasti pole ikka veel suutnud leppida uue põhiseadusega, annab ettevaatlikult mõista, et nemad tahavad võidelda selle heaks, et saabuks uuesti olukord „nagu vanasti". Need viimased ütlevad sellejuures küll moepärast, et ka nemad pooldavad praeguse põhiseaduse elluviimist, kuid tegelikult teevad nad esimesi samme uue põhiseaduse vastu. Nende sihiks on ilmselt endine piiramata poliitiliste võimaluste aeg, selle piiramata omavaheliste võitluste ja jagelemistega.

Raadio naabri korteris

Huwitawat aktuaalset, tuliaktuaalset protsessi tuli arutada Lüdenscheidi (Saksamaal) kohtul 1937. a. juunikuus.

Asi oli järgmine:

Hagejal (nõudjal) on üürikorter 1. majakorral. Kostjal on üürikorter sama maja 2. korral. Kostja pojal on raadioaparaat, mis on üles seatud tuppa, mis on eraldatud köögist kahe ruumiga, kuid köögitüdruku lõbuks on kööki üles seatud waljuhääldaja, mis on ühendatud raadioaparaadiga, ja kui raadioaparaat käima pandi, siis astusid tegewusse mõlemad waljuhääldajad. Hageja kinnituse järele kostja pani oma aparaadi sageli käima kell 12 ööst, teisest waljuhääldajast lewisid helid kogu majas, ja elamine korteris muutus wäljakannatamatuks piinaks. Hageja palub kohustada kostjat mitte häirima oma raadioaparaadiga naaberkorteri elanike öörahu, kohtuotsuse mittetäitmisel aga nõuda kostjalt sisse à 10 RM trahwi iga mittetäitmise-juhtumi eest.

Kohus rahuldas hagi.

Otsuse motiiwid on järgmised:

Kohus tunnustab kõigepealt, et wastutus waljuhääldajatest tekkiwa müra eest ei lange mitte kostjast korteriüürija poja kui raadioaparaadi omanikule, waid kostjast korteriüürijale endale, kelle kohuseks on hoolitseda selle eest, et isikud, kes elawad ja wiibiwad tema korteris, et teeks lubamatut kära sama maja teiste korteriüürnike kahjuks.

Kohtu arwates ei saa põhjendada niisugust hagi BGB §-iga 823, s. o. mingisuguse wõõra õiguse rikkumisega (kes rikub kellegi teise mingisugust õigust) (wer ein sonstiges Recht eines anderen verletzt), waid niisugust hagi wõib põhjendada rahuliku walduse rikkumisega, s. o. §§-dega 862 („kui waldaja waldust segatakse lubamatu omawoli läbi" „wird der Besitzer durch verbotene Eigenmacht im Besitze gestört"), § 858 („kes waldajat ilma tema tahtmiseta walduses segab" „wer den Besitzer ohne dessen Willen im Besitze stört"), 906 („müra naabruses asetsewast kinniswarast").

Mainitud paragrahwid kaitsewad waldust tema ebaseadusliku rikkumise wastu kolmandate isikute poolt, kusjuures, kohtu arwates, niisuguse rikkumise all tuleb mõista igasugust kitsendust asja walduse rahulikus ärakasutamises, kitsendust kasutamises, mis on tingitud mitte ainult füüsiliselt, waid ka waimselt mõjuawaldusest. Just niisugust rahuliku walduse rikkumist, asja rahuliku kasutamise rikkumist waimse mõjuawalduse teel näeb kohus ka antud juhtumis. Raadioaparaadid ja waljuhääldajad on praegusel ajal elu igapäewasteks tarbeasjadeks, kuid neid kaasaegse tsiwilisatsiooni saaduisi ei wõi kasutada naabrite kahjuks.

Nii otsustas waidlusküsimuse Saksa kohus.

Tekib küsimus, kas on niisugune otsus wõimalik E e s t i kohtus?

Waljult-konserwatiiwne Eesti kohus tõenäoliselt annab niisugusele küsimusele eitawa wastuse.

Eestis kehtiw EBS tunneb n.-n. servitutes legales, õiguste kitsendamist seaduse enda poolt, aga see puutub o m a n d i õ i g u s e kitsenduse k i n n i s w a r a s. Seadus ise kitsendab üht kinniswara omaniku tema waldus- wõi kasutamisõiguses teise omaniku kasuks. Korteriüürijad aga, Eestis kehtiwa seaduse järele, ei ole oma korterite omanikud, ega isegi mitte nende waldajad (possessores). Nad on ainult nende korterite pidajad (detentores) (senati otsus nr. 563, 569 — 1910. a.). Seepärast korteriüürijad ei wõi esitada kolmandaile isikuile, nende hulgas ka naabreile, mingeid possessoorseid, s. o. waldushagisid takistuste kõrwaldamise kohta oma korteri rahulikuks waldamiseks wõi kasutamiseks. Korteriüürija wõib niisugusel juhtumil paluda kaitset ainult oma majaperemehelt. Kuid majaperemees ei lahenda selle tüliküsimuse mitte keabajast korteriüürniku huwides, waid oma isiklikes huwides.

Ja kui raadiokärane korteriüürija on majaperemeh millegipärast eriti meelepärane, siis jätab ta kannata saanud üürniku kaebused tagajärjeta. Kordame, w julkonserwatiiwne Eesti kohtu waatekohalt, korte üürija, kes kannatab oma naabri raadio läbi, ei w loota kohtulikku kaitset.

Aga miks siis, tuleb küsida, leidis Saksa kohus w malikuks osutada niisugust kohtulikku kaitset kannata saanud korteriüürijale?

On ju ometi need BGB seadused, milledel põhje Saksa kohtu otsus, sisuliselt peagu samased Eestis k tiwa BES-i wastawate seadustega.

On ilmne, et Saksa kohus leidis end sunnituks tud juhtumil kalduda kõrwale waljult-konserwatiiw juriidilisest waatekohast. Asi on selles, et meie pe pööritawate leiutuste ajajärgul seaduseandja, eriti wilist, ei jõua normeerida neid muudatusi, millis need leiutused toowad ellu. Seni ei ole peagu ükski s dusandlus jõudnud anda wälja tsiwiilseadusi, mis guleeriksid tsiwiil-eraõiguslikke wahekordi, mis tekit õhunasjandusest, raadio kasutamise läbi j. m. s. ometi elu ei oota, tekib kollisioone ja need tulewad wõi teisiti lahendada.

Kehtiwas TKS-is on paragrahwid 9 ja 10, kõlawad järgmiselt:

§ 9. „Kõik kohtuasutused on kohustatud otsusta asju kehtiwate seaduste täpse mõtte järele, nende e b t ä i e l i k k u s e, e b a s e l g u s e, p u u d u l i k k u j u h u l a g a — r a j a d a o t s u s s e a d u s ü l d i s e l e m õ t t e l e."

§ 10. „On keelatud peatada asja otsustamist s d u s t e e b a t ä i e l i k k u s e, e b a s e l g u s e, p u u d u l i k k u ettekäändel..." Nii siis, kui puudub seadus, mis r guleeriks küsimust raadio-waljuhääldajate kuritarw misest naaberkorteri üürniku poolt, siis tuleb see k mus otsustada seaduste üldise mõtte järele. Nüüdis sete seaduste üldine mõte aga keelab igaühel kasut oma õigust oma teiste kaaskodanike õiguste kahjuks i se, ja oma naabrite õiguste kahjuks eriti. Pole mil teha! On tulnud uued ajad, lennuasjanduse ja ra ajajärk, ja kohtutegelus peab nendega kohanema ja, k puuduwad uued seadused, awaldama surwet wana seadustele. Sel juhtumil tuleb paratamatult ühin Saksa Reichsgericht'i üldkogu otsuse wäga tähendu kaste sõnadega: „Et täita oma otstarwet muutu oludes, uute liiklemiswahendite ja majanduslike ku dite keskel, nõuab seadus küll kohandawat tõlgend See annab, kui waja, sõnale teise tähenduse ja mõi sisu kui wahest seaduseelnõu koostajad ja esialgne duserakendus temale omistasid." („Wohl bedarf Gesetz, um in einer veränderten Umwelt mit neuen V kehrserscheinungen und wirtschaftlichen Gebilden sei Zweck zu genügen, einer anpassenden Auslegung. gibt, wenn nötig, dem Worte einen anderen Sinn Begriffsinhalt, als etwa die Verfasser des Entw und die ursprüngliche Rechtsanwendung damit verb den".) (Lobbe, Fünfzig Jahre Reichsgericht, lhk. 2

Saksa kohus käesolewal juhtumil wististi ta Reichsgericht'i niisuguse juhendi kohaselt, ja, meie ar tes, see Saksa kohtu eeskuju wäärib järeletegemis Eestis. Ka Eestis peab korteriüürijal kasutada ol kohtulik kaitse raadio-waljuhääldaja kuritarwita wastu oma korterinaabrite poolt. Kuid muidugi n u l t k u r i t a r w i t u s e w a s t u.

Eestis kehtiwad tsiwiilseadused kahjuks ei anna tule õigust määrata kostjale trahwi mittewarandu kahjude tekitamise eest. Sel juhtumil on wõimalik nult hagi kahjude tasumise kohta, milliseid on r tõendada, kuigi teatud juhtumeil niisuguste kah kindlakstegemise wõimalus ei ole wälja suletud.

V. Kaznelson

Leedu uus põhiseadus parlamendi

Algas seimi korraline istungjärk

K a u n a s, 1. 2. (ETA) Eile peeti seimi erakorralise istungjärgu wiimane koosolek, mis kestis kella 22.30-ni. Koosoleku alul esines peaministri asetäitja teedeminister Stanischauskas pikema kõnega, milles ta walgustas Leedu konstitutsiooni arenemist ja uue põhiseaduse kawa. Pärast 12 rahwasaadiku sõnawõtmist seim otsustas üksmeelselt esitada eelnõu erikomisjonile. Selle komisjoni esimeheks waliti K nase linnapea Merkis ja abiesimeheks ra ministri kohustetäitja Indrischunas. Komis asus juba täna hommikul tööle. Enne se eilse koosoleku lõppu peaministri asetäitja lu ette riigipresidendi dekreedi seimi erakorr istungjärgu lõpetamisest. Täna kell 12 algas mi korraline istungjärk.

Egiptuse saadikutekoda saadeti laiali

Välditi valitsuse lüüasaamine parlamendis
End. peaministri istumisstreik parlamendi ruumes

K a i r o, 2. 2. (ETA) (Havas) Egiptuse parlament, mis pärast Muhamed Mahmudi walitsuse moodustamist 1 kuuks koju saadeti, pidi täna kokku tulema. Ent wiimasel minutil walitsus otsustas mitte esineda usaldusküsimusega. Saadikutekoja ustele kinnitati kuninga dekreet, millega saadikutekoda laiali saadetakse.

Saadikutekoja laialisaatmise otsus tehti pärast seda, kui walitsus nägi, et tal ei ole loota parlamendis enamust. Eile õhtul wastasrindliku wafdistide erakond pidas endise peaministri Nahas-pascha juhatusel koosoleku, millest wõttis osa 134 rahwasaadikut. Järelikult oli Nahas-paschale kindlustatud enamus walitsuse koalitsiooni wastu. Seda nähes walitsus otsustas kuningalt nõuda parlamendi kohest laialisaatmist. Seega wälditi walitsuse lüüasaamine parlamendis, kuid walitsus on põhiseaduse järele kohustatud 2 kuu pärast uued walimised ette wõtma.

K a i r o, 2. 2. (ETA) (Reuter) Niipea kui parlamendi laialisaatmise dekreet sai teatawaks, ruttasid wastasrindlikud rahwasaadikud endise peaministri Nahas paschaga eesotsas saadikutekotta, wõttes kaasa suured patid wõileibu ja muid toite. Nad jõudsid kohale enne, kui politsei sai sulgeda parlamendi uksed. Nahas pascha ja tema poolehoidjad keelduwad lahkumast saadikutekoja koosolekusaalist. Järelikult on siin tegemist ainulaadse istumisstreigiga.

Peaminister Mahmud pascha seletas Reuteri esindajale, et saadikutekoda otsustati laiali saata pärast seda, kui walitsus oli saanud teada, et Nahs pascha rühm tahab parlamendis korratusi esile kutsuda.

Kuninga dekreediga kuulutatakse wälja uued walimised. Uus parlament tuleb kokku 12. aprillil. Kõik erakonnad algawad kohe eeltöid uuteks walimisteks.

K a i r o, 2. 2. (ETA) (Reuter) Egiptuse parlamendi laialisaatmine tuli siin täiesti ootamatult. Parlamendihoone on praegu ümber piiratud tugewatest politseisalkadest. Wälja arwatud mõned wäiksemad meeleawaldused ei ole weel olnud tõsiseid wahejuhtumeid ühenduses parlamendi laialisaatmisega.

Endine Egiptuse peaminister Nahas pascha on saatnud kuningale palwe, paludes parlamendi walimiste ajaks ametisse seada uus walitsus.

K a i r o, 2. 2. (ETA) (Reuter) Wastasrindlikud rahwasaadikud on nüüd lahkunud parlamendist. Kogu maal on walitsemas praegu täielik rahu ja kord.

Langes 30 araabia terroristi

J e r u s a l e m, 2. 2 (ETA) (Havas) Teatatakse, et wõitlustes Jenini piirkonnas on saanud surma 30 terroristi. Briti sõdureist on ainult mõned saanud kergesti haawata. Terroristid on praegu ümber piiratud Briti sõdurite poolt, püüdes meeleheitlikult wälja pääseda sõdurite rõngast.

Asundusnõukogu

kinnitati riigihoidja käskkirjaga 2. weebruaril s. a. ametisse järgmises koosseisus: esimees — katastri- ja maakorralduse osakonna direktor August Lepik, liikmed — põllumajanduse osakonna direktor Kaarel Liidak, majandusministri abi aj. k.-t. Eduard Wendelin, sotsiaalministeeriumi kantselei direktor Heinrich Sepp, põllutöökoja direktor Tõnis Kind, maatööliste ja wäikemaapidajate koja juhatusliige Paul Wäljataga ja Maapanga president dr. Woldemar Johanson.

Lubatakse astuda riigiteenistusse

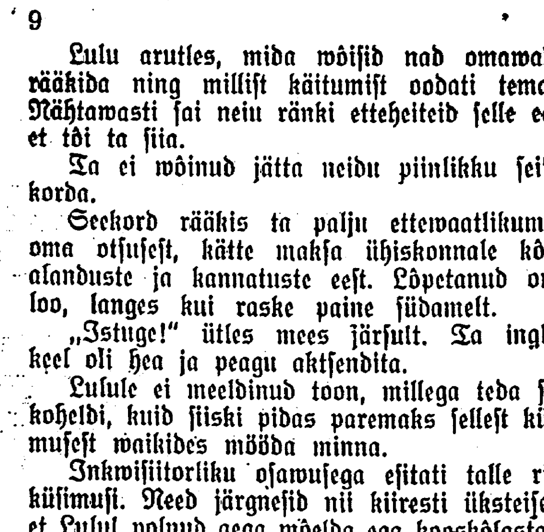
Teedeministri ettepanekul wabariigi walitsus otsustas oma kolmapäewasel koosolekul lubada kaitseseisukorra seaduse täiendamise seaduse § 10^{1} põhjal ametist wabastatud Peeter Simsoni, Karl-Walter Uueoja ja Juhan Karki wõtta tagasi riigiteenistusse.

Petseri maavalitsuse uus liige

Wabariigi walitsus oma wiimasel koosol nimetas Petseri maawalitsuse uueks liikmeks sim L i i w i k'u, arwates 5. weebruarist 19 Maawalitsuse senine liige Aleksander Swo wabastati ametist oma palwel terwislikel p jusil.

Raudteevalitsuse nõukogu liikmeteks

järgnewaks wiieks aastaks määrati riigihoidja kä jaga 2. weebruarist s. a. teedeministri ettepanekul A Jürima, Karl Ipsberg ja Jaan Ulk; majandusmi ettepanekul kindralmajor Tõnis Rotberg.

9

Lulu arutles, mida wõisid nad omawahel rääkida ning millist käitumist oodati temalt. Nähtawasti sai neiu ränki etteheiteid selle eest, et tõi ta siia.

Ta ei wõinud jätta neidu piinlikku seisukorda.

Seekord rääkis ta palju ettewaatlikumalt oma otsusest, kätte maksa ühiskonnale kõigi alanduste ja kannatuste eest. Lõpetanud oma loo, langes kui raske paine südamelt.

„Istuge!" ütles mees järsult. Ta inglise keel oli hea ja peagu aktsendita.

Lulule ei meeldinud toon, millega teda siin koheldi, kuid siiski pidas paremaks sellest küsimusest waikides mööda minna.

Inkwisiitorliku osawusega esitati talle ristküsimusi. Need järgnesid nii kiiresti üksteisele, et Lulul polnud aega mõelda ega kooskõlastada wastuseid. Ta kartis, et wõib kuidagi eksida ning end sisse rääkida, ja püüdis seepärast ka sõnastusis sarnleda mehele, kes on otsustanud oma ülejäänud elu elada bandiidina wõi roimarina. Ning see pettemäng õnnestuski üle ootuste hästi, kuna maskiga mees muutus hoopis sõbralikumaks ta wastu. Siis rääkis mees jälle neiuga itaalia keeli ja wiimane naeratas. See naeratus julgustas Lulut.

Foyle mängis edasi osa, mille ta oli endale walinud, kuid ta ajud töötasid palawlikult teiste küsimuste juures. Tal oli rumalasti palju õnne, kuid nüüd oli segunud end asjadesse, mille tagajärjed wõisid olla wäga mitmesugused. Kas ta suudab neid kaht petta nii hästi, et nad usaldaksid teda? Ja kui ta ei suuda, mis juhtub temaga siis? Ta käsi kobas taskus rewolwrit ning külm teras julgustas.

Maskiga mees wõttis tooli ning istus Lulule wastu, pistes käe paremasse kuuetaskusse ning öeldes: „Awameelselt öelda, ma peaksin teid otsekohe maha laskma."

Foyle tegi enesekaitse liigutuse.

„Kui teil on rewolwer seal taskus, siis — laske tal olla! Ma ei tee teile midagi!" sisistas hoiatawalt maskiga mees.

„Kuulake!" jatkas ta pisut hiljem; „juhus on wiinud teid, mu noor sõber, suure hädaohtu ning asetanud mulle ränga wastutuse. Teie saatus on teil praegu enda määrata. Atlete, et tahate saada ühiskonna waenlaseks. Kas nõustuksite ühinema maailma wägewaima sellelaadilise organisatsiooniga, mille tegewuspiirkond ulatub üle terwe maailma?"

„Jah," wastas Foyle. Hääl kippus wägisi wärisema.

„Selle sõnaga muutsite oma surmaotsuse — ma ütlesin teile juba, et mu wastutus on kohutawalt suur. Te jääte seni siia, kui olen teinud wajalisi korraldusi. Teid koheldakse hästi, kuid ärge püüdke põgeneda, karistus selle eest on ränk. Ja — kui teil on kaasas mingi relw, siis andke see kohe ära!"

Otsekohe wõttis Foyle rewolwri taskust ja ulatas rääkijale. See oli wajaline usalduse tekitamiseks.

„Järgnege nüüd mulle," ütles maskiga mees ja pistis rewolwri tasku. Julgustawa naeratusega saatsid teda neiu silmad.

Järsku leidis Foyle, et nad on keldris, mis sarnanes ta kujutelmadele wangi- ja piinakeldreist.

Tähendab, ta on wang — wang, kelle kohal hõljub elu ja surma wari. Kuid ta oli siiski endaga rahul, kuna näis, et nüüd on ta oma sihile jõudnud lähedale.

Tulewik näis kujunewat wäga waheldusrikkaks.

10. p e a t ü k k.

Octopuse käsk.

Talle toodi süüa ja juua, samuti sigarette, kuid siiski tegi ootamine ta närwiliseks. Oli nii palju asju, mida tahtnuks näha ja teha enne kui segas end seiklusse, mis wõis maksta elu. Kõige enam mõtles ta Sylvia Fowke'ile, ning mis kunstiga wõiks saata wähimatki teadet enesest. Ta lubas neiule, et tuleb esimesel kutsel tema juure — praegune olukord polnud just soodus tõotuse täitmiseks. Ning Dommett: kui ta jääb kauemaks kodust ära, siis see truu inimbulldogg on mures ta elu pärast.

Teispoolt trööstis ta end sellega, et ta seisis äärmiselt hädaohtliku seikluse läwel; ta oli saanud jälgedele, mis wõisid pakkuda talle jõugu paljastamisel paremaid wõimalusi kui üldse oli julgenud lootagi. Ta tõotas endale, et ei hooli ühestki raskusest, mis weel wõiwad tulla. Ja kui ta kord wabaneb sellest keldrist siin, siis leiab ka kindlasti ettekäände Sylviaga kohtamiseks.

Alles järgmisel ööl wabastati ta keldrist. Kaks musta maskiga meest astusid keldrisse.

„Teil seotakse silmad kinni," ütles üks.

Foyle ei waielnud wastu. Ta teadis juba, et see oleks mõttetu ning temale waid kahjulik.

Seotud silmil lahkus ta oma wanglast. Mehed talutasid teda.

Külm õhk puudutas ta nägu, millest ta järeldas, et nad on nüüd tänawal.

„Astuge kõrgemalt — nii et saaksite autosse istuda," teatas üks juhtidest.

Nad sõitsid kaua. Foyle oli õnnelik, kui sõiduk lõppeks ometi peatus ning ta jälle wõis jalgu sirutada.

Ikka weel pimesipäi wiidi teda treppidest üles. Üks ta juhtidest koputas uksele märguande.

Foyle wiidi sisse. Siin wõeti ka side silmilt. Lulu pimedusega harjunud silmad ei näinud heledas walguses esialgul midagi.

Ta seisis keset suurt, owaalset tuba. Ühe laua ümber istus hulk mehi ja naisi, peamiselt küll mehi. Kõigil olid mustad maskid ees. Silmaaukudest waatasid hõõguwad silmad Foyle'i, kõik uurisid ta nägu. Ta palus südames, et keegi teda ei tunneks, sest siis oleks ta paratamatult kadunud. Oli äärmiselt ebamugaw ja närwesööw seista kümnete silmade märklauana. Waade neile oli fantastiline, kuid Lulul polnud praegu aga mõelda sellest: tunne, et ta on hädaohus, oli tugewam. Ta naernuks, kui oleks näinud niisugust stseeni sensatsioonifilmis; praegune waade oli see-eest ka tõelisus.

Mees, kes istus laua ühes otsas, tõusis.

„Number 10 tutwustab meile kandidaati," ütles ta kuiwalt. Foyle tundis mehes rebasesuise aristokraadi, keda nimetati krahwiks.

Naine, kelle ta oli päästnud Limehouse'is politsei käest, tõusis oma istmelt pika laua ääres. Olgugi, et ka tema kandis maski, tundis Lulu ta otsekohe ja niipea kui kuulis seda häält, oli kindel, et ta polnud eksinud. Kes kord oli kuulnud tema häält, ei wõinud seda kunagi unustada.

„Sõbrad," ütles ta ja waatas juuresolijaile, „mul on heameel tutwustada teile täna kedagi, kellest ma loodan saawat meie organisatsioonile wäärtusliku noorliikme. Ma räägin teile ligemalt olukorda, kus ma teda kohtasin."

Ta madal, kõlaw hääl kajas suures ruumis, kui ta rääkis, kuidas praegune organisatsiooni kandidaat wabastas teda eelmisel hommikul kahe erariiwais detektiiwi käest ja noormehe tühjajooksnud elust.

„Teie, sõbrad, otsustate, kas see mees wõetakse wastu meie hulka wõi mitte, kuid enne number 2 räägib teile kandidaadi omadustest."

Mees laua otsa juurest tõusis uuesti.

„See on õige, mis rääkis number 10," ütles ta. „Ma nägin kandidaati kohe peale nende õnnestunud põgenemist. Ma eksamineerisin teda ja ta wastused rahuldasid mind täiesti. Soowitan teda wastu wõtta. Kuna nüüd olete kuulnud asjaolusid ligemalt, siis järgneb hääletus."

Ulatati edasi tühja karpi, kuhu igaüks kas sedeli. Siis hakkas üks koosolijaist h lugema.

„Kandidaat on ühel häälel wastu wõet teatas häältelugeja.

„Jälle tõusis koosoleku juhataja ja ü

„Repington, teie tulewased seltsimehed lubanud teil ühineda meiega, kuid minu k on teid enne tõsiselt hoiatada. Iga reetmis eest karistatakse surmanuhtlusega. See pole t paljas ähwardus, otse wastupidi. Karistus detakse kiiresti ning keegi ei pääse sellest. S aru?"

„Jah," wastas kandidaat.

„Kas tõotate sõna kuulda ja täita organ siooni seadusi?"

Lulul polnud walikut, ta pidi wastama tawalt. Ta polnud kunagi murdnud oma s kuid nüüd kuulus see tema kawasse, mille s tamiseks oli püha iga abinõu.

„Jah, tõotan," wastas ta ning hääl wärisenudki.

„Mis teile praegu näib wast müstili sellest räägin teile ligemalt," jatkas kõne „Täna öösi waliti teid maailma kõigi ae suurima illegaalse organisatsiooni liikm Maailm nimetab meid kurjategijaiks, ja oleme igatahes ühiskonna waenlased. Meie me hästi organiseeritud, meie juhtkonda ku maailma targimaid mehi. Nende peade ee politsei kuulutanud hiiglatasu. See meid ei duta; samuti ka mitte teadmine, et igaühte keda neil õnnestub kinni püüda, ootab aegne wangistus. Meie toetume oma organ siooni heale korraldusele ja iga seltsimehe lale waikimisele. Meie riskeerime wäga pal kuid tasu on seda wäärt. Kas te ikka weel oma otsuse juure ja tahate jagada meiega ohte?"

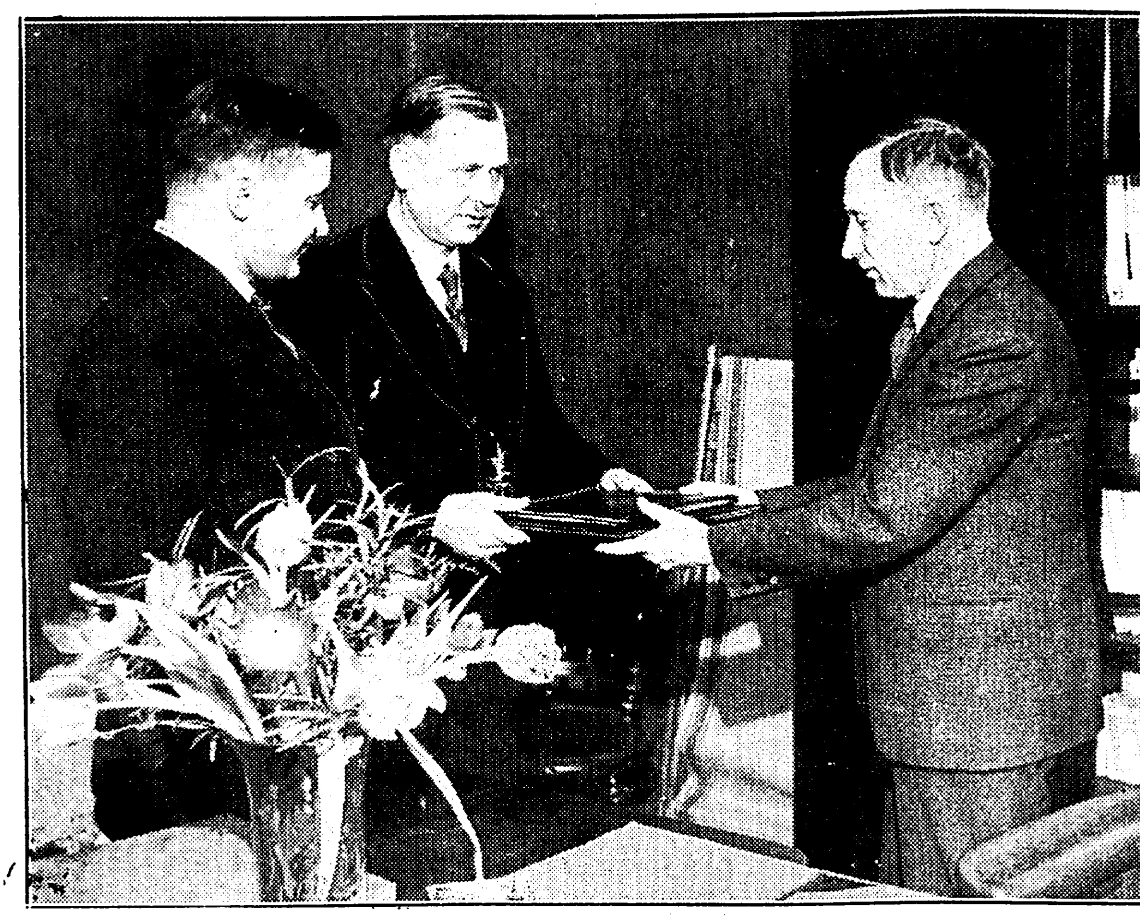
„Jah."

A. H. Tammsaare mõnus vestlus sünnivalla meestega

Eile päewal käisid Albu walla suurtalu omanik ja wallawolikogu liige Karl Anton ja wallasekretär Juhan Parts Bernhard Linde saatel A. H. Tammsaare juures kodus temale üle andmas koduwalla poolt aukodaniku diplomi ja walla omawalitsuse ning organisatsioonide poolt auaadressi.

Neid üle andes Karl Anton pidas südamliku kõne, milles ta rõhutas seda aineliste kasu, mida wald on saanud selle tõttu, et Tammsaare sünnikoht on nende wallas. Kuna see sünnikoht on nüüd paljude huwiobjektiks, siis on sinna wiiw endine wilets tee, millest Tammsaare kirjutab „Tõde ja õigus I", muudetud korralikuks kiwiteeks. Muidugi oskab wald hinnata peale aineliste kasu ka au olla suure kirjaniku sünniwald.

Tammsaare westles oma koduwalla saadikutega paar tundi mõnusat juttu.

Eile A. H. Tammsaare korteris. Vasakul: Albu valla esindajad, hra Anton (keskel) ja sekr. hra Parts (vasakul) annavad A. H. Tammsaar[e] valla ja rahva auaadressi 60. sünnipäevaks. Paremal: A. H. Tammsaare oma abikaasa, tütre ja pojaga, kellele loeb sünnivalla auaadressi teksti.

Tartu austas A. H. Tammsaaret

Kirjaniku juubeliaktus oli tõmmanud kokku saalitäie rahwast

Kolmapäewa õhtul korraldati Tartus, „Wanemuise" kontsertsaalis Tartu kirjanduslike ja seltskondlike organisatsioonide poolt kirjanik A. H. Tammsaare 60. sünnipäewa juubeliaktus, mis kujunes suureks austamisõhtuks. „Wanemuise" awar saal oli kogunenud publikut täis. Publiku seas paistis silma eriti rohkesti kirjanikke, nagu: luule wanameister ja hiljutine juubilar K. E. Sööt, F. Tuglas, H. Talwik abikaasaga, luuletaja B. Alweriga, E. Hiir j. t. Peale selle oli aktusel weel teisi tuntud kohalikke haridus- ja seltskonnategelasi, eesotsas ülikooli rektori prof. H. Kaho, prof. A. Lüüsi, prof. K. Sarali j. t. Tublisti oli näha ka noorsugu.

Aktuse awasõnad lausus luuletaja H. Talwik, kes märkis, et kirjanik A. H. Tammsaare 60. sünnipäewa pühitsemisel on märgata kõikjal üldist elewust, mis näitab, et kirjanikus on õpitud nägema ja tundma suurt ja waimset juhti. Ta ütles juubilarile hardaima tänu hiiglasliku wainutöö ja loomingu eest.

Aktusekõne pidas dr. A. Annist teemal: „A. H. Tammsaare kui mõtleja". Referent toonitas, et A. H. Tammsaare on wähestest eesti kirjanikest, kellest wõib kõnelda kui iseseiswast mõtlejast ja kui kirjanik-filosoofist.

Katkendeid A. H. Tammsaare teostest esitas õpetaja K. Ader. Aktuse lõppsõnad ütles J. Roos, kes rõhutas, et tänane aktus erineb teistest austamis-juubeliaktustest seepoolest, et juubilari ei ole kohal. Olnuks aga juubilar kohal, siis ei oleks see olnud aga Tammsaare austamisaktus, sest Tammsaare ei armasta wälist hiilgust ega wälist austust, mis wõib teinekord olla ka pealiskaudne, waid tema ihaldab waimu- ja hingesära. Waatamata sellele, et juubilar meie keskelt puudub, on ta meie kõigi südames. Ja oma teoste kaudu meie ligiduses alati ja igawesti!

Aktust kaunistasid „Wanemuise" muusikaosakonna segakoori ettekanded R. Ritsingu juhatusel ja „Wanemuise" näitleja O. Lipu soololaulud.

Soome on muutnud seisukohta

sanktsioonide küsimuses

Helsingi, 3. 2. (ETA) Genfis toimuwate nõupidamiste puhul Rahwasteliidu põhikirja art. 16-da üle Stokholmi leht „Nya Dagligt Allehanda" konstateerib, et Soome on sanktsioonide küsimuses lahkunud sellelt seisukohalt, millel ta asus ühes teiste põhjariikidega 1936. aastal.

Ühenduses selle huwiga, mida niisugune wõimalik erinewus Soome ja teiste põhjariikide wahelistes seisukohtades on tekitanud siinseis poliitilisis ringkonnis, kuuldub informeeritud poolt, et Soome walitsuse seisukoha selgitamist sanktsioonide küsimuses on oodata pärast 28-komitee lõplikku otsust.

Murdvaras „Postimehe" kaupluses

Wiis kaasa sahtlis leiduwa raha

Tartu, 3. 2. Eile õhtupoolikul tungis waras „Postimehe" kirjutusmaterjalide kaupluse aknawõrestiku läbisaagimise teel. Waras murdis lahti ärijuhi kabinetis lauasahtli, kust leidis 317 kr. 15 s. raha. Teises sahtlis leiduw raha jäi wargast nägemata.

Warguse ajal õhtul kell 1/411 läks kaupluse juhataja kustutama tulesid ning märkas warast, kellel õnnestus põgeneda keldri kaudu. Tagaajamine ei annud tulemusi.

Põhjasõja-aegne tamm saeti maha

Hiigeltammest 13 hobusekoormat tarbepuid

Wiljandimaal Loopre mõisaomaniku rohuaias saeti hiljuti maha hiigeltamm, mille wanust arwatakse põhjasõjaaegsete aegadele. Tamme ostis mõisnikult ära Soosaare walla Adra talu peremees T. Pärtma, kes sellest sai hulga tarbepuid.

Hiigeltamm, mille pikkus küündis kuni 30 m, andis mahasaagijaile palju tööd. Kaks paari mehi pidid töötama wahet pidamata 5 tundi enne kui puu hanges pikali. Ostja korraldas selle äraweddamiseks talgud, tuues kohale 13 hobust. Kuna suuri tammetüwe tükke ei saadud terwena regedele asetada, tulid need enne raudtalwadega „lahata" neljaks. Tammewedajate woori liikuma hakates meenutas see matuserongi.

Kui wana oli kõne all olew hiigeltamm, seda on raske kindlaks määrata. Puu mahasaagimisel wõis selle lõikepinnalt lugeda üle 250 kaswuringi, kuid osa neist olid sedawõrd tihedad, et raske lugeda. Arwatakse, et tamme wanus wõis küündida 250—280 aastale. Seest oli aga puu peagu täiesti terwe.

Metsaveod hoos — hinnad odavad

Wiimased sulad ilmad parandasid tunduwalt teesid, mille tagajärjel on metsaweod õige hoos. Walgamaal on aga tänawu teenistus wäga wäike. Nii teeniwad Puka jaama paberipuude wedajad ainult 2 krooni päewas. Autodel, nagu waremate talwedel weeti, ei saa tänawu suure lume tõttu kuhugi.

Vett otsitakse nagu kohvipiima

Walgamaal wõtab weepuudus üha terawama kuju. Ka hiljutine sula pole toonud kaewudesse wett juure. Loomadele saab ikkagi kas mõnest turbaaugust wõi kusagilt wett, kõige halwem on aga lugu toiduks tarwitatawa weega. Puka ümbruses wõib tähele panna talusid, kes wiiwad hommikuti piima taludesse, tagasi tulles aga täidawad nõud weega.

Valveta triikraud tekitas tulekahju

Tartu, 3. 2. Eile õhtul tekkis Kalevi tn. 24 nelja saksa naisüliõpilase korteris tulekahju valveta jäetud triikrauast. Hävis osa majakraami ja 80 kr. sularaha.

Miljon jaapanlast Hiina wastu

Võitlused käimas kuuel rindel. Genf soovitab uurida võimalusi konflikti peatseks lõpetamiseks

Kauge-Ida konflikt puudutab kogu maailma

Genf, 2. 2. (ETA) (Havas) Hiina esindaja Wellington Koo pidas täna Rahwasteliidu nõukogu istungil pika kõne, milles ta käsitles Hiina-Jaapani konflikti. Oma kõne alul ta toonitas Jaapani sõdurite barbaarsust ja julmust, tuues selle kohta hulga näiteid. Edasi ta ütles, et Jaapani kawatsus häwitada Hiina iseseiswust ilmneb kõige selgemini admiral Sujetsugu seletustest. Jaapani inwasiooni puhul Hiina keskwalitsusel ei jäänud üle muud kui asuda Hiina kaitsmisele. Kuigi jaapanlased on koondanud Hiinasse juba umbes 1 miljon sõdurit, siis sellele waatamata Hiina rahwas on otsustanud kindlasti wastu panna jaapanlastele. Hiina territooriumi kaitstakse praegu 6 frondil. Praegusel momendil, kus Rahwasteliidu tulewik on ebakindel, Hiina walitsus on arwamisel, et just nüüd Rahwasteliidu nõukogu peaks alustama tõhusat aktsiooni Hiina abistamiseks ja Jaapani heidutamiseks. Niisugune aktsioon seaks uuesti jalule usalduse Rahwasteliitu ja päästaks tema prestiishi ja autoriteedi. Konstruktiiwse ja kindla poliitika teostamine, et wõidelda häbematu kallaletungi wastu Kauges Idas, leiab kahtlemata toetust sadade miljonite inimeste poolt kogu maailmas. Kauge Ida konflikt puudutab kogu maailma. Kauge Ida konflikt ei ähwarda mitte ainult Hiina iseseiswust ja puutumatust, waid ta ähwardab ka Euroopa üldist rahu. Hiina-Jaapani konflikti kiire lahendamine aitab kindlasti kaasa Euroopa rahunemiseks.

Rahwasteliidu nõukogu wõttis täna wastu resolutsiooni Hiina-Jaapani konflikti kohta. Resolutsiooni alul awaldatakse kahetsust, et waenulik tegewus Hiinas on üha süwenenud Rahwasteliidu nõukogu wiimasest istungist saadik. Edasi juhitakse Rahwasteliidu liikmete tähelepanu möödunud aasta 6. oktoobri resolutsioonile, milles Rahwasteliidu täiskogu on lubanud toetada Hiinat moraalselt, soowitades Rahwasteliidu liikmetele wältida igat aktsiooni, mis wõiks nõrgendada Hiina wastupanujõudu. Lõppeks soowitatakse liikmesriikidele tihedalt koos töötada teiste huwitatud riikidega, et uurida wõimalusi Kauge Ida konflikti peatseks lõpetamiseks.

Rahwasteliidu nõukogu 100. istungjärk lõppes täna pärast lõunat üksikute liikmete seletustega wastuwõetud resolutsioonide kohta.

Jaapanlaste lahingud kommunistidega

Peking, 2. 2. (ETA) (Havas) Jaapani allikaist teatatakse, et mitmes kohas Põhja-Hiinas Jaapani wägedel on olnud kokkupõrkeid kommunistidega. Ühes mäestikus Jaapani wäed on ründamas 700 kommunisti. Ühtlasi on jaapanlased tegemas ettewalmistusi, et rünnata kommuniste Utaitschani mägedes, kus asetseb kommunistide tähtsaim baas. Utaitschani mäed asetsewad Schansi prowintsis.

Hankou, 2. 2. (ETA) (Reuter) Jaapani pealetung Tintsin-Pukou raudtee lõunasektoris on praegu täies hoos. Hiinlaste positsioone pommitatakse rängasti lennukeilt ja suurtükkidest. Hiinlased lõhkusid raudteesilla Huari jõel Pengpust lõunapool. Sutschoust saadetakse hiinlastele suure rutuga toetuswägesid Pengpuse. Igasugused ärilised telefoniühendused Pengpuga on katkestatud. Raudteerongid, mis lähewad Hsutschoust lõunapoole, pääsewad ainult kuni Nansutschouni, mis asetseb 56 miili Pengpust põhjapool.

Schanghai, 2. 2. (ETA) (Reuter) Jaapanlased wallutasid Fengjangi linna, mis asetseb Tientsin-Pukou raudteel, 16 miili Pengpust.

Schanghai, 2. 2. (ETA) (Reuter) Pärast ägedat pommitamist jaapanlased on wallutanud Pengpu, kusjuures hiinlased on saanud raskeid kaotusi.

Schanghai, 3. 2. (ETA) (Reuter) Jaapani wäed, kes olid tulnud Tsingtaost, wallutasid täna hommikul Tschefu. Linna wallutamine toimus werewalamiseta. Jaapani lennukeilt oli alla pillutud lendlehti, milles linnaelanikele anti nõu mitte awaldada wastupanu Jaapani sõjawägedele.

Moskva pöörab selja Genfile?

Venemaa tahab garantiid vahelesegamiseks Kauges-Idas ja oma läänepiiri julgeolu kindlustamist

Helsingi, 3. 2. „Hufwudstadsbladet" Moskwa kirjasaatja telegrafeerib, et kuigi SSSR pole weel ametlikult ilmutanud oma Genfi poliitika uut pööret, arwatakse Moskwa juhtiwais ringkonnis siiski, et kui SSSR ei saa Inglismaalt ja Prantsusmaalt tagatisi enda wahelesegamise puhuks Kauges Idas, siis peab SSSR Rahwasteliidule pöörama selja.

SSSR peaks sel juhtumil otsima liitu, mis oleks talle kasulik.

Rühm, mis nõuab, et SSSR loobuks kollektiiwsest garantiist, tegutseb kõrgema nõukogu wäliskomisjoni esimehe Shdanowi juhatusel.

Shdanow toetub aina suurenewale awalikule arwamusele. Helsingi lehe kirjasaatja kuulmise järele olewat punaarmee pärast puhastust weelgi tugewnenud ja moodustawat jõu, mida ei wõi jätta arwestamata.

Sõjalised ettewalmistused Kauges Idas wõtawad grandioosi ulatuse. Nõukogude armeed on Kauges Idas wiimasel ajal tugewdatud weel 3 jalawäe, 2 mehaniseeritud, 2 ratsa- ja 1 sapööridiwiisiga ning suure hulga lennukitega.

London, 3. 2. Osa Inglise ajakirjandusest teatab, et hoolimata Inglismaa ja Prantsusmaa keeldumisest garanteerida Nõukogude läänepiiride julgeolu, kaswab juhtiwais punaarmee ringkondades tendents wäljaastumise kasuks Jaapani wastu ka ilma selle garantiita. Ühtlasi need ringkonnad soowiwad, et SSSR astuks wälja Rahwasteliidust.

Mõned lehed näitawad, et need nõudmised on tekkinud Hiina delegatsiooni Moskwas wiibimise tulemusel. Delegatsioon, mida juhatas Sun-Fo, lahkus alles 28. jaan. Nõukogude pealinnast, sõites Hiinasse aruannet esitama.

Lehed teatawad, et läbirääkimistest Sun-Foga on tegelikult osa wõtnud kaitsekomissar Worosсhilow ja marssal Budjonnõi.

Lehed kirjutawad weel, et Nõukogude walitsus olewat otsustanud oma jõude Mongoolias suurendada 20.000 meheni. Seks otstarbeks on määratud 250-miljoni-rubline krediit. Hiina walitsus oma poolt annab Nõukogude walitsusele rea kontsessioone ja kaubanduslikke soodustusi Hiina territooriumil.

Venelased kiidavad oma jõudu

Lubavad lüüa tagasi igasuguse kallaletungi

Moskwa, 2. 2. (ETA) (Tass) „Prawda" awaldab sõjalaewastiku rahwakomissari Smirnowi kirjutuse Nõukogude Liidu merejõudude seisukorra kohta. Smirnow kirjutab muuseas: Meie sõjalaewastiku pühaks kohuseks on kindlustada Nõukogude maa mereteede julgeolekut, kaitsta kodumaad fashistlike röövijate sissetungi wastu ja kindlustada Nõukogude kaubalaewade normaalset liiklemist kõikjal maailmas. Erakonna keskkomitee, Nõukogude walitsuse ja Stalini hoolel on wiimastel aastatel loodud uued laewastikud — Waikse ookeani laewastik ja põhjalaewastik. Tunduwalt on kõwendatud wanu laewastikke — Balti laewastiku ja Mustamere laewastiku. Samuti on kõwendatud flotille Amuuri jõel, Kaspia merel ja Dnjepri jõel. Mõned meie kapitalistlikud naabrid, kes peawad endid meresuurriikideks ja kellel on wananenud ettekujutused, arwawad, et Nõukogude Liit on weel wana Wenemaa. Nad eksiwad rängasti. Nõukogude Liidu uus sõjalaewastik uurib hoolsasti oma naabreid, nende tugewaid ja nõrku külgi. Ta purustab waenlase seal ja siis, kus ja, millal see osutub tarwilikuks Nõukogude Liidu kaitse huwidele. Nõukogude Liidu tänapäewa sõjalaewastik ei sarnane sugugi sellele, mis ta oli ka weel wiis aastat tagasi. Wiimaste aastate kestes, pidades sammu kogu meie maa tööstusliku kaswuga, on punane laewastik samuti kaswanud, nii wäärtuselt kui ka arwult. Seda wõidakse öelda eriti allweelaewastiku kohta. Meie lahingulaewad, kuigi nad on ehitatud aastatel 1914—1915, on pärast moderniseerimist saanud täiesti moodsateks sõjalaewadeks. Meie kindlustatud rajoonide arw, mis katawad meie tähtsamaid poliitilisi ja majanduslikke keskusi ja meie piiriääreid rajoone, on wiimase wiie aasta kestes kaswanud rohkem kui kolmekordseks. Iseäranis tähtis on see, et need kindlustatud rajoonid on warustatud raskekaliibrilise suurtükiwäega. Iseäranis tuleb märkida seda, et raske suurtükiwäe koosseisu kuuluwad meil ka liikuwad patareid. Meie rannakaitse üldine suurtükitulewastus on kaswanud rohkem kui poolteistkordseks. Iga aastaga tõuseb Nõukogude sõjalaewastiku wõitluswõime tase. Juba nüüd meie omame sõjalaewastiku, merelennuwäe ja rannakaitse, mis wõiwad tagasi lüüa igasugused waenlaste kallaletungid merelt ja täita igasuguseid ülesandeid, mis neile pannakse Nõukogude walitsuse poolt meie kodumaa huwide, au ja wäärikuse kaitseks.

Salakuulaja 20 kuuks vangi

Stokholm, 2. 2. (ETA) (DNB) Fagerstani salakuulamise protsessis kohus mõistis täna peasüüdlase Björkini majandusspionaashi eest 20 kuuks wangi. Kuna protsessil ei selgunud, et majandusspionaash on tekitanud kahju riigile, siis kohus loobus Björkini süüdistamisest riigiäraandmises.

Jaapan alustab suurt pealetungi

Schanghai, 3. 2. (ETA) (Reuter) Jaapani suursaatkond Pekingis saatis teistele saatkondadele noodi, milles tungiwalt soowitatakse erapooletute riikide kodanike ewakueerimist Põhja-Hiina sõjapiirkonnast. Põhja-Hiina sõjapiirkonna piirid on noodis määratud: lõunas Jangtse jõgi, idas Hiina rannik ja põhjas joon, mis läheb Tsingtaost üle Jentschou Taijuanfusse. Sellest hoiatusest järeldatakse, et jaapanlased kawatsewad lähemal ajal ette wõtta laialisi pommitusretkeid ja wahest ka laiendada operatsioone maal.

Hiina peab maksma!

Tokio, 2. 2. (ETA) (Reuter) Wastates küsimustele wälisminister Hirota seletas saadikutekojas, et Jaapani walitsus kawatseb pärast praeguse sõjategewuse lõpulewiimist nõuda Hiinalt kahjutasu, et wältida „praeguse kahetsuswäärse wahejuhtumi" kordumist tulewikus. Ka tähendas Hirota, et Jaapani walitsus kawatseb panna Hiina walitsusele Jaapani garnisonide ülalpidamise kulud Hiinas.

1500 naela Briti sõdurite eest

London, 2. 2. (ETA) (Reuter) Wälisminister Eden, wastates sellekohasele küsimusele, seletas täna alamkojas, et Jaapani walitsus on nõustunud maksma 1500 naelsterlingit kahjutasu Briti sõdurite eest, kes on saanud Schanghais surma wõi haawata. Edasi Eden teatas, et surma wõi haawata saanud Briti mereväelaste eest on nõutud umbes 920 naelsterlingit kahjutasu.

Saksa ei hakka enam vahelt-sobitajaks

Berliin, 2. 2. (ETA) (Havas) Hitler wõttis täna wastu Jaapani rahwasaadiku Seigo Nakano. Kinnitatakse, et see wastuwõtt oli ainult wiisakusaktiks, ega kestnud kauem kui 20 minutit. Ühtlasi lisatakse, et nüüd ei tule küsimuse alla Saksamaa uus sobitusaktsioon Hiina-Jaapani konflikti lõpetamiseks. On huwitaw märkida, et Berliinis suhtutakse külmalt Jaapani wälisministri Hirota seletustele ja deklaratsioonidele, kuigi wiimane äsja rääkis wõimalustest tihendada kominterniwastaste riikide wahelisi sidemeid.

Sanktsioonid varjusurmas

Rahvasteliidu reform sügisel

Genf, 2. 2. (ETA) (Reuter) Kõik kawad Rahwasteliidu pakti reformeerimiseks on edasi lükatud sügiseni, nimelt Rahwasteliidu täiskogu kokkutulekuni septembris. 28-komitee, kes arutab neid kawasid, katkestas täna oma töö ja läks määramata ajaks laiali. Wõeti wastu ainult aruanne komitee senise töö tulemuste kohta.

Kuigi mingit otsust ei tehtud ja paljud kõnelejad awaldasid oma usku ja lootust Rahwasteliidu tulewikku, walitseb siin üldine mulje, et sanktsioonid on kui mitte surnud, siis wähemalt warjusurmas. Ainult kolm riiki — Rootsi, Helweetsia ja Tshiili — jätsid endile tegewuswabaduse olukordades, mis wõiwad tekkida. Suur enamus riike kinnitas uuesti oma truudust Rahwasteliidu paktile, soowides ühtlasi Rahwasteliidule uniwersaalsemat toetust.

Riigipöörajate mõrv

Angers, 2. 2. (ETA) (Havas) Angers'i lähedusest on leitud taksiauto, mis oli küljeli kraawis. Autojuht Marcel Legras leiti auto seest surnuna. Tal oli peas suur haaw. Auto seest leiti kiri, mis oli adresseeritud Nantes'i prefektile ja milles öeldi: „CSAR oskab end wabastada reetureist. Need saawad teenitud palga!" Juurdlusel selgus, et Legras oli eelmisel õhtul lahkunud Angers'ist kellegi salapärase sõitjaga. Politsei on asunud selgitama, kas Legras wõttis aktiiwselt osa poliitikast. Tapetu keha lahatakse.

Papaninlased päästetakse

Moskwa, 2. 2. (ETA) (Reuter) Kõige lähemate päewade jooksul lahkub Murmanskist üks Nõukogude jäälõhkuja, et päästa Papanini ekspeditsiooni põhjanaba piirkonnas. Ekspeditsiooni kawatsetakse päästa waatamata praegusele polaarwöös walitsewale pimedusele. Ekspeditsiooni juure loodetakse jõuda kuue päewaga.

Uusi ametko[...]

Põllumajanduslik nõunik Berliini[...]
osakonda abidirektori an[...]

Wabariigi walitsuse koosolekul 2[...] läbi ja antakse riigihoidja dekreedina [...] nike koosseisu seaduse muutmise ja t[...] Muudatused ja täiendused puudutawa[...] töö- ja teedeministeeriumi.

Haridusministeeriumi alal on T[...] Tallinna tehnikaülikooli koosseisu[...] uue ülikoolide seaduses ettenähtud õ[...] on haridusministeerium[...] abidirektori koht, mis pikemat aega tä[...] selle asemel loodud kutseõpetuse osa[...] koht, kuna selles osakonnas on wiime[...] tunduwalt suurenenud.

Põllutööministeeriumi[...] täiendatud kahe kohaga: põllumajan[...] liinis ja riikliku hobusekaswanduse j[...] Põllumajandusliku nõuniku saatmine[...] gitud pidewa informatsiooni saami[...] selle kohta, mis Lääne-Euroopa riiki[...] arendamiseks on praegu käsil ja ette [...]

Koosseisu muutmine ja täiendan[...] riumi osas on tingitud walitsemise [...] duse muudatustest, millega teatawa[...] like tööde osakond ja ehitusasjandus[...] ühtlasi asutati nende asemele teise ke[...] teeriumi juure ehituswalitsus.

Eraõppeasutuste [...] seks kindel k[...]

Regulaarne kord ai[...] asutistele

Wabariigi walitsuse koosolekul 2[...] dati läbi ja antakse riigihoidja dekr[...] tuste toetamise seadus, mis jõustub [...]

Seaduse kohaselt eraõppeasutuste[...] õppeasutuse tarweteks anda toetust r[...] dest, kusjuures regulaarse toetuse an[...] jõudude tasude seaduse kohaselt erao[...] dude palga täies ulatuses wõi osalise[...] mises. Peale selle wõib eraõppeasut[...] anda toetusena õppeasutuste jaoks [...] tasuta wõi soodustatud tingimustel [...] asetsewate ehitustega ja metsaga kui [...]

Toetust saawate eraõppeasutuste [...] toimuma awalike õppeasutuste kohta[...] jade alusel ning nende õppe- ja kaswa[...] nõutawal kõrgusel.

Regulaarset toetust wõib anda er[...] pidajaile ainult siis, kui need on sihte[...] de tegewuse juhtimisest wõtawad osa[...] kohaselt haridusministeeriumi esinda[...] tustele, kelledele on seni antud regu[...] õppeasutuste ülalpidamiseks, lõpetata[...] ne, kui nad haridusministri poolt ar[...] ümber kujundatud sihtasutusteks.

Surmasõitja-au[...] kohtus

Tartu, 3. 2. Täna homm[...] ringkonnakohtus autojuhi Nik. S[...] Teatawasti see mees sõitis 5. [...] ajal kõnniteele, kusjuures sai [...] ja raskesti wigastada neli isikut.

Kohal on 21 tunnistajat ning [...] alust kaitsewad adwokaadid Wiik[...]

Tunnistajate hulgas on ka [...] kes teatawasti samal õnnetusel [...] nüüd kannab karkusid.

Huwi protsessi wastu on nii [...] kuulajad ei mahu kohtusaali.

Nuia tahab saada[...]

Pärnumaal asetsewa Nuia alewi[...] korduwalt esinenud soowiga, et ale[...] õigused, kuid seni pole see soow täit[...]

Et põhjalikumalt kaaluda alewiku [...] ühenduses olewaid küsimusi, seks on ee[...] 6. skp., Nuiasse kokku kutsutud Kark[...] alewi asutamise komitee ühine koosol[...] wakorda on wõetud ka uue alewi eela[...] sutud kohale asjatundjaid jne.

Hitler külastas Roots[...]

Berliin, 2. 2. (ETA) ([...] Hitler tegi täna wisiidi Rootsi [...] V-le, kes teekonnal Riwierasse pe[...] saatkonnas Berliinis. Hiljem k[...] ningat ka Saksa wälisminister w[...]

Üheksa inimest [...]

Moskwa, 2. 2. (ETA) [...] sibirskis ja Turkestanis on ka[...] rast surma mõistetud weel 9 [...] 6 juba hukatud.

Ma imen sulevart

Balder Jaan.

Ma imen sulevart.
Kui vestemehed ei leia ainet, siis nad imevad oma följetoni välja sulevarrest. Kui ma nüüd imen, siis tähendab see seda, et ma ei leia hamba alla parajat pala.

Vahel juhtub kohe nii, et ei tule midagi välja. Ei tea siis, kus see viga seisab, kas on su oma hammas liiga nüri või on sind ümbritsev elu nüri, nii et ei tahagi sellest kirjutada. Või jälle peitub põhjus hoopis mujal, ega minagi kõiki asju tea.

Millest siis õieti kirjutada?

Noh, veste peab olema päevakajaline. Praegu on igasugused väljamüügid moes. Kui teeks följetonis õige ka ühe väljamüügi. Pakuks müüa kõike seda, mis varemalt oli kangesti hinnas ja millest nüüd tahaks kangesti lahti saada, sest nüüd see on kaotanud oma väärtuse. Jah, kui keegi korraldaks õige vaimuartiklite väljamüügi. Paneks vitriinile neid ilmavaateid, mis mõni aeg tagasi olid veel moes, kuid mida nüüd enam keegi ei taha kanda, sest need on moest välja läinud. Ilmavaated on ju nagu moeartiklid. Leidub küllalt sääraseid ilmavaateid, millele võiks kleepida külge hinnaplakati, et enne 100. nüüd 03.

Paneks hea meelega vaateaknale ka mõne vanaaegse valimiseelse kihutuskõneleja, kelle endine hind on küll teada, kuid kellele ei oska kuidagi praegust hinda määrata.

Ei sellest väljamüügist ikka vestet saa.

Aga kui kirjutaks õige valimistest? See peaks ju ka nagu aktuaalne aine olema. Ma näen, mõned kaaskodanikud on kohe nagu põnevil, oleks kohe nagu mingi valimistepalavik. Minul endal küll mingit palavikku ei ole, aga ega ma enda järele saagi maailma asjade tähtsuse üle otsustada.

Nii et kui prooviks õige valimistest?

Aga mulle meenub, et paar tegelast olid suures hasardis valimiste asjus sattunud paragrahvi otsa ja saanud karistuse kaela. Siin on ju oma seadus ja oma kord. Mina aga kõiki seadusi ja käske ei tunne.

Ei, ma kirjutan parem mõnest muust asjast. Ütleme ilmadest. Praegu on sula taga ja följeton tuleb küll vesine, kuid selle eest... Mis selle eest? Mida ma tahan ütelda?

Ei midagi. Ausõna! Mõned inimesed on niisugused imelikud, kui näevad, et lause katkeb kolme punktiga, siis kohe usuvad, et siin tahetakse midagi ütelda ridade vahelt. Mina küll ei taha.

Mu pea on tühi ja mul pole niigi palja ainet, et ridu täita, ei tea, mis asja ma veel ridade vahele panen.

Ma imen sulevart...

Õnnetustelaine Kütte-Jõus

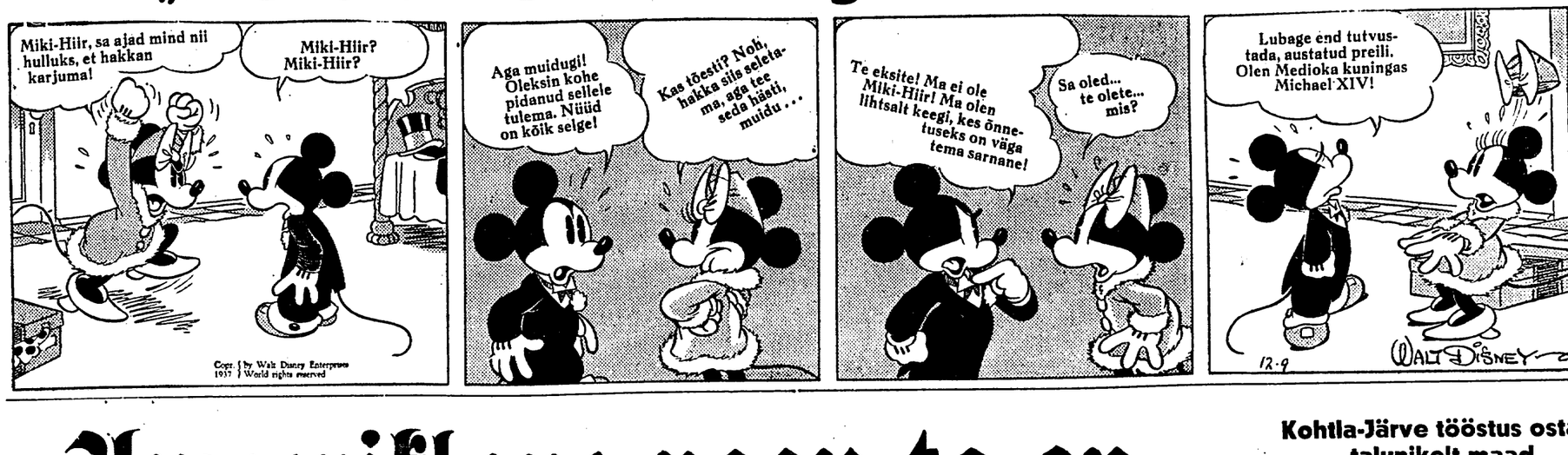
Tööliste kättpidi kiwide ja wagonettide wahel

Wiimased päewad oli Kütte-Jõus wäga õnnetusterikkad, kusjuures ühel päewal juhtus kolm õnnetust. Kõige raskemini kannatas tööline G. Kuum, kes maa all töötades jäi kättpidi paelahmakate wahele. Rasked kiwid wreesisid Kuuma parema käe keskmiselt sõrmelt otsast tükk ära, kuna teised sõrmed on kergemini lömastatud. K. toimetati Rakwere haiglasse.

Töötoas töötaw Nikolai Petrow jäi kättpidi wagoneti haagi ja konksu wahele. Õnnetus juhtus ajal, kui tööline oli wagonette lahti haakimas ning wedur tõmmas rongi ootamatult edasi. Samalaadne õnnetus juhtus kaewur Aleksandr Kreismanniga, kes suurte paelahmakate tõstmisel jäi sõrmepidi paede wahele. Mehel on kolm sõrme raskekujuliselt lömastatud.

Teisipäeval kukkus allmaalaewanduses paetükk jalale töölisele Herman Kausile. Löhkeainega lastimise ajal oli seinast suur kiwitükk lahti wõrunud, ja kui K. tirkaga seina kopsis, kukkus kiwi ligi poolteise meetri kõrguselt alla mehe jalale. Peale ambulantsiis abisaamist lasti K. kodusele rawile.

„Ma olen ainult väga Miki sarnane!"

Ameeriklane nagu ta on

Onu Sam karikatuuris ja tegelikus elus. — Ameeriklane ei ole füüsiliselt ega vaimselt erinev tüüp. — Väljapaistvate ja tugevate kõrval on rohkesti ka keskpäraseid ja nõrku

Inimene jääb igalpool ikka inimeseks

„Päevalehele" kirjutanud J. Annusson.

I.

Kas on ameeriklane mingi teistest rahwastest kehaliselt wõi hingeliselt erinew omapärane inimtüüp? Ja kas on rahwastel üldse selgeid ühesuunalisi iseloomujooni, mille kaudu wõimalduks nende täpne üksteiselt eraldamine ja liigitamine?

Teatakse õnnelda mingist kiriatööde wõistlusest — ainele elewant —, millest wõtnud osa mitme rahwa esindajad. Pranslaselt tulnud elegantne werewaste jüdi föidetud wihuke „Elewandi armuelu". Inglane saatnud kaheköitelise matkakirjelduse „Elewandi seljas läbi dshungli". Saksalane toimetanud kohale fünneköitelise „Lühikese sissejuhatuse elewandi saba seitsmenda liili tähtsusest filosoofias, rahwuskultuuris ja tõukiusjes". Ameeriklane esitanud mõnesaja-leheküljelise kawa elewantide kaswatamisest, pealkirjal „Nõudkem suuremaid ja paremaid elewante".

Ei saa salata, et ses jutukeses sisaldub terake iseloomustawat iga mainitud rahwa kohta, ja et rahwastel on omapärasejd jooni. Küsimus seisab waid selles, kas need jooned on juhusliku, wälisoludest mõjustuwa ilmega wõi mingi seesmine, piisiw, päriwusliseltki edasiantaw omadus.

*

Poliitilise karikatuuri üheks tuttawamaks kujuks on Ameerika Ühendriike esindaw Onu Sam (Uncle Sam) — triibulis-tähelise ülikonnaga, torukübaraga ja sokuhabemega kaunistatud pikakoiwaline kõhetu wanapoolne isand — ühele arwustaiale heatahtlik, elutark, wäikslastest nägelemistest ülelolew, algatuswõimne ja loow isik, teisele aga halastamatu, ahne ja omakasupüüdija Shylock, kelle ülimaks huwiks ta koduses kui ka rahwuswahelises elus on „kõikwõimsa dollari" kogumine.

Kuiwõrd õigustatud on üks wõi teine neist kujutlustest? Kuiwõrd põhjendatud on arwamine, **nagu oleks ameeriklane — „jänki" — mingi eriline walikul (selektsioonil) tekkinud, teisi rahwaid algatuse ja wõimete poolest ületaw tüüp,** milline, ja ainult milline suutis wallutada metsiku mandri ja püstitada seal uutele alustele rajatud ühiskonna ta suurejoonelise kultuuriga — wõrratu ainelise jõukusega, maailma suurima tööstuse ja kaubanduse ja maailma kõrgemate majadega? Ja kas on õige wäide, nagu suunduks eurooplase elu ja tegewus kõrgemtele, kaugemale-ulatuwatele eesmärkidele, ameeriklase oma aga waid ärielulistele, ainelistele hüwedele? Et eurooplast ümbritsewat isiku ja rahwa ülimat seesmist arenemist wõimaldaw waimline kultuur, ameeriklast selle wastu aga ilma kõrgema otstarbeta ja siigawama sisuta, kõiki ühiselt labastaw ainelise iseloomuga tsiwilisatsioon?

*

Ühest kännust wõrsunud, kuid üksteisest geograafiliselt eraldatud rahwastel tekimad kliima ja olude mõjul kehalised kui ka hingelised wahed, mis on jeda terawamad, mida kauem neil rahwastel puudub otseje kokkupuutumise wõimalus. Esimesed eurooplased asusid praegustesse Ühendriikidesse waid pisut üle kolmesaja aasta eest. Selle aja jooksul tekkinud kehalised wahed ei ole kuigi suured, osalt juba seepärast, et algasunike järeltulijad on korduwalt segunenud hilisemate sisseränd ajatega. Siiski, mõnesugused mõõtmised lubawad järeldada ameeriklase keha proportsioonide muutumist indiaanlaste tüübi suunas.

Hingelisel alal paistab „jänki" ja eurooplase wahe esimesel pilgul palju tunduwam ja nagu eneseşmõistetaw: suurte tulemuste saawutamisels peab olema ka suur algatuswõime ja füsimuste lahendamise oskus.

Säärane mõttekäik on aga ühekülgne; ta arwestab ainult ajaloolise arenemise üldtulemusega ja mitte selle üksikasjadega. Wiimaste waatlusel selgub, et lugu pole sugugi nii libe ja lihtne. Wäide, nagu oleks Euroopast Ameerikasse siirdunud miljonid üldiselt wõi isegi oma enamikus mingi walitud hogu, on asjaoludega tõestamatu idealisatsioon. Pole kahtlust, et sisserändajate hulgas oli rohkesti algatuswõimsaid, awaramaid tegutsemise wõimalusi igatsewaid isikuid; et wäljarändamise wool tõi sinna mõningaid wana poliitilise korra wastu wõitlejaid sangareid, usuwabadust otsiwaid apostleid ning piihasid mehi ja muid teguwõimsaid inimesi, kelle töö ja piiiete tulemuseks on praegune waba ja rikas Ameerika. Kuid nende silmapaistwate ja tugewate kõrwal tuli üle weel rohkem keskpärasejd, saamatuid ja nõrku; üksikute sangarite ja eeswõitlejate järele rühkis määratu suur üksköiksete, painduwate ning selgrootute mehikeste ja isegi ühiskonna wastaste, kriminaalse minewikuga olewuste parw; üksikute piihade meestega koos tuli miljonid usuliselt ja kõlbliselt kesksed kui ka kahtlejad ning eitajad. Lühidalt, tekkimisloolisel hinnates, ameeriklane on täpselt samast sawist, milleşt on ta ookeani taha jäänud onupoeg — samade wooruste ja pahedega, samade wõimiste ja nõrkustega.

*

Wast on aga uus kliima, uued olud ja ülesanded loonud ameeriklasest uue inimese, muutes julgeks argliku tegutsemisaks kõhelewa ja tehes püüaks meheks isegi kõige parandamatuma Euroopast karanud kaabaka? On õige et uus ümbrus loob nii mõnestki uue isiku. Nii mõnigi nõrk, rutustud ja rumal üheş kohas ja ühel alal on saanud silmapaistwaks ningis teises kohas ja teisel alal, kus tal oli soodsamaid wõimalusi oma loomulike annete kasutamiseks ja awaldamiseks. Kogu Ameerika ajundamislugu on olnud seesugune kitsastest oludest awaramatesse pääsmine ja awaramate wõimaluste kohane kontide sirutamine.

Romantilisele minewiku austajale Ameerika ajundamise aeg paistab inimajaloo särawamana peatiikina, kus igaüks oli kangelane ja igaühel oli piiramatu tegutsemise wõimalusi ning wabadust. Tegelikus elus on aga pilt hoopis kirjum ja tumedam. Ajundustes koondub wõim ja juhtimine jageli aristokraatliku päritoluga ning jõukamate kätte, kes teda mõnelgi puhul endi erahuwides kasutawad. Juba waralult hakkas arenema orjade pidamine; paljudele on teadmata, et neegritest-orjade kõrwal Põhja-Ameerika kolonistidel oli kaunike kogu walgeid orje — Inglismaal kohtulikult karistatud isikud, kelle karistust walitsus pidas otstarbeliseks muuta tööorjuseks meretaguste asumaadel. Need isikud ei olnud igakord kuritegijad selle sõna praeguses mõistes; näiteks olnud ühe koloniști oriaks keegi, kes saanud selle saatuse osaliseks piibli põletamise eest.

Wõiks arwata, et metsiku mandri wallutamine kaswatas kõik asumikud tugewateks wabaduse armastajaiks ja kaitsjaiks, kuid siingi on tegelik seisukord teine. 1776. aasta rewolutsiooni esimeses waimustuses iga mees lubas kaitsta wabadust wiimse weretilgani. Sõja lahtipuhkemisel oli aga rohkesti kõrwalepõiklemist ja meeste wäkke kutsumine ning seal koos hoidmine õnnestus osaliselt ainult kõrge palga maksmisel ja maa andmisel.

Praegune Ameerika wananew põlw armastab nuriseda noorema-põlwe lõdwenemise ja nõrgenemise üle. Mis on praegune generatsioon endisega wõrreldes! Paar inimpõlwe tagasi, kui elamine hakkas Ühendriikide idapoolses osas killamaks jääma, juhiti noori „metsikusse lääne", — sinna, kus mehed on mehed.

Tösi, Ameerika ajalugu tunneb rohkesti tugewaid, silmapaistwaid ja häid tulemusi saawutanud isikuid. Awaral maal oli rohket juhust ja wõimalust isikliku algatuse awaldamiseks Lõpuks aga need silmapaistwad isikud on ikkagi ainult wäike osa pikast ja nii mõneski osas kannatusrikkast ajundusloost. Terwitseks mainida waid tuhandete ajunike siplemist üksikute agarate sahkerdajate ja äri-meeste kiiusis, wõi teerööwlite ja karjawargate hirmuwalitsust samas „metsikus Läänes".

Inimene jäi ka Ameerikas lõpuks ikkagi inimeseks; ühel oli rohkem edu kui teisel; üks suutis kohaneda uuel maal walitsewate oludega, teine wireles liihemat wõi pikemat aega, kuni ta wiimaks murdus eluraskuste all. Tugew, edukas, kõigiga toime saaw ja silmapaistwate tulemustega isik on Ameerikaski haruldasem kui keskmise eduga ja keskmiste tulemustega kodanik. Nõnda oli see enne ja nii see on ka niiid.

„Metsiku Lääne" elaniku kohta annab kõige kibedama otsuse selle piirkonna omaaegne parim tundja Mark Twain oma „Huckleberry Finn'is". Üks wäikese linna suurema kaupluse omanik Shepburn tapab rahwa silma all kellegi pool-lollaka

Kohtla-Järve tööstus ost
talunikelt maad

Maksetakse head tasu

Kohtla-Järwe põlewkiwitööstusеş on juba ga käimas tööstuse maa-alade laiendamine. käitise lähedal asetsewailt talunikelt kokku oste maid heinamaid ja metsa-alasid. Kuna talunik datawate maade eest maksetakse kõigiti korralik siis on maamehed nende maa-alade müügist o wõrd huwitatud, et mitmed neist on käinud kä maad ise müüa pakkumas. Lähemal ajal law tuse juhatus käitisele uusi maa-alasid juur Kohtla metskonnast, milleks wastawad läbirääk juba käimas.

mehe, kes teda oma sõnuga ja siiidis tiiiitas. Siindnus pani kogu linna suure ja mõnesuguse kaalumise ning arutamise jnstati mõrwar liintschida (ilma kohtuta Kogunetakse ta maja ette ja tehakse ette sisseiungimiseks, kui Shepburn astub ees sele, kaherauaga piiis käes:

„Shepburn oli täiesti rahulik, seisis sõnalausumata, rahwahulga peale waadates kohutaw ja ebamugaw waikus. Shepbu pilgu üle kogu rahwahulga, ja keda see p see piiidis kõrwale waadata, kuid ei suu mees pööris silmad maha ja piitus war Shepburn naeris niisugust naeru, mis ära muse, nagu sõõkšid ja liiwaga segatud leib ta lausus pikkamisi ning wäljakutsuwalt:

„Kus ka mõte, et teie kedagi liintš on otse naljakas. See, et teil on julgust sulgistada waeseid kaitseta awalikke naisi, teid uskuma, et teil on julgust panna oma k külge. Mina ütlen teile, et mees on ki kümnetuhande teisesuguse wastu, nii kaua päewawalge ja teie ei ole ta seljataga.

Ma olen küllalt elanud ja näinud inimtse tundmiseks. Keskpärane isik on Põhjapoolsetes osariikides ta laseb igaüht lata ja õhtul koju minnes palub jumal alandlikku waimu selle kandmiseks. Lõuna ainus mees peatas päisepäewa ajal mec tega täidetud postwankri ja rööwis neilt oli. Teie ajalehed nimetawad teid nõ julgeks rahwaks, et te oletegi hakanud p wapramateks kui kõik teised rahwad; kun aga ainult sama wahwad ja mitte rohkem

Te tegite eksisammu, et ei wõtnud en kedagi meest; ja teiseks weaks oli, et te pimedas ning nõukatetega. Teie juhiks o on ainult pool-meest; poleks ta alga poleks teid siin. Keskpärane isik kardab üi ohtu. Kui keegi pool-meest karjub: „Lünt siis te kardate taganeda, kuna siis nähtak argpüksid, mida te ka tõepoolest olete. Ja selle pool-mehe sabas ning uhkustate käratsejd suuri asju te lähete tegema.

Inimkari on kõige haletsemiswäärsem ilmas; ta wõitleb, mitte oma enese seesmisest, waid oma suurest hulgast ja oma juhtimatud julgusest. Ilma juhtiwa meheta m allpoo igat haletsemist.

Ainus asi, mis teil on nüüd teha: l sorgu, minge koju ja pugege maa alla. T schimine toimetatakse lõunapoolsete kom ööst pimedas; siis pannakse näokatted et takse üks mees kaasa. Koristage end endaga kaasa ka oma pool-meest," lõpetas oma püssiwinna üles tõmmates.

Rahwahulk tõmbus äkki tagasi ja pu poole laiali. Nende pool-mehest juht sam nagu pekstud koer."

Huckleberry Finni seiklused toimusid mend aastat enne Nietzsche „Üliinimese" t mist. Keskpärane isik ja inimkari on oln arwatawasti ka edasi igal pool üheks Küsitaw on, kas praegust „keskmist amee madest seisukohtadest hinnates Mark Tw talle palju paremaid komplimente.

Festimaa kuningas

Mihkel Aitsama ajalooline jutustus

58

Kirikuesisel seisab rahvast murdu. Oodatakse ihunuhtluse andmist kirikupostis. Enne teda on Kose postis nuheldud mehi ja naisi. Naiste käed seoti posti külge, nii et selg jäi väljaspoole. Siis paljastati ihu puusadeni ja vahimees lõi pikkamööda vitsadega või kepiga; selle järele, kuidas oli määratud nuhtlus.

Kiriku ukse ees andis vöörmünder tüdruku mõisavahimehe hooleks.

Pikkamisi lähenes vahimees peksupostile Kirikumäel. Enne teda võis kirikuesisel märgata elavat tunglemist posti juures. Kui vahimees karistusalusega sinna jõudis, piiras posti tihe teosulaste ahel. Nad seisid vaikides, kuid trotsivate nägudega.

„Eest ära!" käsutas vahimees.

Ükski poistest ja sulastest ei liiguta end, ei tee käsku kuuldavakski.

„Mis tempu te teete, kui ei lähe eest ära?"

„Mis õigus sul siit ära ajada on? Ma võin Kirikumäel seista, kus ise tahan."

Vahimees vaatas vihaselt, aga ütlejat ei tunne. Vististi Uuemõisa teosulased, maanõuniku omi ta tunneb.

„Eest ära, ma pean hoora posti külge siduma!"

„Kes on sinu hoor, sa häbemata vanamees?"

„Võta ja too õige süüdlane siia, siis aitame meiegi sind!"

„Lase tüdruk heaga minema!"

Posti juure kogunes rahvast murruna. See oli ennekuulmatu lugu: teosulased ja poisid ei lase mõisahärra käsku täide viia, nõuavad tüdruku lahtilaskmist.

„Poisid, ärge jätke!" ergutas keegi meeste hulgast.

„Uuemõisa mehed, olge vahvad! Kaitske häbistatud tüdrukut!" See oli Otsa Mari Ravilast, kes naispere hulgast tõstis häält.

Vahepeal oli maanõuniku kubjas jõudnud vahimehele appi. Ta jooksis õlgapidi vastu poiste ahelikku ja püüdis sellest läbi murda.

Keegi poistest tõmbas end hetkeks tagasi ja andis siis kupjale õlaga tugeva müksu, nii et mees taganes mitu sammu.

„Kuhu sa, tige pukk, tikud?" hoiatati kubjast.

Kubjas vandus ja tungis uuesti peale. Nüüd haarasid kümned käed kupjast kinni ega lasknud enam lahti. Kubjast ei löödud, vaid näpistati vist veidi õrnemast kohast, sest mees otse röögatas.

Vaevalt tundis kubjas, et teda enam kinni ei hoitud, kui kargas eemale ja kadus rahva hulka.

Samal hetkel avanes ahelik ja haaras oma embusse vahimehe ja tüdruku. Kuuldus ähkimist ja juba lendas vahimees üle poiste peade teispoole posti uperkuuti tolmusele teele.

Nüüd lahkusid teosulased salgas ja viisid tüdruku endi vahel vankri juure. Tugevamad tõstsid ta seal vankrile kui mängukanni. Kutsar ei teadnud mis teha.

„Anna hobusele piitsa ja vii tüdruk koju!.. Kubjast ja vahimeest ei tohi peale võtta, siis peksame sind vaese omaks!" karjusid Uuemõisa poisid.

Juba oligi hobune lasingpuult lahti seotud, ohjad visati teomehele kätte ja paar plaksu anti hobustele mööda külge. Vanker veeres minema. Kubjas tahtis vankrile järele joosta, kuid talle suleti tee.

„Vantsi täna jala koju ja tulevaks pühaks too oma härra siia posti. Siis aitame sind ja vahimeest."

Mitmed pealtvaatajaist värisesid. Niisugust vastuhakkamist pole nad varem näinud ja kuulnud. Jumal teab, millega see kõik lõpeb.

Pastor oli ilmunud kära peale kirikuväravasse. Ta nägi ja kuulis, mis peksuposti ümber sündis. Kui kubjast ja vahimeest lennutati, lahkus pastor kiirel sammul kirikumõisa. Mässuvaim oli haaranud Uuemõisa sulaseid ja kui kergesti võinuks temagi sattuda hullunute mängukanniks!

Veel kaua seisis rahvas Kirikumäel ja vahetas mõtteid asetleidnud vahejuhtumi üle...

KIRIKU-EESTSEISJALT ABI OTSIMAS

Paar tundi pärast vahejuhtumit Kirikumäel Kose pastor Gottfried-Wilhelm Striedter sõitis Uuemõisa. Carl v. Tiesenhausen oli kiriku-eestseisjaks ja pastor sõitis tema juurest nüüd abi otsima.

Vöörmündrid olid käinud kirikumõisas ja teatanud, et vahejuhtumis süüdlased on Uuemõisa teosulased, eesotsas Kõlli Tooma ja Põua Maiduga.

Pastori sõit Uuemõisa oli toapoisile ja hiljem ka Tiesenhausenile enesele üllatuseks: kunagi polnud pastor kutsumata mõisa sõitnud. Kuigi kirikuõpetaja oli sakslane, käidi temaga läbi vaid sedavõrd, kuivõrd seda nõudsid mõisnike huvid. Pastoril puudus ju aadli-tiitel.

„Pastoril on täna vist suur asi südamel?" küsis Tiesenhausen ja pakkus külalisele tooli.

„Tulin ametalaliste asjade pärast," algas pastor ja võttis istet mõisahärra vastu. „Teatan teile kui kiriku-eestseisjale, et täna rikuti kirikukorda kõige rängemal kujul."

Tiesenhausen tegi suured silmad. „Kas järjega juba kirikus?"

„Jah. Mul segati jutlust nii valju köhimisega, et pidin katkestama. Ja kui pärast jumalateenistust pidi järgnema kirikupostis ühe hoora karistamine, asusid samad talupojad posti ümber ega lasknud kedagi ligi. Maanõuniku kubjas ja vahimees pekseti läbi, mina isiklikult pääsin nende käest kirikumõisa."

„Kes need talupojad olid?" küsis Tiesenhausen.

„Teie kõrgeaususe teosulased!"

„Kust teie seda teate?"

„Vöörmündrid teadsid kinnitada. Nad posti juures ja olid pealt näinud; tunnud nei medki näo järele ära."

„Aga kirikus?"

„Kirikus kedagi ei tuntud, aga kindlasti need olema ühed ja samad isikud. Kui ma hooratüdrukut hakata noomima, algas köhim kiriku ega lõpnud enne, kui olin kantslist lah Nende siht oli nähtavasti mind ametikohust misel takistada."

„Kas vahele ka hüüti?"

„Seda ma ei kuulnud. Ma ei julge enam päeval kirikuteenistust pidada, kui mul pole k tust, et mind ei tulda segama. Teie kui krik seisja peate oma sõna ütlema ja teopoisid kutsuma."

„Sellel olgu lõpp, ütlen mina! Olen oma tega kannatanud nädalapäevad; mul mädan põllul, aga nemad rehte ei peksa! Nüüd a nad oma kuritegevust levitavad juba kirikuss ma sellele järsu lõpu. Veel täna saadan ma nerile kirja ja nõuan sõjaväe kohale... muidu rahva meeleolu on?"

Pastor viivitas vastusega.

„Niipalju kui mina olen kuulnud, pole ta uue seadusega rahul. Ravilas peksetakse öös aga kui kauaks, seda ma ei tea ütelda."

„Kuidas kirikumõisa sulased töötavad, k guvad ka õhtul rehte peksmast?" küsis hausen.

„Seni pole olnud märgata, aga kui tullak tama, siis võib see kergesti juhtuda... K arvan, et ilma sõjaväeta rahu majja ei saa."

„Hea küll, härra pastor! Võite julges sõita, mina juba hoolitsen sõjaväe tuleku e asja aga pidage silmas: noomige rahvast iga pühapäev ja tuletage neile meele põrg hirmsat kohtupäeva. Kirik peab aadlile p kaasabi, muidu kasvavad talupojad meil Kepp ja kirik peavad alati käima käsikäes!"

Tiesenhausen saatis pastori ukseni ja su

Pastori lahkudes istus Tiesenhausen la ja hakkas kirja koostama.

ostab
d

juba mõnda ae-
iine. Selleks on
i ostetud suure-
alunifele oman-
vraliku hinda,
giit olnud seda-
ud käitifele oma
l sawatsed tööd-
juure soetada
birääkimised ongi

üüdistamistega
suure äreivusse
amise järele ot-
ohtuta hukata).
ettewalmistusi
ib eeskoja katu-

seiisis seal ilma
aadates. Tekkis
Hepburn pööris
see pilk tabas
i suutnud; iga-
wargsi. Nüüd
is äratas tund
d leiba. Ja siis
alt:
lüntschite! See
lguist tõrwata ja
naisi, on pannud
oma käe mehe
on kindlustatud
kaua kui on
ga.
inud keskpärase
k on argpüks.
aüht ennast tal-
jumalalt enesele
Lõunapool üks-
meesterahwas-
neilt kõik, mis
id nõuda sageli
nud pidama end
; kuna te olete
ohkem.
id endaga kaaja
et te ei tulnud
ks on isik, kes
algatanud, siis
ab tüli ja häda-
„Lüntschi teda!",
nähtaks, et olete
e. Ja te sörgite
käratsedes. milli-

ärjem asi maa-
seesmisest julgu-
juhtidelt ammu-
ta mustsada on

ha: laske sabad
lla. Tõelik lünt-
kommete järele
ed ette ja wõe-
end ja wõtke
lõpetas Shepburn

ja pudenes igale
t sammus kaaja

musid mõniküm-
se" turule ilmu-
t olnud ja jääb
eks ja jamaks.
ameeriklast" ja-
k Twain leiaks

Nad käisid
neist mit-

lasti pidid
ma tahtsin
himine üle
lahkunud.
huste täit-

nam püha-
le kindlus-
kriku-eest-
sid korrale

oma sulas-
daneb vili
l aga, kus
kusse, teen
ma kuber-
. Kuidas

talupojad
öösi rehte,

d, kas tõr-
is Tiesen-

lakse ässi-
Ka mina
na."

eesti koju
eest. Üht
st kirikus
rgut ning
pakkuma
üle pea.
s!"
surus kätt.
laua taha

Klassiloterii loosimiselt

5000 kr. Rakwerre, 3000 kr. Tallinna

Kaks poolemiljonilist võitu ühe müügikoha kaudu. — Eilse poolemiljoni võitis Kirepi juustumeister

Klassiloterii loosirattad puistavad üha uusi võite. Tänase loosimispäeva suuremateks võitudeks on üks 5000-kroonine ja üks 3000-kroonine. Näib, et 5000-kroonised võidud on kõige edevamad. Neist on nelja päevaga juba kolm päevavalgele ilmunud. Nii on loosirattasse jäänud veel viimane 5000-kroonine võit. On samuti märkimisväärne, et kolmest 5000-kroonisest võidust kaks on leidnud õnnelikud omanikud ühe ja sama müügikoha kaudu. Nii nagu esimeselgi loosimispäeval sattus ka tänane 5000-kroonine võit nende piletinumbrite hulka, mis on olnud müügil Rakveres „Virumaa Teataja" ärijuhi Leo Rikkeni käes. Esimene läks teatavasti pooleks kahele isikule, teise kohta puudub aga esialgu veel selgus. Võidupilet nr. 17.738, sinine värv on ostetud Rakveres Laia tänava ajalehekioskist. Ostja on soovinud jääda tundmatuks, ta ei ole müügikohas registreerinud oma nime ega aadressi. Arvatakse siiski, et võitja on rakverelane.

Üks 3000-kr. võit on tõenäoliselt jäänud Tallinna. Võidupilet nr. 17.416, roheline värv, on müüdud Kaitseliidu Tallinna Maleva staabist sekretär Tähe poolt tundmatule. Tõenäoliselt on võit läinud väljaspoole kaitseliitlaste peret. Teine 3000-kr. võit on läinud Tartu. Võidupilet oli müügil Tartu Eesti Laenu-Hoiu Ühisuses.

Täna ennelõunat loosirattast ilmunud 1000-kroonine võit, mis sattus piletile nr. 30.379, punasele värvile, on jällegi leidnud õnneliku omaniku Rubanoviči valmisriiete äri kaudu, kus see on juba kolmas tuhandekroonine võit sel loosimisel. See 1000-kr. on läinud tundmatule tallinlasele.

500 krooni tänasel loosimisel võitis pilet nr. 24.181, roheline värv, mis müüdud Tallinna peapostkontorist. Teine 500-kr. on läinud Läänemaale, kolmas on jäänud Tallinna, kuna võidupilet on müüdud Ühispangast.

Eile pärastlõunat loosirattast välja võetud 1000-kr. võit on läinud Kuremäe ümbrusse sealse postiasutuse kaudu.

75 prots. loterii piletitest juba reserveeritud

Paralleelselt 5. klassiloterii lõpploosimisele käib juba hoogsalt 6. klassiloterii piletite müük. Kogu uue loterii tiraažist on mõne päeva kestes reserveeritud endiste mängijate poolt 75—80%. Arvatavasti ei jää uutele mängijatele kuigi suuri võimalusi õnne katsumiseks. Rahvas on loteriipalavikus. Huvi klassiloterii vastu on suuresti kasvanud.

Tänaseid suuremaid võite

5000-kr. võit:

17738 sinine.

3000-kr. võidud:

17416 roheline, 28895 kollane.

1000-kr. võit:

30379 punane.

500-kr. võidud:

14746 punane, 24181 roheline, 24959 sinine.

100-kr. võidud:

2208 r, 6989 p, 16199 s, 19433 s, 24764 r, 30242 s, 37098 p, 44256 s, 44451 k, 48570 p, 49311 p, 49948 k.

30-kr. võidud:

1091 r, 2363 p, 2774 s, 2974 s, 4392 s, 6404 r, 7486 s, 8191 k, 15362 p, 17901 r, 20989 r, 22398 k, 23036 p, 23852 s, 24051 p, 24383 r, 24818 r, 26280 p, 27589 r, 28494 k, 28687 s, 35601 p, 36157 r, 39202 r, 40096 p, 41078 r, 41612 s, 42718 k, 43613 k, 44533 p, 44986 p, 45002 s, 46273 k, 46487 r, 48068 k, 49054 r, 49160 p.

Viimasel silmapilgul enne toimetusetöö lõppu tuli välja veel üks suurem võit: 3000 krooni, pil. nr. 34.446, punane.

Müüdud on võidupilet AEG kaudu, see on juba teine suurem võit selle äri kaudu müüdud piletile.

Eilsed pärastlõunased võidud

2000-kr. võit:

18452 sinine.

1000-kr. võit:

49517 punane.

100-kr. võidud:

6168 k, 7401 k, 17002 s, 18139 p, 20294 r, 23871 k, 35274 r, 48207 s.

30-kr. võidud:

945 s, 2775 k, 3512 k, 3653 s, 7677 s, 11044 r, 11047 r, 11050 r, 13495 p, 14021 k, 15197 r, 16657 p, 21932 r, 22305 r, 22663 p, 25521 k, 27047 s, 27555 k, 31845 r, 37848 r, 38313 r, 41456 r, 42529 p, 44456 p, 44655 r, 44892 r, 45043 p, 45324 p, 45698 r, 47196 p, 49703 s.

Eilne 5000-kroonine võit Kirepi juustumeistrile

Eilsel loosimisel 5000-kroonine võit, mis sattus piletile nr. 17.771 rohelisele wärwile, on Elwa majandusühisuse kaudu, nagu nüüd selgub, läinud Kirepi Tammiste talu juustumeistrile Karl Krunsile. Kruns on 47-aastane wanapoiss, pärit Tabiwerest. Ta on töötanud juustumeistrina pikki aastaid, wiimasel ajal Kirepis. Suuremat warandust tal ei ole. Mis ta wõidurahaga hakkab peale, selle kohta puudub weel otsus. Arwatawasti mahutab ta selle kinniswarasse.

Karl Krunsi wõidust sai esimesena teada raadio kaudu Tammiku talu peremees Juhan Ottas, kes aga juustumeistrit kohe ei informeerinud, kuna wiimane on kõwa napsisõber. Alles hiljem asus meister ise oma piletit kontrollima, helistades telefoniteel Elwa majandusühisusse, kust siis sai wõiduteate. Kruns on loteriil mänginud algusest saadik, wiimasel ajal terwe piletiraamatuga.

Loodetav ilm

reedel, 4. weebruaril. Merel keskmisest kõwani, maal keskmise kiirusega edelapoolseid tuuli. Pilwes ajutiste selginemistega. Harwad ja wähenewad hoosademed. Öösi paiguti kerge külm, keskpäewal kuni 2 kraadi sooja.

Helsingis ehitatakse haiglate kwartaal

Helsingi, 3. 2. (ETA) Walitsuse poolt 1936. aasta kewadel nimetatud toimkond Helsingis ehitatawa keskhaigla küsimuse arutamiseks on oma tööga lõpule jõudnud ja esitab lähemal ajal walitsusele aruande. Kawade järele tuleks ehitamisele terwe kwartaal haiglaid. Ehituskulud tõuseksid 234,4 miljonile margale. Uued haiglad peawad mahutama üldse 1780 haiget.

Peakomitee lõpetas esitamiskirjade läbivaatamise

Tühistamise otsuseid enam ei tehtud

Walimiste peakomitee pidas eile õhtul kell 7 oma järjekordse koosoleku. Waadati läbi need mõned esitamiskirjad, mille suhtes weel lõplikku otsust ei olnud tehtud. Komitee tunnistas need esitamiskirjad seaduse nõuetele wastawateks, seejuures peakomitee wõttis arwesse riigikohtu kolmapäewast otsust, millega peakomitee mõned otsused tühistati.

Seega oleks peakomitee töö kandidaatide esitamiskirjade läbiwaatamise osas lõpetatud.

Kas takistati soovitusallkirjade andmist?

Nagu kuuleme, on Wõrumaalt esitatud Tartu prokurörile kaebus, nagu oleks seal ühele kandidaadile soowitusallkirjade andmisel tehtud wägiwaldseid takistusi. Selle tagajärjel ei olewat kandidaat saanud nõutawat arwu soowitusallkirju. Wastaw protest olewat esitatud ka walimiste peakomiteele. Peakomitee esitas materjalid riigikohtule, kus asi homme arutusele tuleb.

Asja praegu juureldakse. Tulemused selguwad edaspidi.

Laiutamine pankroti põhjuseks

„Maja" katmata kahjud üle 100.000 krooni

Tarwitajateühisus „Maja" raskustesse sattumist seletatakse teadlikult poolt peamiselt sellega, et ettewõte oma tegewuses on hakanud laiutama. Ettewõte on ehitustarwetega kauplemise kõrwal hakanud harrastama suurewiisiliselt ka ehitustöid, mis pahatihti on lõppenud fiaskoga. Selle juures on päistnud silma wajaliste asjatundjate puudumine ettewõtte ehitustegewuse juhtimisel. Wõrdlemisi suuri kahjusid on saadud kahe suurema hoone ehitamisel, mille juures „Maja" oli kaastegew.

Wäikese osakapitali tõttu tuli „Majal" kasutada suuremal määral laenukapitali, mida saadi peamiselt ühest pangast. Need laenud on kindlustatud ettewõttele kuuluwa kinniswara obligatsioonidega. Seetõttu arwatawasti pank kahjusid ei kannata. „Majale" kuuluw kinniswara „Estonia" teatri wastas kuulub teatawasti sundwõõrandamisele ja lammutamisele. Kuuldawasti on see hinnatud 170.000 kroonile. Kuid „Maja" wõlgneb suuremaid summasid weel teistele asutustele ja ettewõtetele. Mõnedel andmetel ulatuwad „Maja" katmata kahjud üle 100.000 krooni.

Laiemaid ringkondi see pankrott siiski ei puuduta, sest 140.000 krooni suurune osakapital ja tagawarakapital on pandud kokku üksikute isikute ja asutuste poolt. Suuremaks osanikuks on Tallinna Majaomanike Pank.

Üksikasjalise ülewaate „Maja" olukorrast annab wastkoostatud bilanss, mis homsel erakorralisel peakoosolekul tehakse teatawaks osanikele.

Tarwitajateühisus „Maja" juhatusse kuulub esimehena F. Kadak, kirjatoimetajana A. Rästas, liikmetena Jüri Kohlap, adw. R. Wiederfeldt, J. Dunapuu ja A. Sepphaus. Ärijuhiks on J. Kohlap.

Rewisjonikomisjoni moodustawad M. Käba, J. Martinson ja E. Blink.

ILMUS:
M. Kreutzberg
INGLISE KEELE ÕPPERAAMAT III
Progümnaasiumi III klassi kursus.
Hind köites Kr. 1.90.
Kirjastus „KOOL" Tartus.

Hando Mugasto mälestusnäitus

Rasmus Kangro-Pool

Praegu on kunstihoones üks huvitavamaid näitusi, mis kunstisõpru peaks eriti huvitama. Hando Mugasto mälestusnäitus tähendab ühe üliandeka varasurnud noormehe töörikka elu lõpuarvet. Kui Hando verivaese kodu lapsena rabeleb läbi ajalehepoisikese, turbaraba kärutaja, sellipoisi ja palju teisi raskusi, kui ta siis usinaima kunstiõpilasena töötab ööd ja päevad ja kiiresti tõuseb meie loovkunstnike esimestesse ridadesse ja sädemeid pillub nagu jõulupuu säraküünal ja siis 30-aastasena jalapealt kokku vajub ja kustub, siis on meil põhjusi imetella selle töörikkuse lõpuarvet, mis jääb kustumatuks leheküljeks meie vaimuelu ajalukku.

Hando Mugasto töö ja traagika on kibedaimal kujul meie vaimuelu olukorratuse valulaps: meil sünnib vaimuandeid ja paljud neist rebivad töötada krampliku tungiga ületöötuseni ja siis langevad varakult kokku. Mul on varemgi olnud juhus mainida, et enamik eesti kunstnikest oma raskes heitluses igapäevase leiva eest kuluvad varakult väsinuks — just siis, kui nad täisküpseina võiksid pakkuda küpseimat loomingut. Meie kunstiloomingu paremik koosnebki seepärast peamiselt andekate inimeste otsingutungide õnnestumisist, mitte aga täisküpsuse viljast. Hando Mugasto tööind põles kiiremini, seepärast varises ta nii noorelt.

Kui ministeeriumi ametnik avas käesoleva näituse, siis ta tuletas meele, et Mugaso olud olid nii rasked, et vahelgi päevas kaks-kolm graafilist teost pidi valmis tegema. Kõikjal on äratundmine, et Mugasto oli meie kunstiolude või halvasti aetud kunstipoliitika ohver. Meil paraku on ju nii, et kunstielu korraldavad need inimesed, kes eluajal ei saa hakkama sellega, mis Mugasto sageli meile andis ühe päevaga. Nende mõtlemisele ja tegelemisele on võõrastavad teistegi andeavaldused ja nad ei oska reguleerida olukordi, mis andeid aitaksid selle asemel, et nad peavad kokku langema. Meil kõneldi nüüd kunstiaasta korraldamise vajadusest; see jookseks tühja väga loogilisel põhjusel, et egas need, kelle korraldus see peaks olema, ei tunnud mingit kutset selle teostamiseks. Nüüd lubati kunstikuu. Minu arusaamise järele ei tule ka sellest midagi välja, sest muidu peaks eeltööd juba olema kõige kibedamad. Ma arvan, et jäetagu pealegi ka see sellisel poolikul kujul, nagu temast saaks asja, aga tehtagu riigi 20. aastapäeva auks päris radikaalne algatus kunstielu ametliku juhtimise ümberkorraldamisele — leitagu inimesi ja mõtteid ning armastust, kes oskaksid ja tahaksid harida uudismaad, kus meie elavad ja erksad loovad anded kannaksid andekohast vilja paremais tingimusis, kui nüüdseil rabaväljadel keset kunstipoliitika umbrohtu.

Ma kuulsin, et Hando Mugasto mälestusnäitust olevat seni külastatud õige vähe. See ei pea olema nii. Ma pöördun koolijuhatajate poole: viige sinna kõik meie õppiv noorsugu nägema, mis täisvereline töömees mõne lühikese aasta jooksul teha võib isegi neis oludes, mis andekate inimeste hinge matab! 30-a. noormehe elutöö suur lõpuarve annab kauneima eeskuju uutele kasvavatele põlvedele. Juhin tähelepanu sellele näitusele veel ka sellepärast, et ta ju kunagi enam ei kordu sellises täiuslikkuses.

*

Kui võtame arvesse üksikult ka väikesed exlibrised ja illustratsioonid raamatuile, siis on H. Mugasto näitusel kaugelt üle 200 teose. Kunstihoone on neid otsast otsani täis. Kui mõtleme neile vähestele aastaile, millal Mugasto sai töötada, siis tuleb kadunu elu pidada haruldaselt viljakaks.

H. Mugasto pühendus peamiselt graafikale ja harrastas seda graafika kõigis tehnikais. Viimasel ajal jäi ta peatuma puugravüürile ja on sel alal silmapaistvamaid meistreid.

Teosed on nummerdatud nii, et nr. 1-ga algab ta noorusaastate töö ja numbrid lähevad edasi kuni ta viimsele töödeni. See annab võimaluse kunstniku arengu jälgimiseks.

Neil aastail, kui Mugasto algas kunstiõpingut, valitsesid meil mitmeti ekspressionismi mõjutused, kunstlikult mõeldud võõrvormid ja mingi siseelamuste traagika staatika ebaplastilisis kujudes. Meie näemegi neid mõjutusi Mugasto juures üsna elavalt nii ainestikus kui ka stiilis. Tal on teoseid tänavamuusikuist, kaardimängijaist, sadamatüüpidest, mis meie elule on sel kujul võõrad ja loomulikult võõrad olid ka Mugastole, kes kodust polnud kaugemale saanud. Mugasto tegi neid nii, sest et moodne huvitav kunst oli nii. A. Vabbe ja E. Viiralt kui tema õpetajad kindlasti olid temal ees kalduvuses ka eeskujudeks.

Ekspressionism kui ateljee-ekspressionism vaibus varsti. Kunst hakkas otsima uusrealismi kallakuid. See otsing võimaldas Mugastole vabanemise endiseist mõjutusist ja Mugasto hakkas leidma iseennast. Ta kujunes realistliku ainestikuga meistriks, kes vormi andis oma ainetele nii, et see oli stiliseeritud realism.

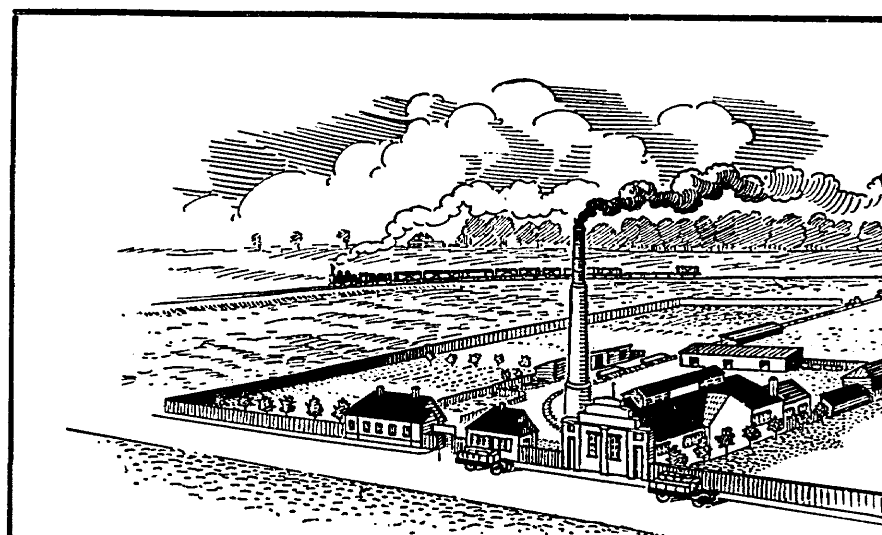
Kui ta nooruspäevade õpinguteoseis on tunda otsitut ja kuhjatud sisukust ülekaalus, siis oli see mõistetav, sest vormi kujunematus vajas katteks sisu. Hiljem aga, kui ta mõte ja käsi valitseb vormi kui kunsti peamist omadust, tõmbub ka sisu kui objekt tagasi ja domineerima hakab omapärane vormiküllus, joonistuslik rikkus, varjude ja valguse elav sarm. Vaadeldavast objektist on kujundatud kunstiteos.

H. Mugasto pole stiliseeritud realismi juhuslikult võtnud omaks, vaid see näib kuuluvat ta loomuomadustele. Ta pole meeleolutseja, pole mõtte- ja tundekäikude komponist, ta on algusest lõpuni elu vaatleja ja annab oma arusaamise ja maitsehinnangu järele edasi kõike, mis näeb, õieti öelda, mida tahab näha. Nii nagu maapoistest meil on saanud külaelu kirjanikud, nii on Mugasto kui töölispoeg kõige rohkem ja otsemeelselt kiindunud tööliste ellu. Ta käsitleb mitmesuguseid proletaarlikke alasid, näeb vabrikuid, tööliste elamuid ja elu, agulite vaesuse luulet, kalurite vaeva jne. Ta ei taotle pingutatud naturalismi, aga ka ei romantiseeri. Ta on läbi ja läbi objektiivne vaatleja teatud karge mehise sotsiaalse iseteadvusega. Too objektiivne kargus, elu täpsuste peensustegi nägemine ilma lüürika looritamiseta viisidki ta vist eriti peatuma puulõikele ja selle juures Mugastole omase peagu klišeelisele tehnikale. Puugravüüris viib see meisterlikkusele, kuid peidab endas ka ohtu teatud kuivusele. Tõepoolest me imetleme ta puugravüüri kompositsioonide stiilset ehitust, mis kujunevad sageli väga graatsilisiks oma monumentaalsusegi tunglemisis, aga selle kõige edasiandmise puhast virtuositeeti saadab sageli külmus ja kuivus. Mingi vanamoelisus ja klišeeline kuivus Tuglase „Kuldse rõnga" ja Underi „Sõnaks saanud liha" illustratsioones ei saa mind täita imetlusega. Mind vaimustavad Mugasto omadused, millega ta on tabanud elu vaatlemise suuri usutavusi.

Ma annan ka õige suure tähenduse ta monotüüpiatele, kus ta tagasihoidlik peenemaitseline värvimeel ja maastike, mere, interjööride, taluõuede, agulivaadete jne. hea kindel joonistus loovad pehmeid kunstimeelelisi elamusi.

*

Kui nüüd suure vaevaga kokku on saadud Mugasto elutöö, siis tahaksin loota, et mõni vastav asutus valmistaks sellest ülesvõtete kogu tuleviku jaoks, kui meie kunstiajaloos või erimonograafias tahame käsitella Mugasto loomingut kultuurloo jaoks. Hiljem tekitaks see suuri raskusi.

KLAASIVABRIK „EESTIKL
TARTUS, TEGURI T. 45 / TEL. 1

Soomel kriisi puhuks 12 miljard

Eduskunnal ees töörohke istungjärk. Riigi sisemine j on kõvenenud

Helsingi, 2. 2. (ETA) Täna toimus eduskunna 1938. a. istungjärgu pidulik awamine president Kallio poolt. Enne awaistungit eduskunna liikmed läksid kell 12 hiigelrongkäigus seisustehoone juurest Suurkiriku, kus peeti pidulik jumalateenistus. Jumalateenistusele olid ilmunud ka wabariigi president, walitsuse liikmed, kutsutud külalised ja teised. Pärast jumalateenistust kell 13 awati eduskunna istungjärk pidulikult president Kallio awakõnega.

Oma awakõnes Kallio tähendas, et praegune eduskunna istungjärk töötab saada niisama töö- ja edurohke nagu see on olnud eelmistel istungjärkudel. Edasi ta seletas, et usalduslik suhtumine kõigisse ühiskondlikesse töösse suurendab rahwasaadikute ja eduskunna mõjuwõimu ja selle kaudu saab nii walitsus kui ka eduskund riigielus üha austuswäärsema seisundi. Edasi president konstateeris, et nii riigi sisemine kui ka wäline seisund on kõwenenud ja rahwuslik ühistunne kaswanud. Iseseiswuse 20 aasta täitumise puhul ta pidas tarwilikeks peatuda lähemalt riigi majandusliku arengu juures. Ta konstateeris, et riigi rajamise algraskustest on jõutud ettewaatlikkuse ja tasakaalukuse juures ta tõi ette mõningaid majanduslikust tegewusest. ... miswäärsemad, et 20 aasta jo kapitalipaigutustesse mahutati ja kaudselt tootwatesse kapital jardit marka. Peale selle on miljardiline konjunktuurfond ja miseks 750 miljonit marka. saadud muu seas wälislaenud laenudeks, mille tagajärjel wä sendisummad on wähenenud miljonile margale. Majandu wabadust ja ka edaspidi tah dusest.

Walitsuse poolt eduskunna eelnõudega ühenduses presi Eestiga sõlmitud we wentsiooni ja selle rahwaste waimsele m president kuulutas parlamendi taks.

Presidendi kõnele wastas andes presidendile ühtlasi ed tused.

Linn planeerib ja ehit

Uusi suvituskrunte Koselt. — Majade ehitamine la perekondadele algab

Uue bussijaama ehitamine hädava

Eile andis linna ehituskomisjoni esimees P. Sisask ajakirjanikele informatsiooni neist töödest ja kawatsustest, mis Tallinna linnal praegu teoksil.

Kõigepealt rääkis linnanõunik suwituskruntide planeerimist Kosel. Koostatud plaani kohaselt tulewad planeerimisele Nehatu walla piirides asetsewad Wäo kooli- ja kõrtsikohad maa-alaga üle 30 hektaari. Siin planeeritakse 2500—5000 ruutmeetri suuruseid suwituskrunte. Üksikud krundid wõiwad olla kuni 1 hektaar suured, kui omanik on suuteline sisse seadma aiandust ja wõib ametis pidada aedniku.

Kokku planeeritakse 65 krunti. Linn ehitab teed, kuid wesiwarustuse ja kanalisatsiooniküsimus jääb lahendada edaspidiseks. Elektriwalgustuse hankimine ei tekita suuri raskusi, kuna läheduses asetsewas wabaõhukoolis on elekter sees.

Suwituskrundid antakse wälja tawalise obrokilepingu alusel. Omanik maksab krundile asudes põhimaksu ja pärast iga aasta lepingus ettenähtud osa.

Lepingus on ette nähtud majade suurus ja wälimus, et suwitusasunduse ilme saaks ühtlane. Maapind on hea ja looduslikult ilus. Majad ehitatakse puust ja kiwist. Linn oma ehitusrajoonis pooldab kiwimajade ehitamist.

Suwituskruntide müük algab arwatawasti juba eelolewal suwel.

Teiseks tuleb planeerimisele Kopli ja Karjamaa tänawa juures olew maa-ala, mille linn omandas riigilt maade wahetuse teel. See maa-ala on 20,68 hektaari suur. Siia tuleb umbes 90 ehituskrunti, mis 1250—2000 ruutmeetrit suured. Kruntide keskele jääb 2,65 ha suurune maatükk pargi ja spordiwäljaku jaoks. Siin on ette nähtud 3—4-kordsed kiwimajad. Majade wälimus olgu ühtlane. Kruntide müük algab siin arwatawasti 1939. aastal, kuna enne tuleb teha teed ja kanalisatsioon.

Juurepääsuteed keskhaiglasse awaramaks

Keskhaigla krundil areneb praegu juba uue haaawakliiniku ehitamine. Haigla suureneb ja täieneb, aga juurepääsuteed, Kesk-Liiwa ja Hospidali kitsaste tänawate kaudu, on wiletsad. Linnawalitsus tahab nüüd linnaplaani muuta, et tulewikus oleks wõimal datud tänawate wahelist ruutmeetrit suur, juurepää haiglasse. Kuna kõnesole ju wanu maju, siis tahal omandada krunte kas k ostu teel. Wanade maja otsekohe ei tule.

Lasterikaste perekondad

Linn on otsustanud ka jaka ja Ballasti tänawate tükki selleks, et ehitada sii tele perekondadele. Selle wesse 50.000 krooni ja tusena 100.000 krooni. —33 korterit, põrandapin meetrit. Korterid oleksid suuremad 2 toa ja köögig

Majad oleksid 3—4-k kojale tuleb 4 korterit. keskküttega ja kütte eest oleksid mööbukad. Ehitam del, kui ehitussummad liik seid maju lasterikastele p linn tulewikus ehitada ka

Teises järjekorras tule elamud, mis lähheksid aega seks. See tähendab, et ehitab maja walmis ja aja kestes üüriga wälja.

Linn wajab b

Kuna autobuse liiklen wab, on praegune autob turul jäänud kitsaks. K bussijaam ootetubadega ja Linn kawatseb nüüd Wiru nawate wahelist maa-ala pritsimaja), kasutada uue b Jaama ehitamisel arwest Nõmme bussiliine. Jaam ruumide awar ooteruum, teised wajalised ruumid.

Ehituse alguseks pole maid wäljawaateid, sest e kuludega ja linnal praeg käsil.

Artur Beek †

Waimukad inimesed särawad tihtilugu kui leegitsewad küünlad lühikest aega ning kustuwad siis. Igaksord küll mitte jääwalt siit maailmast oma waise ihuga, kuid ometi minnes kautsi awalikkusele ühe wõi teise inimliku nõrkuse sunnil.

Artur Becki on tabanud sama saatus. Ligemale kümne aasta eest oli ta Tallinnas otsitawamaid wandeadwokaate teerulisemates protsessides ja terawmeelseid juhtkirjanikke, kelle laialdast tähelepanu päälwiwad artiklid ilmusid „Päewalehes" — ent siis karskuswastaliselt loobumine sellest kõigest ning igapäewase leiwa teenimine waid juhusliku nõuandjana mõnes adwokaadi bürroos ja dissertatsiooni kirjutamiste abistamine noortele juristidele. Weel paari nädala eest wõis A. Becki näha kergel sammul liikuwat tänawail, kuid täna sängitatakse ta põrm juba wiimsele puhkamisele Liiwa kalmistule.

„Kui sa häid raamatuid tahad lugeda, mine Becgi juure. Sa wõid neid ka kaasa wõtta ja mitte tagasi tuua. Minu taksatsiooni järele on ta juba wähemalt kolm suurt raamatukogu Eesti intelligentsi keskel sel wiisil laiali lautanud. Neljandat on ta ostmas" — kirjutab Hoia Ronk 1926. a. A. Becki iseloomustades.

Palju lugenud, kuid seejuures mitte sattudes autoriteetide mõju alla, waid säil ning tabawa püühhonanlüütil kadunu isikuseks, kes teadis afforismidega otse küllus sa deline, eluwaatluselt õiglaselt sõpradega mitte wõe, waid tõ oli Artur Beck, kelle täna mate ühele osale Eesti intelligentsile

Leedu üliõpilasko

Kaunas, 2. 2. (ETA) Tonkunas kinnitas Witautas poolt temale esitatud üliõpi statuudid. Üliõpilaskonna esin aset märtsikuus. Esindus walit ülikooli senati ettepanekul ameti iga, wõi tarbekorral esinduse. Esindus walitakse süsteemi järele. Walimised on Iga 150 registreeritud üliõpila daja. Kandidaadid seatakse ül nide poolt, kellel ei ole mitt wõi ühinenud organisatsioonid ei ole wähem kui 75 liiget. laienewad üliõpilaskonna esim Ühtlasi luuakse tihedam konta kooli juhatuse wahel.

Majanduslik ringvaade

Ilmub neljapäeviti

Optimistlikud inglise pangadirektorid

Väljaveo elustamine krediitide abil

Jaan Taklaja

Anglo-Saksi maades on saanud igivanaks traditsiooniks, et suuremate ettevõtete, eeskätt pankade juhid peale oma asutuse tulude ja kulude aruande ettekandmise ning tegevuse analüüsimise esitavad samal ajal arvamisi peakoosolekuil ka üldise majandusliku olukorra kohta ühes tuleviku väljavaadetega.

Viimasel asjaolul on eriline tähtsus ning väärtus seepärast, et suurtel ärilistel ettevõtteil on otsestest allikaist rohkesti informatsiooni paljude küsimuste kohta ning laiaulatuslik ja küllalt täpne ülevaade mitte üksnes üksikute ettevõtete suhtes, vaid ka eri majandusalade kohta.

Et inglise pankade ja samuti suurte ettevõtete juhid avaldavad oma arvamisi avalikkusele majanduslike küsimuste kohta, on tingitud sellest vastutustundest, mis on neil instituuditel rahvamajanduses. Sest ühegi suurema ettevõtte peamine ülesanne ei seisa ainult teenimises ning kasude saamises, vaid samavõrra ka juhtnööride andmises publikule olukorra ning väljavaadete õigeks hindamiseks, mille tagajärjel võib jääda ära aga nii mõnegi eksisammu astumine.

Mainitud inglise eeskuju on leidnud teostamist ka paljudes teistes maades. Küllalt laiaulatuslikult tehakse seda nüüd Soomeski. Meil seevastu aga ollakse võrdlemisi tagasihoidlikud. Pea kunagi pole ühegi Eesti suurema panga või kopsakama ettevõtte juhtkond avalikkust informeerinud selles ulatuses, nagu seda võime näha mujal. Sellest on muidugi kahju ning seepärast tulebki ikka ja alati rõhutada, et esijoones meie pangahärrad priitahtliku „vaikiva oleku" traditsioonist loobuksid ning vähemasti kord aastaski ütleksid oma arvamise avalikkusele majanduslike probleemide kohta.

Aga võib ju olla, et meie pangamehed on võtnud vaikimise suhtes õilsat eeskuju riigi majandusnõukogust, kes on nüüd tükil ajal nii vaikne olnud, et see tähtis asutus kipub üldse juba ununema.

Nende ridade kirjutamiseni on Londoni viiest suurpangast oma peakoosolekud pidanud juba kolm ning nende pankade juhid on avaldanud oma seisukohti ka tuleviku arengu kohta maailmamajanduslikus ulatuses. Kõige suuremat huvi meile mainitud kõnedest võiksid pakkuda need kohad, milledes avaldatakse arvamisi konjunktuuri kujunemise kohta ja kuidas soovitakse näha edaspidist Briti majanduspoliitika suundamist.

Midland Banki juhataja McKenna, kes tuntud manipuleeritud vääringupoliitika esivõitlejana, ütles oma kõnes, et ta ei näe mingisugust põhjust suhtumiseks tulevikule pessimistlikult. Viimaste kuude tagasilöökidele tuleb vastu seada tõsiasi, et praegu baseerub üldine majanduslik olukord hoopis tervematel ja kindlamatel alustel kui enne viimast kriisi. Briti tööstus on finantsiliselt ja tehniliselt tunduvalt tugevam tollekordsest, maailmaturud pole koormatud suurte tagavaradega, tootjad on hästi organiseeritud ja võivad produktsiooni reguleerida vastavalt nõudmisele. Mis puutub Ühendriikide depressiooni, siis McKenna arvates olevat seal tootmisvahendite produktsiooni languse sügavpunkt juba ületatud ja tegevusse astunud uus elustumisprotsess.

Westminster Bank'i esimees Rupert E. Beckett lausus, et praegu osutub põhjendamatuks karta majanduselus tagasilööke. Mis puutub Inglismaasse, siis on tõus olnud ühetaoline ja pidev ning mitte hüppeline, mis on parimaks eelduseks selle püsivusele.

Barklay Bank'i dir. Edwin Fisher rõhutas asjaolu, et Inglismaa peaks uuesti hakkama suurendama laenude andmist rahvusvahelises ulatuses, mis omalt poolt looks kindlamaid aluseid maailmamajanduse tõhusale arengule.

Kõik nimetatud pangamehed juhtisid üksmeelselt oma kõnedes tähelepanu Inglise väliskaubanduse suurendamise, esijoones väljaveo tõstmise vajadusele. Ja seda põhjusel, et viimastel aastatel, mis ühelt osalt tingitud ka taasrelvastumisest, on Briti sisseveo ülekaal niivõrd tunduvalt tõusnud, et selle katteks ei jatkuvat enam maksebilansi ülejääkidest.

On arvutatud, et ajavahemikul 1932. aastast kuni 1936. aastani näitab Briti maksebilanss defitsiiti 50 miljonit naela, millele samavõrdne summa seltsivat veel möödunud aastast.

Nii inglise pangameeste kõnedest kui ka varakantsleri teadaandest, mis ilmus meie eilses lehes, järeldub, et Londoni rahanduslikud ringkonnad on hakanud jälle tõsiselt kaaluma, kuidas elustada kapitalide liikumist pikemaajaliste laenude abil, mis omakorda tuleb kasuks Briti väljaveole ning seega kogu maailma väliskaubandusele.

Inglise pangameeste lootusrikkad väljavaated tulevikku ning teatavad ettevalmistavad pinnasondeerimised kapitali liikuma panemiseks laenude andmise võimaluste avardamise kaudu osutuvad põhjuseks, mis peaks maailmamajanduse olukorda edaspidi tunduvalt parandama.

Van Zeelandi kava kokkuvõte

Järgnevalt toome end. Belgia peaministri van Zeelandi poolt koostatud aruande teksti kokkuvõtte rahvusvahelise kaubanduse elustamiseks, missugune ülesanne talle tehti m. a. aprillis Inglise ja Prantsuse valitsuste poolt.

Van Zeelandi aruanne Briti ja Prantsuse valitsustele kvootede ja teiste tõkestuste kõrvaldamise võimaluste kohta rahvusvahelises kaubanduses algab vaatlusega, et rahvusvahelise turu suhteline tähtsus on praegu suurem kui kunagi varem.

Aruandes kirjutatakse, et esimesel vaatlusel näib, et see ülesanne nõuab eelküsimuse lahendust, nimelt — ons üldse kasulik arendada rahvusvahelist kaubandust? Vastuse suhtes sellele küsimusele ei või olla kahtlust. Vastus sellele saabub kriisi kogemustest ja sama hästi ka kogemustest kriisile järgnenud ajast.

Erinevad, vastandlikud ja eraldi abinõud, millega rahvad end viimase kriisi esimese poole jooksul püüdsid kaitsta, lükates koorma naabritele, avitasid ainult kaasa kriisi kiirendamiseks ja süvendamiseks.

Ükski maa ei jäänud kriisist puudutamata, millised ka olid ta jõuallikad ja tagavarad või „enese kindlustuse" kraad, mida oldi saavutatud või säilitatud.

Kas peame sellest järeldama, et autarkia on saavutamatu? Teoreetiliselt mitte. On silmnähtav, et autarkia on teostatav, kui on suur rahvuslik turg, mille varustamist juhib erakordselt tugev keskvõim. Kui üks maa, mis täidab need tingimused, sooviks end iga hinna eest muust maailmast eraldada majanduslikult ja rahanduslikult, siis võiks ta seda teha igatahes laialiselt ja olemasolev tehnika vististi võimaldaks tal seda teha. Kuid mis oleks selle realiseerimise hind?

Madal elatustase

Niisugune režiim toob kaasa rahva elatustaseme languse. Rahvusvaheline majanduslik elu tugeneb kaubavahetusele, mis kestab, kui mõlemad pooled seda soovivad.

On demonstreeritud kodumaise turu elastsust. Võib-olla on rahvusvahelise turu absoluutset tähtsust teatavail juhtudel liialdatud. On see nõnda või mitte, tema suhteline tähtsus näib tänapäeval olevat sama suur kui on olnud ennegi.

Peame tunnistama, et neid vaateid tegelikult üksmeelselt jagavad kõik praegused riigimehed. Esialgsed läbirääkimised, mis pidasin, võimaldasid mul märkida, et mulle usaldatud ülesannet võeti kõikjal pooldavalt.

Mis puutub koostöö põhimõttesse tõkete kõrvaldamiseks rahvusvahelisest kaubandusest, siis polnud kuulda ühtki erimeelset häält.

Sain paljudel kokkupuutumistel järgmisi muljeid:

Ühest küljest oli olemas üldine huvi, ilmne hea tahe ja põhjalik soov kaasa töötada üldises aktsioonis rahvusvahelise kaubanduse arendamiseks.

Teisest küljest oldi aga väga tagasihoidlikud, kui tuli küsimusse praktiliste lahenduste juure asumine.

Kaubavahetuse tõkestused

Tegurid, mis tõsiseimalt takistavad rahvusvahelist kaubandust, on osalt majanduslikku ja osalt rahanduslikku laadi.

Esimestest ma koondaksin tähelepanu kolmele, nimelt — tollidele, kaudse protektsionismi meetoditele ja kvootedele.

Tollide olemasolu enesest ei kuulu tõsiseimate rahvusvahelise kaubanduse takistuste hulka. Keskmine tollimaks tervikuna võetult mõjutab siseturu hindu, eriti tootluskulusid, absorbeerudes vähehaaval. Nõnda tekib teatava aja pärast lõppeks vajaline võistluse ühtlus kodumaise ja välismaise tootleja vahel.

Kuid on olemas teatavaid nähtusi, mis tollimaksude puhul tekitavad selliseid kahjulikke mõjusid, et muutuvad mõningail juhtumeil rahvusvahelistele kaubandustransaktsioonidele ületamatuks takistuseks.

Näiteks võtke tollimäär, mis on keskmiselt 10 protsenti kauba väärtusest. Kui aga kaupa kaitstakse näiteks 100-protsendilise sisseveo-tolliga, siis peame selles nägema tõsist takistust kaubandusele. Kuidas sellist seisundit parandada?

Tollide alandamine

On vajaline, et valitsused ühest küljest kohustuksid oma tollimääre mitte kõrgendama ja oma tariifiskaalat mitte laiendama ning teisest küljest asuma järkjärgulisele tariifide alandamisele kaupadelt, mis on erakordselt kõrge sisseveo-tolli all ja mille toll on kõrgem tavalisest keskmisest tollimäärast. Neid samme võiks, kui vaja, astuda isegi paralleelsete deklaratsioonidega.

Oleks soovitav, et asutaks tollide, maksude, keeldude ja takistuste kaotamisele toormaterjalide väljaveo asjus.

Kuid külg-külje kõrval nende üldist laadi sammudega on praeguses olukorras enamsoodustuse põhimõtte klauslile rajatud kaubalepped mõjuvamaks tollide alandamise meetodiks.

Näiteks ei hakka keegi alahindama mõju, mida tekitaks laialise kaubalepingu sõlmimine rahvusvahelise koostöö vaimus kahe suure angelsaksi, s. o. Inglise ja Ühendriikide, vahel.

Teisest küljest pole aga enamsoodustuse klausel sel kujul, nagu teda maailmasõjtle järgnenud aastail on kasutatud, mõjunud tollipiiride alandamise tegurina, vaid on seisukorda veelgi raskendanud. Et klausel võiks avaldada soodsat mõju, selleks tuleb panna rohkem rõhku vaimule, mis teda alul on inspireerinud.

Siiski tuleks siin lubada erandit, mida tarvitatakse riikide kohta kes käituvad diskrimineerivalt või keelduvad võtta osa üldisest pingutusest takistuste kaotamiseks rahvusvahelise kaubanduse alal.

Lõppeks ei tuleks teha takistusi grupi kokkulepetele või regionaalseile paktidele, kui need ei püüa üldist ettevõtet diskrimineerida, vaid tolle alandada, ja niikaua kui nad on avatud kaasatulekuks kõigile neile, kes tahavad, et neid võetaks sinna vastu ja soovivad jagada sellega seotud ühiseid kohustusi ning kasusid.

Kvootede kaotamine

Esmajoones ma soovitan tööstuslike kvootede kaotamist. See esitus näeb ette küllaldaselt pika aja enda teostamiseks, et kedagi ei tabaks siin üllatus.

Kvootede kaotamine ei takistaks riike võitluses dumpingu meetodite vastu. Siinjuures ei tule jätta nägemata tõsist probleemi, mis tekib maade võistlusest, kelle elatustase on palju madalam kui nende peamiste võistlejate oma, mis takistab arenemast normaalseid rahvusvahelise võistluse tingimusi. Siin on vaja abinõusid, mis annaksid aega vajaliste sammude astumiseks, et selles ei tekiks drastilist segadust.

Mis puutub põllumajanduslikesse kvootedesse, siis on neil sageli omaette spetsiaalne iseloom, mis eraldab nad tööstuslikest kvootedest. Esmajoones, on palju juhtumeid, kus põllumajanduslike saaduste hooaegne ja rikkiminev iseloom moodustab domineeriva teguri. Teatud momendil importida piiramatud kvantumid neid aineid, näiteks juurvilja või puuvilja, tähendaks täielikku ruineerumist tervele kategooriale rahvuslikele tootlejaile. Neil juhtumeil ei saa põllumajanduslikke kvootesid vaadelda kui kvantitatiivsele piiramisele alluvat kaupa, vaid kui kaupa, mis peaks alluma korralikule reguleerimisele aasta läbi nõnda, et see võimaldaks normaalset võistlust.

Tuleks saavutada kokkulepe, et uusi kvootesid ei tohi määrata ja olemasolevaid kvootesid ei tohi kõvendada. Ühtlasi aga tuleb teha teatavaid reservatsioone põllumajanduslikele kvootedele; kvooted, mis käivad rikkiminevate hooaja-kaupade kohta, võivad jääda püsima, kuid nad peaksid olema painduvamad ses mõttes, et sissevedu jaotataks sobivatele aegadele. Edasi võiks erandjuhtumeil, silmas pidades põllumajanduslike saaduste erinevaid tootlustingimusi, eriti toodangu vähendamise raskusi antud ajavahemikul, olla vajaline võtta tarvitusele üleminekuaja abinõud

Valuutakontroll

Rahanduslikud kitsendused kaubandusele oleksid van Zeelandi arvates paremini kõrvaldatavad kolmepoolse rahanduslepingu laiendamisega, mis 1936. a. septembris sõlmiti Suur-Briti, Ameerika ja Prantsusmaa vahel.

Kõigist takistustest rahvusvahelisele kaubandusele pole vähem kardetavad need, mis tekivad kas rahalistest segadustest või kitsendustest, mida tehakse kapitali ülekandmise ja kaubanduslike maksmiste takistamisega.

Äkilised ja võimsad muudatused vastastikustes valuutade suhetes takistavad normaalset kaubavoolu ja panevad raha liikuma mööda ebanormaalseid kanaleid, vähemalt ajutiselt, ja sisemaa hinnad kohanevad uuele rahapariteedile.

Raha-transferdile tehtavad takistused, kuigi nad oleks piiratud rahanduslikku laadi liikumistele, võtavad rahvusvaheliselt kaubanduselt krediidikasud, olgu siis lühi-, keskmise- või pikaajalise tähtajaga laenudelt, ilma milleta selline kaubandus ei saa täieliselt ja julgesti arendada.

Praegustes oludes näib, et valuutakontrolli ja kliiringusüsteem on üheks tõsisemaks takistuseks rahvusvahelise kaubanduse arengule.

Vaadelgem kõigepealt, mida võiks teha rahandusolude ebakindluse vähendamiseks või kaotamiseks.

Parimaks abinõuks oleks rahvusvahelise rahastandardi probleemi lõpliku lahenduse saavutamine. Selliseks lahenduseks oleks kullastandardi jaluleseadmine, kuigi muutunud baasisel. Ent praegu oleks sellest katsest veel liig varajane rääkida.

Kuid me peame leidma mingisuguse ajutise lahenduse. On üks, mis ei võiks kohata ületamatuid raskusi ja mis lõpliku lahenduse ootusel võiks anda praktilise kindlustuse rahvusvahelistele transaktsioonidele. See seisneks Ühendriikide, Inglismaa ja Prantsusmaa, millega liitusid Belgia, Hollandi ja Šveitsi, vahel sõlmitud kolmekülgse kokkuleppe revideerimises ja laiendamises.

Kliiringusüsteemid

Vaadelnud rahalise julgeolu küsimust väliskaubanduse suhtes, vaatleme nüüd kahjusid, mis tekivad mitmesugustest raha transfereerimise takistamistest ühelt turult teisele.

Mis puutub rahanduslikku laadi liikumistesse, siis pole need ainult võlgnikturud, mis on võtnud tarvitusele sellised abinõud, vaid ka võlausaldajad turud. Viimased välislaenude keelamise või kärpimisega — ja eriti laenud avalike emissioonidena — on rahvusvaheliselt kaubanduselt võtnud väärtusliku toe. On äärmiselt soovitav, et see poliitika muudetaks kooskõlas teiste abinõudega rahvusvahelise koostöö parandamiseks.

Kuid peamine raskus tekib ilmselt valuutakontrollist ja kliiringusüsteemist.

Ainsaks abinõuks rahvusvahelise koostöö jaluleseadmisel oleks siin küsimusesoleva süsteemi kaotamine. Muidugi saaks seda teostada ainult järkjärguliselt ja igale järgnevale sammule eeltingimusi luues. Mõnesuguseil juhtumeil tuleb valuutakontrolli säilitada, vähemalt ajutiselt, et vältida kapitali liikumisi, mis võiksid saada hädaohtlikuks tasakaalule enne selle jaluleseadmist.

Kas viiakse valuutakontrolli kaotamine läbi ühes või mitmes järgus, kõigepealt on valuutakontrolli kaotamiseks vaja likvideerida minevik.

Mineviku likvideerimine nõuab kokkulepet maid koormavate välisvõlgade korraldamiseks niisuguses ulatuses kui see on vajaline ja õigustatud.

Kuid mineviku likvideerimine nõuab kliiringu ülejääkide korraldamist. Seoses sellega peame tegema vahet ühest küljest ülejääkide vahel, mis tekivad vanadest täiesti immobiliseeritud krediitidest ja mida peetakse maksetavaks ainult vähehaaval alaneva pikaajalise võlana, ja teisest küljest, jooksva kaubanduse bilansside ja jooksvate rahanduslike võlgade vahel, mis tekkinud hiljutistest transaktsioonidest, ja mida tuleb maksa välja täiesti ja ajapikenduseta, kliiringuoperatsioonide kaudu.

Lõppeks oleks soovitav, et võlatühed, mis võlgnik annab võlausaldajale riigile, oleks kirjutatud võlgniku valuutas ja pariteediga, mis määratud kindlaks valuutalepinguga.

Rahvusvahelise panga osa

Kui minevik on nõnda likvideeritud, oleks soovitav kergendada üleminekut. Selleks oleks vaja kitsendustest vabastatud maid varustada krediidisoodustustega, mis jääks nende kasutusse üleminekuaja jooksul.

Need krediidid võimaldaksid neil ühest küljest anda vajalist toetust oma eksportkaubandusele, ja teisest küljest finantseerida osa oma impordist, vähemalt alul.

Näib olevat võimalik seda kindlustada teataval määral vastastike krediitidega, mis asutatakse rahvusvahelise panga juures. Emissioonipank saaks rahvusvaheliselt pangalt oma rahvuslikus valuutas laenu. Seda laenu kasutataks kaubavahetuse finantseerimiseks asjaomaste maade vahel.

Kuid peale selle süstemi oleks vaja, et kõik sellest programmist osa-võtvad riigid teeksid rahvusvahelise koostöö arendamiseks ühise pingutuse. Kõik need riigid peaksid looma ühise fondi, mille summasid kasutataks seaduslike kaubandusaktsioonide finantseerimiseks rahvusvahelise kauba duse jaluleseadmise aja jooksul.

Seda fondi peaks minu arvates juhtin rahvusvaheline pank.

Rahvuslik protektsioon

On kahjulik rahvaid jagada kaheks laa riiks. Ühel pool pole olemas riikide rühm mis oleks oma poliitika pühendanud tä likule autarkiale, kuna teisel pool oleks riigid, mis oleksid jäänud kindlasti ustava vabakaubandusele. Põhjused, mis ajav riike suuremale majanduslikule autono miale, on väga mitmesugused. Mõned ne tendentsidest on pultpoliitilised, teised tu tuvad sotsiaalsest korrast, nagu tööpuud sest või töömahutusest, kuna osaliselt põhjueks puhtakujuline majanduslik hi

Toorained ja asumaad

Van Zeeland leiab, et on aeg lasta lä rääkimisele „vaesed riigid" ja asuma nõudvad riigid. Ta esitab lahenduse „m jandusliku koostöö pakti" vormis:

„On riike, kes näevad oma raskuste kitajana tõsiasja, et nende kontrollile allu territooriumeid, mis sisaldaksid tooraine mida nad arvavad end vajavat. Need gid ei näe probleemile teist lahendust asumaade andmist neile.

On teisi riike, kes arvavad, et ner raskused tuletuvad sellest, et riigid või kide rühmad ei taha oma liialdatud p tektsionismiga tarvitada nende kau Eriti palju on neid, kes valjusti protes vad eelistussüsteemi vastu, mis segab n maalseid kaubanduskanaleid. Teised jä kaebavad, et süüdi on kapitali ebaühtla jaotus ja vastava arusaamise puudus su tel turgudel, kuhu on kuhjunud neile vajalisi kapitale. Mõned riigid väidavad, nende majandust on mõjutamas välja- sisserändamisega seotud rahvastiku pr leemid. Kohtumõistjad leiavad, et maj duslikud ja rahanduslikud raskused tule vad poliitiliste võlgade lahendamatus Teised peavad kõiges süüdi intensiiv taasrelvastumist. Lõppeks on neid, kes l nitavad, et poliitiline hirm on peamis takistajaks rahvusvaheliste kaubandus hete arendamisel. Pole kahtlust, et poli lised kirepuhangud rahvusvahelisele õi sele avaldavad tagasilööke majandusele takistavad loomulikke poliitilisi suhteid kide vahel. On aeg, et rahvad peaksid j pühaks oma kohustusi ja austaksid rahv vahelist seadust.

Asumaade nõudmine

Püüdes lahendada asumaade problee on leitud, et mandaatide reshiim nõuab r deerimist ja sellest süsteemist tuleks t täiesti rahvusvaheline süsteem, nii maj duslikust kui poliitilisest vaatepunktist.

Niinimetatud kolooniais oleks vist võimalik otsida vahendeid lahtiste süsteemi üldistamiseks, mis on olemas K go konventsionaalses basseinis, millise teemi resultaate ei saa kritiseerida.

Kolooniates, kus ei saa organisee sellist süsteemi, on teatavad ringid so tanud uurida võimalust luua eesõigusta ettevõtteid, mis töötaksid majandusli tegevusalale piiratud volitustega ja n kapital oleks rahvusvaheliselt jagatud et see pakuks reaalset erapooletuse ta tist.

Mis puutub tooraineisse, siis on huv vaimaks esituseks, et asumaade kaupu taks vahetuseks tööstussaaduste va Sõlmitaks leping asumaa ja tööstusriigi hel ja asumaa kaubad tasutaks täht avalike töödega, nagu sildade, raudte sadamate j. m. ehitamine. Vahendav nantseerimine kuuluks emamaa riigi annetesse.

Majanduslik koostöö

Majandusliku koostöö võimaldamiseks leb sõlmida „majandusliku koostöö pa millest võtaks osa võimalikult suurem riike ja mis igal juhul oleks avatud gile.

Pakti eesmärgiks oleks tõsta oma vaste elutaset üldise hüvangu parande sega. Riigid kohustuksid hoiduma te vaist ettevõtteist, mis kahjulikud osavõt üldsusele, kohustuksid töötama vastastik arusaamise vaimus ja olema üksteisele tastikku abiks probleemide ja raskuste hendamisel, mis tekivad nende majan likest suhetest.

Riikide kokkutulek

Kuidas praktiliselt ja mõjuvalt kin tada sellise plaani kordaminekut? Tun tagem, et täielike tagajärgede saavut seks oleks soovitav, et see algatus le suurriikide toetuse, kes juhivad majan likku aktiivsust ja erinevaid poliitilisi dentse.

Nõnda on soovitav võimalikult kii kutsuda kokku peamiste majandusjõu esindajad, vähemalt Prantsusmaa, In maa, Ühendriikide, Saksamaa ja Ita See kontakt oleks puhtettevalmistus laadi. Sel kokkutulekul saavutataks ko puuted ja valmistataks pinda. Agenda s daks neli või viis küsimust mis oleks jendatud umbes järgmiselt:

) Kas olete nõus võtma osa rah vahelise majandusliku koostöö kat 2) Kas võtate vastu läbirääkimiste ba käesolevas rapordis käsitatud küsim arutamiseks? 3) Milliseid punkte selle pordis te sooviksite näha väljajäetult toonitatult? 4) Milliseid selles rap mainimata punkte te peate soovita sisse võtta?

Kui riikide vastused, nagu võiks oleksid konstruktiivsed ja tekitaksid nõne sist lootust, siis oleks aeg astuda järg samm.

Selle sammu astumine usaldataks b le, mis moodustataks selle ülesan Saadetaks kutse kõigile riikidele, es neile, et nad tutvustaksid bürood võima lühikese aja jooksul raskustega oma vusvahelisis kaubandussuhteis ja ka nõudega, mida nad peavad end õigust ootama teistelt riikidelt, ning mis n ise valmistuvad pakkuma.

Büroo asuks nii kiiresti kui või nende vastuste liigitamisele ja uurin Ta analüseeriks nende sisu täieliku tiivsusega, kooriks neist välja si mis näivad olevat põhjendatud ja taks käesoleva rapordi alusel kon tiivse aktsiooni programmi.

Selle järele asuksime kolmanda ja liku sammu astumisele ses ettevõtte leks diplomaatlikul teel hankida ki tus, et huvitatud poolte seas on põhimõtteline nõusolu koostatud prog peajoonte kohta.

Lõppeks kutsutaks kokku konve mis annaks lõplikud tõuked vaja diplomaatlikele instrumentidele.

Sotsiaalküsimusi

Töötülide lahendamise komisjoni sundotsused tuleb täita komisjoni poolt määratud aja kestel. Otsus on sunduslik nii tööandjale kui ka töölistele. Komisjoni otsuses toodud tingimusi võib enne otsuse maksvuse tähtaja möödumist muuta ainult tööandja ja tööliste omavahelisel kokkuleppel.

Töönädalat lühendada ei saa ilma etteütlemiseta. Paljudes tööstusettevõtetes, kus töötatakse 6 päeva nädalas, on märgitud tööliste palgaraamatuisse nädalas vähima arvu tööpäevade tegemise võimalus, mõnes isegi 2 päeva nädalas. Kuna see ei vasta töölepingu seadusele, siis on tööinspektorid esinenud nõudmisega, et niisugused märkused palgaraamatust kustutataks. Töölepingu seaduse järgi võib nädala tööpäevade või töötundide arvu ja tööliste palka vähendada vaid senise töölepingu seaduslikus korras lõpetamise järele ja uue töölepingu sõlmimisel.

Töölised oma haigekassat kaitsmas. Sindis oli varem vabriku haigekassa, mis mõni aasta tagasi muudeti ühishaigekassaks. Lähem ühishaigekassa asub Pärnus. On arvata, et kui edaspidi luuakse ringkonna haigekassad, nagu ühenduses uue eelnõuga kavatsetakse, siis Sindi ühishaigekassa likvideeritakse ja ringkonna haigekassa asupaigaks jääb Pärnu. Sindi tekstiilvabrikute töölised tahaksid, et nende ühishaigekassa jääks püsima. Sellleks käisid nende esitajad 25. jaan. sotsiaalministeeriumis.

Haigekassade tagavarakapitalide tarvitamist piiratakse. Haigekassade tagavarakapitali makstakse 5—10 protsenti maksude summast, iga-aastased tegevuskapitali ülejäägid, annetused jne. Tagavarakapitali tarvitatakse, kui tegevuskapitalist ei jatku. Tegelik olukord on niisuguseks kujunenud, et 2-protsendiline arstiabimaks ei kata ravikulusid, vaid paratamatult tuleb lisa võtta teistest tuludest ja tagavarakapitalist. Nii oli 1936. a. ravikapitali puudujääk haigekassadel 354.600 krooni, mis tuli katta teistest summadest. Haigekassade varanduslik seis on pidevalt tõusnud. 1933. a. lõpul oli äriseis haigekassades 795.700 krooni, 1936. a. aga juba 1.345.200 krooni. Haigekassade varandustest umbes 30% on pankades hoiul, peagu sama osa kinnisvarades. Haigekassade üldine majanduslik seisukord on kindel. Nüüd on sotsiaalministeerium ringkirjaliselt juhtinud haigekassade tähelepanu sellele, et siis, kui tegevuskapitali sissetulekud ei kata väljaminekuid, tuleb haigekassal vähendada kulusid selle asemel, et tagavarakapitali kasutada.

Kodusid puudustkannatajaile emadele, kus need ülalpidamist saaksid kuni teenistuse leidmiseni, soovitas asutada III arstidepäev 1924. a., kuid seni ei ole see nõudmine teostamist leidnud. Arstidepäeva arvates tuleks sellised kodud avada Tallinnas ja Tartus. Eriti on need kodud tarvilised majateenijaile ja teistele teenijaile, kellel kindlat kodu ei ole.

Alkoholismi vastu võitlemiseks võttis IV arstidepäev 1926. a. vastu otsuse, mille järele oleks tulnud kõik vabariigi piirides elavad ravimatud kroonilised alkohoolikud, nõdrameelsed ja kurikalduvusiga isikud nais- ja meessoost steriliseerimise ja kastreerimise alla võtta tõuparandamise mõttes. Ka nõuti alkohoolikute ja teiste narkomaanide registreerimist ja interneerimist sunnikorras töömajadesse ravimise otstarbel. — Steriliseerimise ja hoolekande seadus neid küsimusi ei lahenda. Arstidepäevade äsjailmunud ülevaates märgitakse, et steriliseerimise ja kastreerimise resolutsioon näib olevat liig radikaalne.

Tööstusõpilaste koolile on uute aluste ja tunnikavade koostamine käsil. Kool oleks 3-aastase kursusega. Segaharus, kus õpivad tegelikud tööõpilased, on kavas kirjavahetus ja eesti keel, ametirehkendus, kalkulatsioon, arvepidamine, tehniline füüsika ja keemia, joonistamine ja joonestamine, erialaline õpetus, ühiskonnateadus ja käitisõpetus, valitavate ainetena võõrkeel, võimlemine, laul. Tööliskoda soovitab õppekava täiendada tervishoiu, eriti töötervishoiu õpetusega, töökaitse ja sotsiaalkindlustuse teoreetilise õpetusega ja seaduste tundmaõppimisega.

Eesti laevade liikumine

3. veebruaril 1938. a.

A.-s. Tallinna Laevaühisuse laevad.

A.-l.: **Kajak** jõudis 25. I Alexandriasse sealt Greenocki; **Maret** väljus 17. I Tyne dockist Venetsia; **Piret** väljus 1. II Portoferrayast Trapani; **Sulev** jõudis 1. II Livornosse; **Torni** jõudis 1. II Las Palmasse; **Kalev** jõudis 30. I Gagliary; **Mall** jõudis 31. I Lissaboni; **Juta** väljus 23. I Santanderist; **Mai** väljus 29. I Nantesist Barry Docki; **Alev** jõudis 22. I Newporti; **Olev** väljus 27. I Rochefordist Bayonne; **Mari** väljus 25. I Tallinnast Dieppe; **Järvamaa** Tallinnas; **Kai** väljus 1. II Stettinist Tallinna; **Kodumaa** väljus 28. I Tallinnast Hambrugi. M.-l.: **Läänemaa** väljus 25. I Kopenhaagenist Antwerpeni; **Virumaa** väljus 21. I Antwerpenist Cardiffi

Käsmu laevaomanikkude laevad.

A.-l.: **Elna** jõudis 2. II Middlesbroughi; **Maia** väljus 20. I Sousast Sunderlandi; **Sigrid** väljus 31. I Rotterdamist Cagliari; **Maria** jõudis 1. II Tallinna, siit Londoni; **Ella** väljus Tallinnast 26. I Roueni; **Nemrac** Tallinnas; **Lenna** saabus 1. II Hamburgi; **Minna** saabus 1. II Las Palmasse, sealt Teneriffe ja Dakari kaudu Marseillesse; **Linda** väljub 3. II Nordenhamist Capellesse, sealt Tallinna; **Hilda** väljus 30. I Rotterdamist Arcachoni; **Kotkas** väljus 1. II Antwerpenist Grangemouthi; **Julia** väljus 1. II Leghornist Bonasse; **Romeo** väljus 30. I Blythist Le Havre; **Borghild** jõudis 28. I Boulognesse.

E. Bergmann ja Ko laevad.

A.-l.: **Koidula** väljus 23. I Rotterdamist Buenos Airesse; **Keila** Buenos Aires; **Kadri** Põhja-Aafrikas; **Liina** jõudis 28. I Tyne; **Kulda** Põhja-Aafrikas; **Kadli** teel Itaalia; **Kaida** Londonis.

A.-s. Merilaid & Ko laevad.

A.-l.: **Kuressaar** väljus 1. II Marseillest Sfaxi; **Merisaar** jõudis 31. I Orani; **Osmussaar** väljus 22. I Swanseast La Specia; **Naissaar** väljus 1. II Newpordist Bayonne.

J. Rang, G. Otmann, J. Kurgo j. t. laevad.

A.-l.: **Arkturus** teel Swanseast Harburgi; **Merkur** Istadis; **Mars** Danzigis; **Uranus** väljus 25. I Danzigist Cardiffi; **Kastor** Tallinnas; **Pollux** väljus 29. I Londonist Portislandi; **Regulus** väljus 29 I Kalmarsundist Bonessi; **Polaris** jõudis 1. II Tallinna; **Vega** Tallinnas; **Saturn** Tallinnas.

R. Nelberg j. t. laevad.

A.-l.: **Tiiu** jõudis 2. II Swartwiki; **Viiu** jõudis 2. II Sandasse; **Toomas** jõudis 1. II Geflesse; **Juss** Gibraltaris.

L.-ü. EEROO laevad.

A.-l.: **EOS** teel Udevallast Rotterdami; **Hermes** teel Oskarshamist Southaloasse; **Helios** Landskronas

O.-ü. Kalanduse laevad.

A.-l.: **Eestirand** saabus 29. I Baltimoresse; **Põhjarand** Igesundis; **Kalarand** Galways; **Harjurand** väljus 1. II Sunderlandist Roueni; **Virurand** Tallinnas.

P. Rass j. t. laevad.

A.-l.: **Uhti** väljus 29. I Oportost Cardiffi; **Keri** väljus 26. I Pomaronist Dunkirki.

G. Roosvee laevad.

A.-l. **Tõnu** väljus 28. I Newcastlest Savonnasse.

A. Kalmi laevad.

A.-l.: **Begonia** teel Londonist Itaalia; **Margo** teel Cardiffist Lissaboni

Haapsalu Laevaomanikkude laevad.

A.-l. **Taat** Londonis M.-l. **Baltica** Kopenhaagenis. M.-p **Kodu** Kopenhaagenis

U.-ü. Jakobson ja Ko laevad.

A.-l.: **Barmoor** ajalepingul, teel Gdyniast üle Antwerpeni Inglismaale; **Pomaron** ajalepingul, sõidab Inglismaa ja Vahemere sadamate vahel.

A.-s. Eesti Laevanduse laevad.

A.-l. **Nautic** Cardiffis.

G. Orav j. t. laevad.

A.-l. **Pärnu** teel Gdyniast Malmösse.

T. Vompa j. t. laevad.

A.-l. **Ubari** ajalepingul, sõidab Lääne-Aafrika ja Inglismaa vahel.

L. Varik j. t. laevad

A.-l. **Eha** Danzigis.

L. Aulik j. t. laevad

A.-l. **Leola** Tallinnas.

J. Adamson j. t. laevad.

A.-l. **Taara** ajalepingul, sõidab Bristol Canali ja Portugali vahel.

G. F. Gahlnbäcki laevad.

A.-l. **Baltonia** teel Londoni.

A.-s. Balti Päästeseltsi laevad.

A.-l. **Beta** Tallinnas.

C. H. Kopf j. t. laevad.

A.-l. **Alfa** ajalepingul, sõidab Londoni ja Antwerpeni vahel.

Prahiturg

Prahiturul valitseb endiselt väga nõrk tendents. Elavus, mis hiljuti Austraalia viljavedudel aset leidis, on jälle vaibunud ja hinnad nõrgenesid seal 2/— võrra.

Uue hooaja metsaveod püsisid endiselt 1938. a. minimaalhindade piirides ning pakkumised olid tagasihoidlikud. Söeprahte Inglisest Baltikumi oli väga vähe saadaval, turule ilmunud värsked prahid tehti maha kohe nende ilmumisel. Selletõttu on siin hinnad langenud juba alla tasuvuse piire. Nii oli möödunud nädalal tehinguid 4/3 ja 4/6, mis vastavad kriisiaegsetele hindadele, kuid arvestades praeguste kõrgete kuludega, ei ole need prahid ka ballastina enam otstarbekohased. Üldiselt näib, et tramplaevade tegevus Balti- ja Põhjamere piirides on praegusel ajal ebatasuv.

Argentiina viljavedudel oli väga vaikne ja tehingud puudusid peagu täieliselt. ka hilisemaid laadungeid ei olnud turul.

Kauge-Ida turg oli samuti nõrgeneva tendentsiga ja hinnad langesid seal 2/6 võrra.

Läheda-Ida vedudel oli võrdlemisi vaikne ja tehingud puudusid peagu täieliselt. Aleksandriast sooritati mõned üksikud tehingud madalamate hindadega. Vahemere rauamulla-vedudel oli pakkumine pisut elavam, kuid hinnad jäid püsima endisele tasemele. Sama võib märkida ka süteveduda kohta Inglisest Lõuna-Ameerikasse ja Vahemerre.

Allpool toome mõned tehtud prahid Balti- ja Põhjamerel:

1100 tn., söed Gdynia — Aalborg, 5/—, veebr.; 25/3000 tn., söed, Immingham — Stettin 4/9, veebr.; 30/3500 tn., söed, Tyne — Kopenhaagen, 4/3, veebr.; 18/2000 tn., söed, Forth — Odense, 4/9, veebr.

A. J.

Saksa loomade arv

Möödunud aasta 3 detsembril toimunud loenduse alusel oli Saksas koduloomade arv, klambrites 1936 a. andmed, miljonites peades järgmine: hobuseid 3,43 (3,41), veiseid 20,47 (20,09), sellest piimalehmi 10,20 (10,12), sigu 23,81 (25,89), lambaid 4,68 (4,34), kitsi 2,62 (2,63), kanu 85,50 (88,42), hanesid 5,46 (5,89), parte 2,41 (2,72) ja mesilasteperesid 2,43 (2,50)

Võrreldes eelmise aastaga on hobuste arv suurenenud 0,6% ja veiste arv 1,9% ulatuses. Kõige jõudsam on olnud lammaste juurevõtt, kellede arv on suurenenud 7,9% võrra. Vähenenud on seega aga sigade arv ning samuti on läinud tagasi sulgloomade, kitsede ning mesilasperede arv.

kauban-

juhtima

oon

eks laag-
de rühma,
nud täie-
l oleksid
ustavaks
ajavad
autonoo-
ned neist
ised tule-
tööpuudu-
liselt on
lik hirm.

aad

asta läbi-
asumaid
use „ma-

kuste te-
rollile ei
ooraineid,
Need rii-
ndust kui

t nende
id või rii-
tud pro-
kaupu.
protesti-
egab nor-
ised jälle
bauhtlane
dus suur-
neile nii
idavad, et
välja- ja
iku prob-
et majan-
ed tuletu-
matusest.
ntensiivset
l. kes kin-
peamiseks
bandussu-
et poliiti-
ele õigu-
ndusele ja
uhteid rii-
aksid jälle
id rahvus-

ine

probleemi,
õuab revi-
leks teha
ii majan-
nktist.
vististi
ste uste
mas Kon-
illise süs-
rida.
aniseerida
id soovi-
igustatud
nduslikule
ja mille
gatud nii,
use taga-

n huvita-
kaupu an-
te vastu.
usriigi va-
tähtsate
raudteede,
endav fi-
riigi üles-

töö

miseks tu-
töö pakt",
urem hulk
vatud köi-

oma rah-
parandami-
ma teata-
osavõtjate
statistikuse
eisele vas-
skuste la-
majandus-

ek

t kindlus-
? Tunnus-
saavutami-
tus leiaks
majandus-
itilisi ten-

t kiiresti
usjõudude
aa. Inglis-
a Itaalia.
istuslikku
ks kokku-
nda sisal-
oleks väl-

rahvus-
katsest?
te baasise
küsimuste
selles ra-
etult või
rapordis
ovitavaks

ks loota,
nõnda tõ
järgmine

ks büroo-
esandega.
esitades
õimalikult
oma rah-
ka abi-
gustatuks
is nemad

võimalik
urimisele.
ku objek-
sitused,
ja koos-
konstruk-

a ja lõp-
õttes. Tu-
kindlus-
on olemas
programmi

onverents,
vajalistele

Kohalikke teateid

Vanametallide kokkuvool algas uuesti

Nagu teada, oli vahepeal allveelaevastiku sihtkapitali juhatuse korraldusel vanametallide vastuvõtmine pealaoplatsil seismas, sest laoruumid ei võimaldanud enam rohkem vanametalle vastu võtta. Kuna nüüd kokkutoodud vanametall on kõik sorteeritud ja pakitud, seega laoruumid vastuvõtmiseks jällegi vabad, algas 1. veebruaril uuesti pealaoplatsil Tallinnas, Hollandi tän. 5, vanametallide vastuvõtmine.

Kolme päeva jooksul on laoplatsile vastu võetud: 1. Ellamaa turbatööstusest üks vagun — 10.555 kg; 2. Päri abitoimkonnalt Viljandimaal üks vagun — 1700 kg; 3. Elva abitoimkonnalt üks vagun — 6400 kg; 4. Velise abitoimkonnalt Läänemaal kolm vagunit — 13.717 kg.

Tallinnas annetasid: hr. Reedel, Jõe t. 14 — 300 kg; hr. K. Praks, Raudtee tän. 9 — 300 kg; A. Leeksaar, Kunderi tän. 25 — 300 kg; V. Demin, Roosikrantsi tän. 19 — 317 kg; hr. Berensen, Oskari tän. 10 — 90 kg; Sõjaväe Varustusvalitsus — 1110 kg — seega kolme päeva jooksul kokku 33 tonni 789 kg.

Tänaseni on ülalmainitud annetustega pealaoplatsil vanametalle vastu võetud kokku 1047 tonni 541 kg.

Kinoetendus lastekaitse heaks

Kino „Heliose" juhatus korraldab pühap., 6. veebr., kell 12 päeval etenduse, mille sissetulek läheb Eesti Lastekaitse Ühingule puudustkannatajate laste toetamiseks. Kavas: Eesti Kultuurfilmi kodumaa vaateid; Lastearst dr. Engel — peaosas Paul Hörbiger; Hollandi veski — muinasjutt värvides. Pääsmed 15—55 senidini. Kassa on avatud kella ½12.

Algab koostöö konvendi ja seltskondlike organisatsioonide vahel

Tallinna põllumeeste konvendi juhatuse korraldusel toimub laupäeval, 5. skp., kell 10 homm., Harju maavalitsuse ruumes konvendi ja kõigi tema piirkonnas tegutsevate seltskondlike organisatsioonide esindajate nõupidamine. Päevakorras on konvendi ja seltskondlike organisatsioonide koostöö vajadus ja selle võimaluste selgitamine ning kohapealsete organisatsioonide töökavade ja soovide läbivaatamine.

Samal koosolekul toimub ka erinõupidamine konvendi piirkonnas tegutsevate kontrollühingute ja -ringide esindajate vahel kohapealse tegevuse ühtlustamise asjus.

Valimiseelne vaikus linnaümbruse talupidajate ühingus

Kuna Tallinna Ümbruse Talupidajate Ühingu juhatusest kandideerivad eelseisvail valimistel 4 liiget Riigivolikokku, nimelt 18. ringkonna kandidaadid V. Roopere, K. Kurg, J. Utno ja J. Liivak, siis otsustas ühingu juhatus oma viimasel koosolekul ühingu aastapeakoosolekut, mis tavaliselt on toimunud ikka veebruaris, tänavu mitte kokku kutsuda varemalt, kui valimised on juba möödunud ja nende tagajärjed selgunud.

„Tasuja" viimane reis Helsingist Tallinna

Eile pärast lõunat saabus Helsingist Tallinna „Tasuja", tuues kaasa 23 reisijat ja segakaupa. See reis Tallinn-Helsingi liinil oli „Tasujal" viimane, kuna Sergo laevaliin sel teel teeb ajutise vaheaja ja „Aegna" hakkab reise jatkama aprilli alul.

Viimased reisid Tallinna-Helsingi liinil tegi „Tasuja" otse üle lahe mitte Porkkala kaudu. Soome rand, umbes 14 miili Helsingist, on kaetud kõva jää ja jääsupiga, kus „Tasujal" tuli kõvasti rammida, mille tõttu ka laev hilines. Sõit Harmaja majakani Helsingist võttis üksi kolm tundi aega.

Koolinoorte maleturniir

Tallinna koolinoorsoo maleturniir on kestnud juba 3 nädalat ja läheneb lõpule. Mängitud on juba 12 vooru, kuna ees on veel 7 vooru.

Turniiri seis on praegu säärane:

I grupis: Rosenfeld (juudi g.) 11 punkti, L. Braschinsky (juudi g.) 9½ (1), Tõrv (tehn.) 9 (2), Vanak (komm.) 8 (1), Hildebrand (v. g.) 7½, Kerv (komm.) 7½ (3), Viidik (pr. l.) 7 (2), Võrk (Vesth.) 6½, Kivi (tehn.) 6½, Jervan (Vesth.) 6 (2), Mirits (prants. l.) 5½ (3), Müllersdorf (prants. l.) ja Rooni (Gust. Ad.) à 5½ (1), Renter (prants. l.) 4 (2), Kaldma (kaub. k.) 3 (2), Zippikov (juudi g.) 3, Külvand (Vesth.) 1, Petsi (Gust. Ad.), Jankovsky (vene g.) ja Franz (saksa r.-g.) à 0 punkti.

II grupis: Raudsin (tehn.) 12 punkti Elango (tehn.) 10½ (1), Sari (prants. l.) 10, Stürmer (vene) 9½, Utuste (Gust. Ad.) 8 (2), Martinson (komm.) 7½ (2), Kotschenovsky (vene g.) 7 (2), Klement (Vesth.) 7, Viilep (Vesth.) 6½ (1), H. Brašinsky (juudi g.) 5½ jne.

Tartu maantee ümbersillutamine algab tuleval suvel

Linn on seadnud korda seni Paldiski, Narva ja Pärnu maanteed, Tartu maanteel on aga suurelt osalt veel munakivisillutus. Nüüd asub linna ehitusosakond tuleval suvel ka Tartu maanteed ümber sillutama. Tänava katteks tuleb osalt asfalt ja osalt parkettkivid. Seega oleksid kõik linna maanteed, mis osutuvad liiklemise peasoonteks, korras.

Peeteli kirik katuse all

Kogudus vajab veel 35.000 krooni ehituseks

Tallinna Peeteli kirik Pelgulinnas Preesi tänaval on juba katuse alla viidud, kuid talvise aja tõttu seisavad ehitustööd. Edasi kavatsetakse kirikut ehitada siis, kui senised võlad on tasutud. Ehituse edasiviimiseks on veel vaja eelarve järgi 35.000 krooni, kuna saadud materjalide arvel on äridele veel maksa 17.059 kr. Varem oli ette nähtud kirikuhoone ehitamine koguni ilma tornita, ja seda oleks kogudus suutnud läbi viia laekuvate summadega. Selgus aga, et kirikualune maapõhi on vesiliivane, mille tõttu alusmüüri ehitamine läks maksma märksa rohkem ja eriti torni aluse valmistamine. Torn seisab suurel raudbetoonist valatud plaadil. Puudujäägi katteks loodetakse saada toetust ka linnavalitsuselt.

Nagu Peeteli koguduse õpetaja R. Bidder seletab, on koguduse liikmete ja sõprade ohvrimeelsus väga suur. Möödunud aastal pandi kokku armastusandidena 14.680 kr. Käesoleval aastal on suurem korjandus 411 kr., mis saadi annetustega Sisemisjoni Seltsi perekonnaõhtul. Järjekordse ohvrinädala Peeteli kiriku heaks korraldab kogudus 14.—16. veebruarini Rootsi Mihkli kirikus.

Pärnu maantee koolimaja ehitamine algab

Ehituseks kulub üle 200.000 krooni

Käesoleval aastal alustab linn Pärnu maanteel, Lõuna tänava juures, ehitama uut suurhoonet 20. algkoolile, mis asetseb praegu trammidepoo hoovis. Uus koolimaja tuleb 4-kordne kiviehitus ja läheb maksma üle 200.000 krooni. Ehitusega tahetakse teha algust varsti ja töö viiakse lõpule käesoleval aastal. Pärnu maantee, Luha tänava ja teiste lähedaste tänavate lapsed saavad nii varsti ajakohase koolimaja.

Trükitööliste aastapidu läheneb

Trükitööliste traditsiooniline aastapidu toimub sel aastal 10. veebruaril Seltskondlikus majas Aia tänaval. Eeskavalise osa täitmine on praegu käsil, kusjuures oodatakse mitmeidki üllatusi. Peokutsed on saadaval usaldusmeestelt.

Kadrioru rand roiskvetest vabaks

Praegu juhitakse Hundikuristiku rajooni või Kadrioru rannaäärsete majade roiskvesi lühitorude kaudu sealsamas otse merre. Linna ehitusosakond tahab nüüd tähendatud roiskveed juhtida Härjapea kollektorisse, et Kadrioru rand saaks täiesti vabaks roiskvetest.

Endla tänava kollektori juures

on praegu 60 töölist tööl. Käesoleval nädalal tahetakse tööliste arvu siin suurendada 100-ni. Tuleval suvel tahetakse ehitada uus torustik Vene turult Reimani tänavani.

Juureehituse-tööd Väänа lastekodu juures

arenevad praegu. Edaspidi on linna ehitusosakonna töökavas Paksu Margareeta ümberehitamine ja teisi vähemaid ehitustöid.

Saarlased, hiidlased ja muhulased pidutsevad

Eelmiste aastate eeskujul korraldatakse laupäeval, 5. veebr., algusega kell 8 õhtul hotell „Roomas" traditsiooniline saartelaste koosviibimine.

Pool tundi enne peo algust peetakse samas kultuurühingu „Saartelased" peakoosolek.

Koosviibimise kavas on saartelaste ja hiidlaste nalju, Vilsandi „lindudekuningas" A. Toom kannab ette meremeeste nalju ja ainuüksi kaks kolmevaatuslist näitemängu ½ tunni jooksul. Ülesandmine hiljemalt 4. veebr. G. Underile „Vaba Maas", J. Õunapuule — Majaomanike pangas või L. Aulikule — Eesti Punases Ristis.

Mõne reaga

Rahvaülikooli loenguid. Neljap., 3. veebr., kell 19, Veerenni tän. 2-a, linna 5. algkooli saalis kõneleb E. Keskküla teemil: „Hispaania, maa ja rahvas". Valguspildid.

Reedel, 4. veebr., kell 19, S. Kloostri 16 Ed. Ole: „Ringkäik Briti muuseumis". (Vana Idamaa ja klassikaline kunst). Valguspildid. Sissepääs loenguile tasuta.

Loeng ainult naistele. Naishaigused, hea- ja kuriloomulised kasvajad, sellel teemil kõneleb dr. Johanna Liin neljapäeval, 3. veebr. s. a. kell 8 õhtul Pärnu m. 41 „Rahvamaja" saalis Tallinna Naisharidusseltsi korraldusel. Kõnet selgitavad valguspildid.

Mulkide Selts Tallinnas klubiõhtul (Estonia p. 11) reedel, 4. veebr., kell 8 õ., esineb pr. A. Varma referaadiga Mait Metsanurga romaani teemil „Kutsutud ja seatud".

Apteekide öövalve

Tallinnas

NELJAPÄEVAL VASTU REEDET:

R. Georgini apteek. Viru tän. nr. 15. Tel. 450-89.
V. Kuigi apteek. Liivalaia tän. nr. 34. Tel. 461-70.
K. Schneideri apteek. Raekojaplats 11. Tel. 431-65.
A. Puksovi apteek. Koidu tän. nr. 43. Tel. 454-97.
J. Pilli apteek. Vana-Kalamaja t. nr. 7-a. Tel. 440-74.

Siseriigist

Harjumaalt

Välispõllutööliste tellimine linnaümbruse taludesse on praegu hoos. Nii on seni Tallinna põllumeeste konvendi tööbüroo kaudu tellitud linnaümbruse taludesse juba 25 välispõllutöölist ja umbes sama palju on neid tellitud ka Keila põllumeeste konvendi tööbüroo kaudu.

Kuna soovlavalduste vastuvõtmine välispõllutööliste saamiseks lõpeb konventide tööbüroodes alles 10. skp., siis ei ole eelpool toodud arvud praegu veel lõplikud, vaid võivad suureneda.

Tung Saku kodumajanduskooli oli ka tänavu äärmiselt suur. Nii saabus soovlavaldusi kooli sisseastumiseks tänavu kaugelt üle 70, kuid neist suudeti rahuldada vaid 38 soovlavaldust ja nii algas õppetöö Saku kodumajanduskoolis tänavu jaanuarikuus 38 õpilasega.

Seli-Hagudi algkool kolmekomplektiliseks. Hiljutisel Rapla vallavolikogu koosolekul kanti ette Seli-Hagudi algkooli juhataja avaldus, et tähendatud algkool muudetaks õppetöö edukuse tõstmiseks kolmekomplektiliseks kooliks. Praegu töötab kool kahe komplektiga ja temas on 79 õpilast.

Vallavolikogu otsustas koolijuhataja ettepanekut pooldada ja nüüd esines vallavalitsus ka maakoolivalitsusele vastava palvega.

Tartust

Korraldatakse skautide õppejuhtide päevad. 5. ja 6. veebr. peetakse Tartus üleriiklikud eesti skautide õppejuhtide päevad. Väljastpoolt Tartut oodatakse õppepäevadele ligikaudu poolsada skauditegelast. Nendele lisandub sama palju kohalikust juhtkonnast.

Klubiõhtu, mis on pühendatud ajakirjandusele. Kirjanduse ja Kunsti Klubi järjekordne klubiõhtu reedel on pühendatud sedapuhku ajakirjandusele. Ajakirjandusse puutuvaist küsimusist kõnelevad toimetajad Jaan Kitzberg ja Arno Raag. Ettekannetele järgneb omavaheline koosviibimine. Klubil on kavatsus igal reedel hakata korraldama klubiõhtuid, kus järgimööda võetakse kõne alla veel muusika, maalikunst, lavakunst jne.

Virumaalt

Rakvere-Võsu autobus käiku. Viru maavalitsuse poolt alustati Rakvere-Võsu tee lumest lahtirookimist juba nädala eest, kuid kõrge lumekorra tõttu edenevad tööd väga visalt. Kesknädala õhtuks jõuti tee lahti ajada alles kuni Haljalani. Aga juba järgmise nädala algupäevadel loodetakse lumerookimisega nii kaugele jõuda, et Rakvere-Võsu autobus võib alata ühenduse pidamist.

Viletsad teed ajavad haovargile. Kuna viletsate teeolude tõttu küttematerjali kättesaamine on raskendatud, on Virumaal tänavu väga levinud puumaterjali vargused. Viru-Maidlas on viimasel ajal rohkesti varastatud valmisraiutud hagu, mis varem metsast oli välja veetud. Aidu-Nõmme elanikul Jenni Indusel varastati tervelt 80 kubu hagu korraga.

Panditakse rahvamaju. Varja ümbruskonna organisatsioonid ühisel koosolekul otsustasid pantida Varja rahvamaja Pikalaenu Pangale 3000 kr. eest, millest 1200 kr. on uut laenu, millega maja ehitatakse lõplikult valmis. Viru maavalitsus andis loa ka Järve valla Saka rahvamaja pantimiseks Eesti Maapangale 1500 kr. eest, millise summa eest samuti kavatsetakse ehitustööd lõpule viia.

Rakverest

Kiriklikud talitused kallimaks. Rakvere Kolmainu koguduse nõukogu pani maksma uued kirikutalituse tasunormid. Eratunniliste talituste eest võetakse nüüd tasu järgmiselt: ristimine — 5 kr., matus 8 kr., laulatus kirikus 10 kr., kantselelis 8 kr. ja kodus 15 kr. Surnu kirstupanek maksab edaspidi 3 kr., surnu kodust äraaatmine 3 kr. ja matus haual ka 3 kr. Tõsteti ka kiriku valgustustasu eratalituste puhul. Taksíde tõstmist põhjendatakse kütte- ja valgustuskulude suurenemisega.

Male muutub suurmoeks. Hiljuti ellukutsutud maleringi ümber areneb üllihoogus tegevus. Mänguõhtutest võtab pidevalt osa 30—40 mängijat, mõne aja eest alanud võistlustel lööb kaasa 31 võistlejat, kusjuures on moodustatud uued võistlejategrupid, nende seas ka üks naisgrupp. Eeloleval pühapäeval korraldatakse malematsch klubi ja 2. suurtükiväe grupi vahel. Võistlus toimub 20 laual.

Tütarlaste juubelipäev läheneb. Zeeh asutuse tütarlaste erakommertsgümnaasium pühitseb 12. veebr. 80. a. juubelit, mispuhul korraldatakse Käsitöös. Seltsi saalis pidulik aktus ja õhtul pidu.

Türilt

Türi tööliste artell lõpetas tegevuse. Türi tööliste artelli peakoosolekul otsustati artelli tegevus lõpetada ja artell likvideerida. Likvideerimiskomisjoni valiti M. Pakk, T. Kägu ja J. Usar.

Kuressaarest

Tasuta lõunaid kehvadele lastele. Alates 1. veebr. saavad linnavalitsuse poolt ülalpeetavast laste toitluspunktist tasuta lõunaid 55 kehvemat last. Kehvade laste toitlustamine kestab 1. aprillini.

Pärnust

Linn ehitab uue koolimaja. Kevadel Pärnu linn hakkab ehitama uut koolimaja Riia aleviku linnaosale. Alul kavatseti uus koolimaja ehitada ainult 1. algkooli tarvis, kuid et ka 5. algkool on viletsais ruumes, siis mõlemad nimetatud koolid ühendatakse ja paigutatakse ehitatavasse majja. Uus 12-klassiline koolihoone ühes avara võimlemissaaliga ja kõrvalruumidega läheb maksma 217.200 kr. Ehitus teostatakse kahes järgus. Uue koolimaja asupaigaks määrati W.-Kuke ja ... maa-ala, kus praegu ... juure tulevad avarad ...

Piirivalve rajooni ... rajooni ülem major ... huvides Nõukogude L... maks. W. Strus oli ... aega. Tema asemele tu...

Laadalistele laat. ... laat, mis osavõtult ... äärmiselt hõredaks. A... kõik oma puunõud ja ... kaubal ei olnud mine... keskmiseks ja tublid ... krooni.

Pär...

Põllumehed nõuava... meeste konvendi kooso... selt konvendi eelmisel ... lutsioone. Need tur... ametliku käigu andmis...

Metsaveod seisme... kõikides Pärnumaa ... täis ja pehmed. Met... pikem külm. Kui seda ... ametkonnad, osa mal... välja vedamata.

Saa...

Saaremaale ehitat... oleval suvel ehitatakse ... neli uut raudbetoonsil... mõisa juure ja Lüman... sisild, mille pikkus on ... on raske, sest vesi sill... läheb ehitus ka kallik... on eelarves 55.000 k... maksma igaüks 3000-... raudbetoonsildade ehita...

10.000 kr. eest töi... teedel võetakse tänavu... dusi ja korraldustöid ... summas. Põhjalikumal... tehakse Kuressaare-Kui... maa elusooneks.

Ühes teede korrash... ka kõik takistused, m... hangede tekkimist.

Reisijate ooteruum... Praegune reisijate oot... väga ebaotstarbekohan... mas praeguse ooteruum... Uue kava kohaselt t... sadamapoolsesse osa, ... näha laevade liiklemi... mist. Hoone teisele k... jaoks.

Iga päev värske praetud
KOHW
aromaatiline ja võistlemata hea. Praadimine iga päev. Soome segud ja harilikud. Kaupmeestele soodus ostukoht.
JOH. LUTS. Lai tänav 2. Telef. 437-52.

Abiellusid ja läksid kaduma!

Narva valla Alaküla on läinud kaduma kohalike taluvidajate lapsed 24-a. K. Silbus ja 17-a. Olga Forro. Mõlemad olid korra registreeritud valla perekonnaseisuametis. Selle abielu vastu olid aga tütarlapse vanemad. Noori inimesi see vanemate keeld aga ei heidutanud, vaid nad registreerusid teist korda Narvas.

Pärast abiellumist jäid noored kadunuks. Tütarlaps oli lahkunud kodust koguni vanematele teadmata. Nähes, et vastuseisuga ei saa noori enam takistada, otsustasid vanemad anda oma õnnistuse noorpaarile, kuid siis selgus, et noori pole enam kusagilt leida. Kaldutakse isegi arvama, et noorpaar pärast teiskordset registreerimist Narvas põgenes üle piiri.

Difteriit Jõhvi koolides

Osa klasse suletud

Jõhvi alevis ja selle lähemas ümbruskonnas on viimasel päevil ette tulnud mitmeid juhtumeid, kus õpilased on haigestunud difteriiti. Selle tagajärjel on Jõhvi kooliarsti dr. H. Lasbergi korraldusel alevi algkoolis suletud ajutiselt kaks klassi — 1. ja 4. Nagu kuuleme, on difteriiti ilmsiks tulnud ka Jõhvi alevi lähedal asetseva Kahula algkoolis, kus on nimetatud haiguse kätte juba surnud ühe õpilase õde. Otsust selle algkooli sulgemise kohta on oodata kõige lähemal ajal.

„Jüri Vilms" sõitis Virtsu

Täna hommikul kell 8 lahkus Tallinna sadamast jäämurdja „Jüri Vilms", et sõita Virtsu. Kuna ühenduse pidamine Kuivastoga hobustel on muutunud väga raskeks, siis saadeti jäämurdja sinna, et ta vajaduse korral kohe saaks astuda tegevusse.

Kaks surmaohvriga õnnetust Juurus

2. veebr. kella 1 ajal päeval sai surma Juuru alevikus asetseva Woldemar Adamsonile kuuluva mootorjahuveski mõldri Otto Schutingi 7-aastane tütar Helga. Laps oli kodust ema poolt saadetud veskisse isa lõunale kutsuma. Tööstuse kolmandamal korral ulatub seinast läbi kiiresti tiirleva võlli ots, mille külge H. Schuting on riidepidi kinni jäänud. Võll keerutas last ringi, peksis teda pead, ning jalgupidi vastu põrandat ja kõrvalseina, mistõttu surm oli silmapilkne, kuna lapse pea, ning jalalaud olid purustatud. Õnnetuse algust keegi pealt ei näinud. Võll oli ilma kaitsevarjuta.

Patrick Stackelbergi pidamisele kuuluvas Hõreda mõisas 29. jaanuaril kella kolmveerand 10 ajal hommikul kukkus mõisa talli laelungist alla ja murdis kaelaluu mõisatööline Jaan Tõnu p. Riismann, 51 a. vana.

Vigastatu viidi sama päeva õhtul Tallinna, Greifenhageni kliinikusse, kus suri järgmisel päeval kell ½3. Järele jäid abikaasa, 51 a. vana, ja 9 a. vanune poeg, kes hakkavad tööliskindlustuse pensioni saama.

Kadunud piirivalvur võltsis veksleid

Teatavasti läks mõni aeg tagasi Narva piirilt kaduma piirivalvur A. Heidelberg. Mehe kadumine oli täiesti üllatuseks kaasteenijaile. Piirivalvur olnud enne kadumist juba pikemat aega närviline. Nüüd on selgunud, et mehe närviliseks muutumiseks oli küllaldaselt põhjust.

Kolmapäeval teatati ametivõimudele, et H. on võltsinud allkirju vekslitel ja nende vekslitega võtnud pankadest raha. Seni on tulnud avalikuks kaks võltsitud vekslit, millel oli võltsitud ühe kaasvalvuri allkiri. Peetakse kõige tõenäolisemaks versiooniks, et H. lahkus Eestist.

Skarjatina vald sai 10.000 kr.

Kolmapäeval maksis kindlustusselts „Eeks-Maja" Skarjatina vallavalitsusele 10.000 kr. Sagriwje küla algkooli eest. Teatavasti hävis hiljuti mainitud koolimaja, mis oli süttinud vigase ahjulööri tõttu. Uue koolihoone ehitusele asutakse eeloleval kevadel.

Univeri supeln...

on kvaliteedilt ületan... vast materjalist, päi... ning käsitsi kootud. ... Tallinnas, S. Tartu ... pealeselle veel moods... mikmantliriiet jne. S... saadaval. Hinnad oda... kesel arvul S. Tartu ...

Üliõpilaskond... päevak...

Eesti Vabariigi a... korraldatakse üle maa... kuid ning kontsert-a... Üliõpilaskond tah... selle suurpäeva sisust... laskond korraldab ka ... kujul rahvusliku kõnel... kõnelejaid, jutlustajaid...

Esinejad ei too ko... sa mingisuguseid ain... raudteejaamast ärato... päevase ülalpidamiseg... vate organisatsioonide...

Sellekohased soov... jemalt 15. veebruariks... laskonna kõnelennu ko... tu. Järele pärida saab... 3—4 p. l. Tel. 3-91, ...

Protsess kon... j...

Nagu kuuleme, kav... nold Aasa, kes Tartu ... fessori kaebuse põhjal ... nädalaks vanglasse, ka... on asunud seisukohale, ... nold Aasa, kes Tartu ... fessori poolt ettekantud ... üles kirjutab ja selle e... kel enesele ei ole aega ... autoriõiguse rikkumine.

Ka on Eesti ülikooli... et paljundatakse profess... konspekte. Autoriõigus... kui loengute ja konspe... oleks saanud kahju. Sel...

Nii ei ole veel tea... konspektide „meistriga" ...

Vargus...

Endel Are autos... 11 asetseva maja ees... tuses.

Mart Aavisto ... rastati 92 karpi ja 1... Maakri tän. nr. 5 ... rastati 60 kr. väärtuse ...

Nägime tantsu ennast

Swaine'i isikus

Ajasin Swaine'iga pärast eeskava lõppu juttu ta garderoobis, mis oli võimalik alles siis, kui õnnitlejate vool oli kahanenud ja garderoobi uks suleti. Juttu ajades on Swaine samal määral täis elu ja „väljendust" nagu tantsideski. Ja ta silmad löövad põlema ning vaimustus tuleb ta hääle, kui ta kõneleb tantsust. Üks lause ta suust jäi mulle eriti meele:

„Ma tantsin seepärast, et armastan tantsu, mitte selleks, et sellest elada."

Suur armastus, suur kirg jääb ikka võitjaks. Swaine armastab tantsu sel määral, et see omapoolt lihtsalt ei võinud jääda ükskõikseks, vaid pidi temale anduma täiel määral. See suur vastastikune armastus andiski tulemusena seda, mida võisime eile õhtul imetella ja millest vaimustuda.

*

Kui vaatajate käest küsiksime, millised kuus tantsu ettekantud kolmeteistkümnest neile meeldisid kõige enam, saaksime arvatavasti üksteisest kaunis suurel määral erinevaid nimekirju. Aga vaevalt keegi vaatajaist rahulduks ainult kuue nimega, vaid annaks meeleldi enamgi. Igatahes eile õhtul sai iga saalisistuja midagi, ja mitte ainult midagi, vaid palju. Tantsija aga sai publiku, mis temaga täiel määral kaasa tuli.

„Mitte aplaus ei rõõmustanud mind sel määral," ütles ta, „kui just see vaikus, mis valitses saalis minu ettekannete ajal. See vaikus näitas kõige veenvamalt, et publiku ja minu vahel on valitsemas tihe kontakt, et pääsen oma vaatajaile õige lähedale sellega, mida neile püüan pakkuda."

Oleks ka ime, kui Swaine oma kunstiga meile lähedale ei pääseks, on ta ju tõepoolest „tantsiv tulihing", tantsija, kelle isikus vorm ja sisu on sulanud ideaalseks, lahutamatuks tervikuks. Swaine on tantsija, kel ei ole mitte ainult palju öelda, vaid kes selle ka oskab öelda ja meile elamuseks kujundada. Ta on tantsija, kel on häid ideid, toredat kompositsiooni ja nii meisterlik tehnika, et me seda nagu ei pancgi tähele. Swaine on, võiks öelda, tants ise kogu selle liikumis- ja väljendusrikkuses.

*

Loomulikult ei ole see tantsugeenius oma senised saavutusi, mida ise ei pea lõplikeks, leidnud kustki puu otsas. Et kõike seda saavutada, selleks oli tarvis pikki aastaid täis väsimatut tööd ja võitlust. Võitlust tantsuga, endaga ja publikuga. Viimast vähemalt üksikute palade suhtes. Nii ta jutustas ise näit. „De Profundis'e" kohta:

„Kui kaua olin ma seda tantsinud, saavutamata mingit kontakti publikuga! Vaatajad lihtsalt ei tulnud kaasa. Ja mitte ainult vaatajad. Ka mu kasvatajad ei olnud nõus selle palaga. See ei olevat midagi, olevat inetu jne. Aga ma ei jätnud. Sain aru, et alguses olin tahtnud anda liig palju. Hakkasin end piirama, töötasin kogu pala fraas-fraasilt lugematuid kordi läbi, vormisin ning vormisin ümber, kuni viimaks — sellest ei ole palju aega — panin publikugi uskuma seda, mida tahtsin anda selle tantsuga."

Ja peab ütlema, et meiegi lasksime eile täiel määral endasse mõjuda piinatud hinge ahastust ja südame kannatusteed.

*

Ükskõik, kas Swaine laseb end inspireerida Mozartist, Bortokist või Debussyst, ükskõik, kas ta tantsib rahatantse või annab meile edasi dervišši ekstaasi, kas ta hiilgab virtuooslikkusega, tantsib sügavaid tundmusi või looduslähedasi olevusi — ikka ta köidab ja peagu igakord ta haarab. Tehnika on tema juures endastmõistetav ja efekti ei tarvita ta kunagi efekti pärast, vaid ainult seal, kus on selle õige koht ja kus ta õieti ei tundugi enam efektina, kuna tantsu vool tundub katkestamatuna, sujuvana „tühjadegi", täh. muusikata pauside ajal.

Missugune pala meeldis hästi ja missugune veel paremini, see on seekord vist peaasjaliselt maitse küsimus. Väga meeldisid muidugi kõik tantsurõõmulised numbrid selle sõna harilikus mõttes, nagu: „Ungari söduritants", „Niitja", „Kosimine", aga hinge haarasid palad, nagu: „De Profundis" ja „Hüljatu". Mulle isiklikult meeldisid väga „Kapriisid" Goya järele, mis olid selle kunstliku vaimu geniaalne transpositsioon tantsuks — kogu oma kohati demoonilises groteskuses ja — inetuseski. Väga huvitav oli „Fauni õhtupoolik". „Klassiline" traditsioon ei hooli selles palas palju muusikast, tantsides seda nurgeliste liigutustega. kogu aeg profiilis, „atti piltide järele". Swaine'i juures oli see kõik pehme, ümmargune — mis aga sugugi ei tähenda seda, nagu ei oleks äkilisi liigutusi üldse mitte olnud. Igatahes see number oli väga „muusikas", nagu üldse tantsija haruldane musikaalsus aitas suurimal määral kaasa mulje tervikluse saavutamisele. Suuri teeneid õhtu kordaminekul on muidugi ka Swaine'i saatjal, Wolfgang Fernow'l, kes sooritas oma ülesande ideaalselt.

*

Vaheajad üksikute numbrite vahel olid minimaalsed tänu kunstniku peagu transformaatorliku kiirusega toimuvale ümberriietumisele.

Suur menu, palju vaimustust. Loodame Swaine'i varsti jälle siin näha.

V. Mettus.

Teater . Muusika

„Estonia" teater

Neljap., 3. veebr., Dimitri Smirnoffi võõrusetenduseks Tšaikovski ooper **„Eugen Onegin"**.

Reedel, 4. veebr., harilike hindadega Beaumarchais' komöödia **„Figaro pulmad"**.

Laup., 5. veebr., esietenduseks Ch. Gounod' ooper **„Romeo ja Julia"**. Lavastus: Eino Uuli, muusikajuht: teeneline dirigent prof. Raimund Kull. Kaastegevad: teeneline solist Benno Hansen, solistid — Lydia Adler, Karl Grüner, Karl Ots, Theodor Puks, Heinrich Riivald, Marta Runge, Jenny Siimon (külalisena), Hugo Sutt, Aleksander Tamm, Aarne Viisimaa, Jaan Villard j. t.

Pühap., 6. veebr., päevaseks etenduseks harilike hindadega Kalmani operett **„Sügismanööver"**; kell ½8 õhtul harilike hindadega Beaumarchais' komöödia **„Figaro pulmad"**.

Eesti Draamateater

Laupäeval, 5. skp., kell ½8 õhtul 45. korda **„Suvi"**.

Pühapäeval, 6. skp., kell ½8 õhtul 44. korda **„Daam kameeliatega"**.

NOORSOOTEATER

Pühapäeval, 6. skp., kell ½3 p. l. esietenduseks **„Väike lord Fauntleroy"** — A. Särevi dramatiseering 6-es pildis Frances Burnetti samanimelise jutustuse järele. Dramatiseeringus on püütud autorilt antud tihedat sündmust ja põnevat dialoogi muuta veelgi elavamaks, ettenähes lavastajal võimalust ettekandesse põimida hulga muusikat, tantsu ja laulu.

Teose reaalne käsitlus ja tõsiasjule rajatud sündmused teevad selle teose vastuvõetavaks nii vaatamisväärseks noorele kui ka täiskasvanule.

Näitejuht — Leo Kalmet, lavapildid — Pärn Raudvee, tantsud — Gerd Neggo, muusika Valfr. Jakobson. Kaastegev Gerd Neggo tantsustuudio.

Kassa avatud kella 11—1 e. l. ja 5—8 õhtul.

Töölisteater

Täna „Rätsepad Sillamatsil" esietendus.

„Rätsepad Sillamatsil" on kahtlemata Rudolfs Blaumanise menukamaid ja paljumängitumaid lavateoseid. See ei ole praegugi Läti lavadel veel midagi kaotanud oma veetlevusest. Ta seisab näiteks pidevalt mõlema Riia suurteatri — Rahvusteatri ja Kunstiteatri — repertuaaris ja teda mängivad mõlemad mainitud teatrid igal hooajal üsna paljugi kordi. Läti paremad lavastajad on selle lavaletoomisel oma võimeid proovinud, on püüdnud avastada selle sügavat rahvuslikku omapära ja sellest teinudki omamoodi suurteose Läti teatriloomingus.

Lavastus Prilt Põldroosilt. Lavapildid Herbert Tammelt. Muusikajuht Linda Saul. Tantsujuht Helmi Tohvelman. Pääsmed 25—150 senti.

Reedel **„Tootsi pulm"** 21. korda.

Konservatooriumi 7. õpilasõhtu

toimub konservatooriumi saalis täna, 3. veebruaril 1938. a. algusega kell ½8 õhtul. Esinevad kõikide kursuste õpilased klaveri-, laulu-, viiuli- ja flöödiklassidest.

Raadio

Neljapäeval, 3. veebruaril.

16.55 reklaam. 17.05 inglise keel edasijõudnutele — R. Seth. 17.35 Türi: Jääteade ja heliplaate. Tallinn ja Tartu: heliplaate. 17.50 mudilastele. „Meie Kiki" — Ed. Tasa. 18.05 mängutoosid helisevad. (Heliplaadid.) 18.20 rootsi soololaule. H. Teder (sopran.) 18.40 päevauudiseid 19.00 õige aeg. Ilmateade. Homne saatekava. 19.05 viis minutit tervisele — dr. med. M. Kask. 19.10 Beethoveni klaverisonaaie (V) H. Höpfel. 19.35 majand. ringvaade — L. Grandberg. 19.50 R. Foort mängib kinoorelil. (Heliplaadid.) 20.25 A. Dengo-Juhandi: Noorsoo kaitse ühiskondlike pahede eest 20.45 A. Similä soome rahvalaulude- ja kandleõhtu. („Estonia" kontsertsaalist.) 21.15 kirjanduslikke uudiseid. 21.30 operetimuusika. RR orkester. Juh. F. Nikolai. 22.00 õige aeg. Päevauudiseid 22.10—23.00 süitide-kontsert. RR orkester Juh. F. Nikolai.

Reedel, 4. veebruaril.

7.00 äratusmäng. 7.20 päevauudiseid. 7.25 hommikkontsert heliplaatidelt. 8.15 hommikpalvus — õp. A. Soosaar. 8.35 Türi: Jääteade ja heliplaate. Tallinn ja Tartu: Eesti muusik... Türi: Turuteade.

16.55 reklaam. 17.0... ma ei mõista" (II). ... Türi: Jääteade ja heli... plaate. 17.50 põllumaj... agr. H. Selja: Heinase... havaiitrio mängib. R. 1... päevauudiseid. 19.00 õi... ne saatekava. 19.10 ta... K. Ots (tenor.) ... raudtund. 19.50 ... 20.25 L. Laja: Akad... küsimus. 20.40 Tempo... aktuaalne kümmeminuti... iska. RR orkester. Juh... Päevauudiseid 22.1... RR orkester. Juh. prof...

Raadiosaatejaama ...

Reedel ...

15.00 heliplaate. 1... Raadiosaatejaama ...

. K...

Film nähta...

läheb praegu „Bi-Ba-... paar". Peaosalisiks o... Grant, kes selles om... filmi jälgijale mõnegi...

Lisapalaks Eesti ... maailmasündmusist.

Sport

110.000-vatiline valgustus Mustamäe hüppemäele

Suusatamise ja mäehüpete meistervõistlustel stardib 150 võistlejat. Laupäeval helgiheitjate valgusel mäehüpped, tõrvikutega slalomsõit ja suurejooneline tulevärk. — 4 välliköökl, 10.000 viinivorsti jne.

Eile lõppes wõistlejate registreerimine Eesti Suusapäewadele. Seni on saabunud ülesandmisi üle saja ja tänase postiga on oodata lisaks weel 50, sest paljud organisatsioonid teatasid oma osawõtust telefoniteel ja täiendawad seda hiljem kirjalikult. Seni on registreeritud osawõtjaid 18 km 25 meest, nende hulgas E. Siitan, E. Särak, E. Tartu, F. Krassikow, E. Pranja, R. Kaasikow, J. Koowit ja teised. Wello Kaaristo pole seni nimeliselt registreeritud, kuid Narwa Wõitleja on teatanud, et ta wõtab esiwõistlusest osa 15 mehega. Kuna Kaaristo esiwõistlustel saab startida Narwa Wõitleja nimel, wõib oletada, et ta kuulub ülesantud meestearwu hulka.

30 kilomeetris wõistleb 50 meest, nende hulgas ka kõik eliitmehed, kes wõistlewad 18 kilomeetriski. Mäehüpetele saadab Wiljandi 3 meest, kuna ligi 20-meheline osawõtjate hulk jaguneb ÜENÜTO ja Tallinna Kalewi wahel. Oodatakse pinewat heitlust meie parimate — Weldemanni ja Peepre — ning noorte wiljandlaste wahel, kes seni neile tugewat konkurentsi on pakkunud. Seni on weel registreerimata Pärnu tõusew täht Jensen, kes Narwas 50 kilomeetris tuli Siitani järele teisele kohale.

Wõistlused algawad laupäewal kell 10.00 18 km suusatamisega. Õhtul kell 19.30 toimub suusapäewade pidulik awamine fanfaar-helidega ja suurejoonelise tulewärgiga. Sellele järgnewad mäehüpped helgiheitjate walgusel, milleks hüppemäe külge on ehitatud suur walgustuspark, mis annab 110.000-watilise walgustuse. Kuna tawaline elektrilamp wajab woolu 50 watti, wõiks öelda, et Mustamäe suusamägi on walgustatud 2200 elektrilambiga. Muidugi ei ole hüppemäele sellisel arwul lampe üles seatud, waid walgustust annawad tugewajõulised helgiheitjad.

Helgiheitjate walgusel toimub paarishüpe Weldemann-Peepre ja üksikhüpped parimailt hüppajailt.

Slalomsõidu tõrwikutega sooritawad ÜENÜTO ja Tall. Kalewi suusaklubi nimekaimad ja osawaimad mehed. Õhtu lõppakordiks on rahwapidu Nõmme Rahwateatris, kus tantsu lüüakse suusaülikonnas, kuna pidu on osakene suusapäewade kawast.

Kõik asutused, kelle poole talispordiliit on pöördunud, on näidanud üritusele suurt poolehoidu ja sooja suhtumist. Nõmme linnawalitsus pidas erakorralise koosoleku ja otsustas omaltpoolt ehitada elektriliini kuni hüppemäeni. Sõjawägede staabiülem kindral N. Reek lubas lahkelt kasutada pioneerpataljoni ruume wõistlejate kortereiks ja andis oma kaasabi sideteenistuse sisseseadmiseks kontrollpuntide ja stardiplatsi wahel. Riigi ringhääling annab waljuhääldajad, o.-ü. „Majaomanik" — helgiheitjad. Wõistlejate korterite korraldamisel aitab kaasa pioneerpataljoni majandusülem O. Silber.

Korraldus piletite müügiks, kontrollpostide kohale asetamiseks ja korrapidamises on Nõmme tuletõrje-diwisjoni pealiku K. Sirotkini käes. Koos rakendusjuhi Tammega toowad nad wälja arwuka ja distsiplineeritud meeskonna, kellel selliste suurte ürituste läbiwiimiseks on head kogemused.

Erilist rõhku on talispordiliit pannud suusapäewade külastajate toitlustamisele. Massi toitlustamise korralduse on wõtnud enda kätte proua Sirotkin Nõmmelt tuletõrje Nõmme naiskompaniiga. Külalistele keedetakse kapsasuppi nelja wäljaköögiga. 10.000 wiinerworsti, 3000 klaasi teed ja 1000 wõileiba on Mustamäe einelauas tagawaraks. Külalistele antakse toit wälja tschekkide wastu, mida saab osta kassadest soowitud arwul. Tschekid on 5-, 10-, 15- ja 20-sendilised ning kassade juures on toitude hinnakirjad.

Sõdivad riigid olümpiamängudest eemale!

Helsingi, 3. 2. (ETA) Külaskäigul Oslos ja Stokholmis on Soome olümpiakomitee liige insener von Frenckell annud sealseile spordilehile jutuajamise, milles ta avaldab soovi, et Oslo-riigid esineksid märtsikuus Kairos toimuval rahvusvahelisel olümpiakomitee kongressil ettepanekuga, et olümpiamängude korraldamist ei usaldataks sõdivale riigile. Kui riik, kellele on tehtud ülesandeks korraldada olümpiamänge, segab end sõtta, peaks ta automaatselt kaotama olümpiamängude korraldamise õiguse. Samuti ei tohiks sõdivail riikidel olla õigust osavõtuks olümpiamängudest. Von Frenckelli arvates peaksid niisugused otsused astuma jõusse kõigi tulevaste olümpiamängude kohta, arvatud välja Tokio olümpiaad. Von Frenkell on lubanud selle küsimuse võtta arutamisele lähemal ajal Soome olümpiakomitees. Algataja on arvamisel, et Kairo konverents vaevalt pooldab olümpiaadi korraldamiseõiguse võtmist Jaapanilt. Kuid niisuguste põhimõtteliste otsuste tegemisel on võimalik, et Jaapan teeb sellest ise oma järeldused.

Kalev — NMKÜ 39:27

Katsevõistluste sarjas pühapäeval peetava Tallinn-Tartu korvpalli linnavõistluse vastu võitis Tallinna Kalev eile Lutheri NMKÜ võimlas Tallinna NMKÜ 39:27 (21:4). Viimane võistlus sarjas peetakse samas võimlas reedel, kell 21.00 Kalevi ja Russi vahel.

E. Jugar täitis kuldtõstja normi

Saavutas 375 kg ja 560 kg. — Tartlased tõstsid 7.498 kg

Tartu Kalevi korraldusel toimunud korrespondents-tõstevõistluste kokkuvõte on nüüd valminud ja seega ka selgunud paremad tulemused. Kokku tõstsid Tartus 31 tõstjat, kes täitsid ettenähtud tõstenormid.

21 kalevlast tõstsid 4880 kg ja Tartu kaitsemaleva spordiklubi 10 tõstjat saavutasid 2618 kg. Paremad üksiktulemused olid: Sulgkaalus kaitsemalevlane Rebane 237,5 kg; kalevlane A. Mikk 235 kg, V. Laas 230 kg; kergekaalus: F. Mägi (Kalev) 227,5 kg, E. Vuks (kaitsemal.) 225 kg; keskkaalus: L. Kukk (kaitsemal.) 320 kg, Rähni (kaitsemal.) 267,5 kg.; poolraskekaalus: V. Tamm (kaitsemal.) 312,5 kg, Ed. Vase 280 kg; raskekaalus: E. Jugar 375 kg, A. Lepik (kaitsemal.) 342,5 kg.

Väljaspool võistlust Jugar tegi katseid ka raskejõustikuliidu kuldmärgile ja saavutas viie tõste kogusummas 560 kg, millega täitis kuldtõstja normi. Lisaks eeltoodud tagajärgedele ta rebis ühe käega 90 kg ja tõukas 95 kg. Seega saavutas E. Jugar möödunud võistlusil 4 uut Tartumaa rekordit. Uuteks Tartumaa rekordeiks osutusid kahe käega surumises 117,5 kilo ja rebimises 115 kilo, kolme kahe käega tõste kogusumma 375 kilo ja viie tõste kogusumma 560 kilo. Seega on tõusvas vormis E. Jugar momendil kõigi aegade teine tõstja Eestis.

A. Jürgenson keskkaalus 455 kg

Teiseks uueks kuldtõstjaks tõusis värske Tartumaa kuldmedalimees August Jürgenson keskkaalus, kelle viie tõste kogusumma 455 kg (norm 452,5 kg). A. Jürgensoni seeria: kahega surumine 92,5 kg; kahega rebimine 95,0 kg; kahega tõukamine 130,0 kg; ühega rebimine 65,0 kg; ühega tõukamine 72,5 kg.

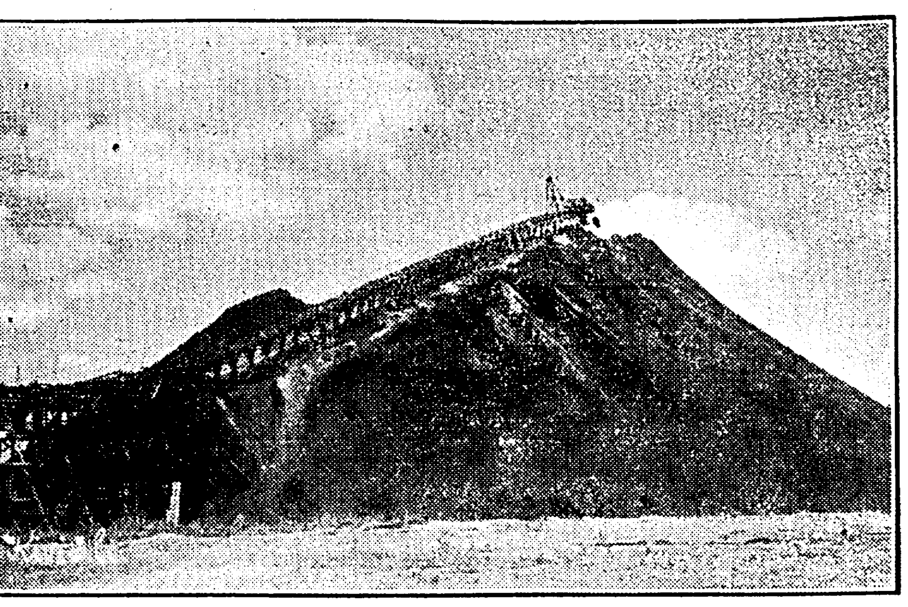
Arul võistluste viimasel päeval A. Sõber kergekaalus tõstis 280,0 (75,0—95,0—115,0) kg. Aru võistulstest võttis osa 17 tõstjat ja saavutati 4407,5 kilo.

Tartumaa maleva Pala rühma võistlusel üllatas V. Pärn keskkaalus uue tõstjana 285,0 (82,5—90,0—112,5) kg; 2. O. Ennomäe 240,0 kg. Poolraskekaalus O. Rajamäe 265,0 kg. ja raskekaalus R. Kiisel 285,0 kg.

Räpinas A. Salusoo poolraskekaalus tõstis 300,0 (82,5—92,5—125,0) kg. Rõngus Koidu võistlusel poolraskekaalus E. Kallas 270,0 kg. Tartumaa maleva spordiklubi korraldas korrespondentsvõistlused kuues erikohas.

Põlewkiwituhast walmistatakse ehituskiwe

Kiviõlli ehitatakse uuetüübiline kivivabrik. — Kogu suur tuhamägi töötatakse ringi ehituskivideks

Kiviõli suur tuhamägi, mis on 100 m kõrge ja mis nüüd ümber töötatakse ehituskivideks

Juba pikemat aega on kestnud katsed Kiwiõlis põlewkiwi tuha ümbertöötamiseks, mis nüüd on annud üllatawaid tulemusi, kuna on selgunud, et seni wäärtusetuks peetud põlewkiwituhast on ümbertöötamise teel wõimalik walmistada wäärtuslikke ehituskiwe.

Kiwe walmistatakse telliskiwi põhimõttel — kusjuures peenekssjahwatatud koksijahule segatakse hulka umbes 10% tsementi, mis toore massi muudab siduwamaks ja elastsemaks. Wormilt ja suuruselt tuleb kiwi harilikule telliskiwi sarnane, kuid täiesti kuiwa aine tõttu on kiwid märgatawalt kergemad. Pärast wormimist sünnib kiwi põletamine kuumendusahjus.

Nagu kuuldub, olewat uue ehitusaine peamiseks wooruseks odawus ja samuti olewat sääraselt materjalist walmistatud ehitus wäga sooja pidaw ja kuiw.

Kuna senised katsed kõigiti wäga häid tagajärgi on annud, siis asutakse lähemal ajal uuetüübilise kiwitehase ehitamisele. Uus wabrik ehitatakse senise suure tuhamäe külje alla, et ära hoida asjatu koksi wedu.

Kawa kohaselt hakkaks uus kiwitehas walmistama umbes 6—7000 kiwi päewas. Kuna uue leiutise läbi on wõimalik walmistada senisest telliskiwist märksa odawamat ehitusainet, siis näib see pöördeliseks kujunewat kogu senises ehitusmaterjali walikus.

Kuna eeolewal kewadel Kiwiõlis püstitamisele tuleb rida suuremaid ehitusi, siis wõib arwata, et waewalt jatkub kiwe wabaturule. Seega on awastatud uus ja laiaulatuslik tööwäli, millel suur tähtsus kogu rahwamajanduslikust seisukohast. Samuti näitab see meie põlewkiwi kõrget ja mitmekülgset kwaliteeti, kuna sel teel osutub wõimalikuks põlewkiwi kasutamine peagu 100%. Nagu teada, on warem katseid tehtud põlewkiwituhast wärwimulla walmistamisega, mis samuti häid tagajärgi on annud.

Hughes võitis Lasni

Põhjamaade meistervõistlustel 3:6, 6:4, 6:3, 6:3

Helsingi, 2. 2. (ETA) Põhjariikide tänastel tennisvõistlustel meesüksikmängus inglane Hughes võitis eestlase Lasna neljasetilises mängus. Inglane võitis pärast kibedat mängu. Lasn võitis ainult esimese seti, kuna kolm järgmist setti läksid inglasele. Inglane võitis Lasna 3:6, 6:4, 6:3, 6:3. Seega inglane pääsis poolfinaali.

Naispaarismängus inglannad Hardwick-Saunders võitsid pr. Nõmmik-Lõfgreni 6:2, 7:9, 6:3, soomlannad Hellström-Brunou võitsid kaasmaalasi Snell-Bromani 6:3, 6:3. Võitjad pääsid finaali.

4 Soome maadlejat tuli Berliinis auhindadele

Berliinis peetud rahvusvahelisist maadlusvõistlusist võttis osa ka neli soomlast. Võistluste viimasel päeval kergekaalus soomlane A. Reini võitis Weickarti 2:1 ja tuli kaaluvõitjaks, jättes teiseks Weickarti ja kolmandaks Güldemeistri. Kergekeskkaalus E. Virtanen seljatas Fröske ajaga 14.20 min., Schäfer sama mehe ajaga 10.14 min. Esimene Schäfer, teine Virtanen, kolmas Fröske. Keskkaalus soomlane Vecksten seljatas Kobuse ajaga 11.48 min., kuid Schweikert seljatas Vecksteni omakorda ajaga 9.40 min. Esimene Schweikert, teine Schröder, kolmas Vecksten. Poolraskekaalus sakslane Ehre võitis soomlase Härmä 3:0. Esimene Ehre, teine Hamperl, kolmas Härmä.

Euroopa-Ameerika kergejõustikus jääb ära

Berliin, 2. 2. (ETA) (DNB) Täiesti ootamatult tuli täna teade, et tänavu jääb pidamata suur kergejõustikuvõistlus Ühendriikide ja Euroopa parimate sportlaste vahel, mis pidi toimuma 10. ja 11. septembril Berliini olümpiastaadionil. Prantsuse kergejõustikuliit, kes korraldab tänavused Euroopa meistervõistlused kergejõustikus meestele Pariisis, on teatanud ja palunud, et loobutaks kergejõustikutervõistlused kergejõustikus meestele Pariisis, on sest need võistlused võivad mõjutada Euroopa meistervõistlusi ja tembeldada neid valikvõistlusiks. Sellele soovile on ka vastu tuldud. Ent suur kergejõustikuvõistlus Euroopa ja Ühendriikide vahel peetakse 1939. a. Berliini olümpiastaadionil. Ühtlasi on alustatud läbirääkimisi, et 1941. a. peetaks samasugune võistlus New Yorgis.

Eestist eliitvõimlejaid Soome spordikooli

Soome Võimlemise Suurvõistlused peetakse Helsingis tänavu 16.—19. juunini. Pärast võistlusi kogunevad Põhjamaade eliitvõimlejad 20. juunil laagrisse Soome spordikooli — Suomen Urheiluopistosse Vierumäele, mis asub 2½ tunni sõidu kaugusel Helsingist. Selles laagris on teretulnud ka teiste maade mees- ja naisvõimlejad, kes soovivad tutvuda Soome ja Põhjamaade võimlemistööga.

Töö laagris on peamiselt aktiivne võimlemine Soome õpetajate juhatusel. Peaselle on kavas veel referaate, demonstratsioone ja filme füüsilise kasvatuse alalt. Ekskursioonidel tutvutakse Sise-Soome kauni järvedemaastikuga. Jaaniõhtut pühitsetakse soome jaanitulega (kokkoga). Osavõtu ja ülalpidamismaks kogu aja eest on Smk. 550 (umbes 44 kr.), millest Smk. 50 tuleb ära tasuda enne 1. maid 1938. a. aadr. „VII Pohjoismaiden Voimisteluleirin Järjestelytoimikunta, Aleksanterinkatu 48 A.A.N.L.L. Helsinki, Suomi.

Käitiste tööliskond spordib

Kavas võrkpallivõistlused, korvpalli välkturniir ja poksi-, maadlus- ja tõstevõistlused

Trükitööliste ühingu ruumes tolmus käitistevahelise sporditoimkonna korraldusel käitiste spordiesindajate kogu koosolek. Kokku oli tulnud esindajaid üle 12 käitisest. Koosolekut juhatas V. Koškin (P. P. vabrik) selgitades kokkutulnuile sportliku arengu vajadust käitiste tööliste hulgas. Suusavõistluste korraldamisest loobuti ilmastikuolude tõttu. Üksmeelselt pooldati käitistevaheliste võrkpallivõistluste korraldamist käitiste meistri nimele. Võistlused toimuksid kahemiinuse süsteemis, kusjuures mängud tahetakse läbi viia nelja õhtuga 12., 13., 19. ja 20. veebruaril. Ülesandmise viimaseks tähtpäevaks on 5. veebruar s. a.

Meeskondade moodustamise juures juhiti tähelepanu asjaolule, et võistlused jääksid käitistevaheliseks, kusjuures soovi avaldati, et ETK, kes endasse hõlmab mitmet eriliiki käitisi, ei esineks koondusmeeskonnaga.

Korvpalli välkturniir tuleb pidamisele pärast võrkpalliturniiri lõppu ühel pühapäeval. Ka maadlusja poksivõistluste korraldamist peeti tarvilikuks. Pihlak (Lutheri käitis) tõstab üles tõstevõistluste korraldamise küsimuse, millega koosolek ühineb. kõigi nende võistluste eeltöödega alatakse kohe.

Lõpuks koopteeriti käitistevahelisse sporditoimkonda, kuhu kuuluvad V. Koškin (P. P. käitis), A. Offenbach (trükitöölised) ja O. Käär (ETK) veel võrkpallivõistluste ajaks A. Kroon (elektrijaam).

Keres võistleb üleriiklikul turniiril

Täna sõitis Tatra mägedest Tšehhoslovakkiast koduteele malesuurmeister Paul Keres. Teel Keres teeb 3-päevase peatuse, et anda Kaunases mõned simultaanid.

Kodumaale jõudes Keres puhkab veidi ja võistleb siis üleriiklikul meeskondade turniiril, milline peetakse 24.—27. veebruarini. Keres mängib Pärnu poolt 1. laual (teised pärnakad on Villard ja Rich. ja Rud. Pruunid).

See võistlus oleks kodumaistel maletajatel õieti esimeseks juhuseks mängida meie oma suurmeistriga, sest viimasel Eestis peetud turniiril Keres polnud veel suurmeister.

Üleriikliku turniiri korraldamise pidi võtma enda peale Tartu Maleselts, kuid tartlased pole sõrmegi liigutanud, et hankida sellise kulukaürituse teostamiseks toetust Tartu seltskonnalt. Tartlased nõuavad, et maleliit maksku kinni täies ulatuses võistluse kulud, mis liidul muidugi võimatu on teha. Seepärast on arvata, et meeskondade turniiri korraldamine läheb Tallinna kätte. Kui võistlus teoneb Tallinnas, siis on loota 8—10 seltsi osavõttu, igaüks 4-liikmelise meeskonnaga.

Sünnipäewalapsi

Arnold Akberg, õpetaja ja maalikunstnik, sündinud 4. veebruaril 1894. a. Aaspere v. Virumaal.

Jaan Hünerson, agronoom, sündinud 4. veebr. 1882. a. Karksi v. Pärnumaal.

Vassili Kalle, õpetaja, sündinud 4. veebr. 1895. aastal Merimäe v. Petserimaal.

Konrad Maurits, majandus- ja tööstustegelane, sündinud 4. veebr. 1881. a. Krüüdneri v. Tartumaal. Kaubandus-tööstuskoja nõunik. T. E. K.-Ü. „Päevalehe" juhatuse liige ja peale selle tegev paljudes muudes ettevõtetes.

Gustay Tooming, õpetaja, sündinud 4. veebr. 1893. a. Laius-Tähtvere v. Tartumaal.

Mag. J. Kents 35 a. pedagoogina

Täna pühitseb Tallinna linnanõunik ja koolivalitsuse juhataja mag. Jakob Kents oma 35-a. tegevust pedagoogina. Samal ajal saab ta 55 a. vanaks ja on olnud 30 a. abielus — nii siis kolmekordne juubel.

Ööl vastu 3. veebruari käisid kõik Tallinna algkoolide juhatajad ja nende abid juubilari ülesäratamas. Äratuslaulu laulsid T. M. S. koori liikmed.

Jakob Kents sündis 3. veebr. 1883. a. Lehtse vallas. Lõpetas oma otsekohese pedagoogi töö kõrval 1930. a. Tartu ülikooli geograafia magistrina. Avaldanud mitu maadeteaduse õpperaamatut ja hulgaliselt artikleid eriajakirjades. Töötab Õpetajate liidu juhatuses.

Politseipeegel

Liiklemismääruste rikkumise pärast koostas protokoli politsei veoauto nr. A—764 juhile, kes Raua tänava juures sõitis mööda seisvast trammist.

Panid lund keelatud kohale. Veovoorimehed nr. 777 ja 494 said protokolli seepärast, et panid maha lund keelatud kohale ja nimelt Kalmistu tänava ääre.

Konstaabel leidis varastatud prussid. Habersti rajooni konstaabel, viibides Harku valla Mustjõel, pani tähele, et seal elutseva Anette Hanja elumaja kõrval on maas 10 prussi, mis kuuluvad Tallinna linnavalitsusele ja on varastatud Seevaldi kollektori juurest.

Joobnud isikuid toimetati politseiarestimajja 4. Sünnipäevalapsi.

Pumpas enese surnuks

Haige suri arsti ooteruumis

Wäike-Maarja jaoskonnaarsti ootetoas suri alewiku elanik Joh N., kes oli sinna tulnud arstilt abi saama. N. surm järgnes ülepingutusest tingitud südamenõrkusele.

Wahejuhtum leidis aset arsti wastuwõtutundide ajal hommikupoolikul. Arst tuli tagumistest ruumidest, et alustada patsientide läbiwaatamisega ja astus ooteruumi. Siin oli ainult üks abiotsija — keegi meesterahwas, kes aga lebas selili põrandal. Arst tegi otsekohe kindlaks, et mees elab weel, kuid pulss lõi juba wäga nõrgalt ja mõne minuti pärast heitis mees arsti käte wahel hinge.

Nagu hiljem selgus, oli surnus tegemist Wäike-Maarja elaniku Joh. N.-ga, kes oli päewal pumbanud kaewust sauna tarbeks weit. Tugewasti töötades pingutas mees südame üle ning end halwasti tundes heitis alguses tuppa woodisse, kust nõrkusehoo suurenemisel tõusis ja arsti juure läks. Surm oli aga seekord arstiabist kiirem.

Vastutav toimetaja J. TAKLAJA.
Väljaandja Tallinna Eesti Kirjastus-Ühisus.

Tunnid

Olete üllatet
kui hästi õpite inglise, saksa ja vene keelt. Olevimägi (end. S. Brookusmägi) 6—3. Tõlked. Kõnetunnid 11—1 ja 5—7.

Matemaatika
ja füüsika tunnid igas ulatuses.

Arvemasinal
ja lükatil õpetan kiiresti arwutama.
Harju 35—1.

Wajatakse
naistunniandjat
kooliõpilase järeleaitamiseks saksa keeles. Tulla läbi rääkima kella 15 ja 19 wahel S. Karja 18, krt. 17.

Vilunud õpetajanna õpetab lühikese ajaga
eesti ja vene
keelt, valmistab eksameile, tuleb ka koju. Kindlasti kodus kl. 3—6. Tina tän. 20—2

Soowin endale
kaaslast
(algajat) inglise k. tundide wõtmiseks. Teatada slt. „15/2015".

Pedagoog. haridusega preili annab
järeleaitamistunde
alg- ja keskkooli kawa ulatuses. Tehnika 21—5. Kõnet. kl. 5—6 p. l.

Masinakirja
kiirkursused ja harjutused.
Harju 35—1

BERLITZ SCHOOL
Sakala 30—5, tel. 438-20. Inglise, prantsuse, itaalia, hispaania, saksa, wene, eesti keelt õpetatakse kiirelt. Berlitzi meetod ja raamatud. Broschüürid ja prooviund maksuta. (Ettewalmistus eksamitele.) (Tõlked. — Kirjad.)

Tallinna Eesti Naisselts annab pr. A. Emmus'e juhatusel
eesti, pärsia ja gobeläänvaiba valmistamise õpetust.
Algus 10. weebr. 1938. a. üles anda iga päew Wene tän. 16—5. (Töö saamine kindlustatud.)

Õpetan hästi odawasti ja ruttu
saksa keelt
rääkima, grupis 15 s. tund. Paldiski mnt. 21—3, hoowimajas.

Inglise, prantsuse ja saksa
keelt õpetatakse edukalt S. Tatari tän. 14—5-a, aiamajas. Kõnet. 2—4.

„Päevalehe" tellimisi
wõtab wastu iga postiasutus

Tööpakkumised

Teenijat
wajatakse wäikesesse perekonda. Nõutaw soowitus. Ahju 8—4, kl. 10—11 wõi 3—5.

Vajatakse nooremat
tütarlast
albumi- ja raamatuõmblemise tööle. Kopli tän. 16—1.

Tallu wajatakse
tüdrukut.
Kaubelda 3. ja 4. weebruaril kella 4—7 Weerenni t. 32—9 wõi kirjad slt. „19/2099".

Wajatakse wilunud
hülgekütti
paadikaaslaseks. Teatada slt. „34/2034".

Tislerit
tarwis uste-, akende- ja mööblitöödeks. Willardi tän. 23-a, töökoda.

Pesuõmblejat
tarwis, kes trikoomasinal on töötanud. Tartu m. 32, A. Käba.

Lapsehoidjat vaja
Tarabella tän. 12—8.

Vaja ausat 15—16-a.
poissi
mehaaniku õpilaseks. Teat. slt. „36/1276".

Vaja
kelnerit ja puhvetipreilit
Restoran „12", Tartu mnt. 12, Tallinnas.

Linna lähedale maale tarwis
pagarit,
kes täielikult tunneb leiwa-, saia- ja peenleiwatööd ja wõib iseseiswalt töötada. Soowitaw, kes on enne maal olnud ja oskab hobusega wäljas käia. Kirj. pal. slt. „37/2077".

Linna ligidale
mõisa vaja
seppa, puuseppa ja 2 moonameest. Teat. kuni 12. veebr. slt. „39/2039".

Noor preili,
kes walitseb saksa keelt ning tunneb natuke majapidamist ja aiandust, leiab koha Wiljandimaale. Pakkumised ühes elulookirjeldamisega saata kuni 15. weebruarini Kaltuni raamatukaupl. Wiljandis märgusõnale „Dauerstellung".

Seppa
tarwis. Kadaka tee 10.

Suuremasse tallu vaja kaht suurema perekonnaga
aastateenijat,
moonale. Aadr. teat. kuni 10. veebr. kirj. slt. „38/2038".

Wäikesesse perekonda wajatakse iseseiswalt keeta oskajat
passijat.
Kirj. slt. „11/2091".

Tarwis perenaiseabiks noort lasteaemastajat
teenijat
kes ka nõus on kewadeks ära sõitma Pärnu linna. Tulla saapakauplusesse Pärnu m. 35 wõi krt. 1.

Vanem soliidne firma otsib abikaupluse avamiseks kesklinnas
kauplusruume
1—2 vaateaknaga.
Kirjalikult teat. slt. „16/1256".

Importäri vajab
nooremat wastutuswõimelist
laduhoidjat
Tagatis Kr 3000.—5000.—
Teated endise tegewuse ja palganõudmise kohta anda kirjal. slt. „18/2018".

Suurettewõte wajab nais- ja mees-
töölisi
ning nooremaid ametnikke, wanusega kuni 60 a. Kuupalk. Teat. slt. „40/2120".

Korralik keeta oskaja
majateenija
leiab koha lasteta perekonda. Soov. kirj. slt. „36/2076".

Nõmmele wäikesesse perekonda wajatakse last armastaw
teenijat
Wõib olla ka maaneiu. Läbi rääkima tulla Tallinna, Kuu t. 3-a—11, kella 3—5 p. l.

Nooremat
müüjat
tarwis, kes on lihakaupluses wilunud. Soowitaw kautsjoniga. Teat. slt. „26/2186"

Rätsepa abilist
meesterahwaist tarwis. Kirj. slt. „20/2150".

Wajatakse
koka õpipoissi.
Tulla „Estonia" einelauda, kella 9—12 lõunal.

Wilunud
juuksurit
wajatakse daamidetööle. Soowitaw ka wähene meestetöö oskus. Alaline koht, hea palk. Tulla Endla tän. 52-b, juuksuriärisse.

Korralikku nooremat
juuksurit
wajatakse kohe kindlale kohale. Wesilainete tegemise oskus soowitaw. Kirj. slt. „18/2178".

Wajatakse kohe nooremat
meesrätsepa-töölist
Teat. slt. „B. 418".

Tarwis
kokaabi
ja köögiteenijat. Paldiski mnt. 13, söögimaja.

Wajatakse kohe
pagaripoissi,
kes sain mõistab wormida. Teat. Wana Kalamaja 25.

Juuksurit
meestetöödele laupäewiti kohe waja. Müürivahe t. 9, juuksetööstus.

Wajatakse
juuksurit
meestetöödele laupäewiti. Pärnu mnt. 84.

Pesutööstus wajab kiiresti
tikkijat
tikandusmasinale. Liiwa t. 16—1, telef. 520-33.

H. Gutmanni kontor, W. Karja 3—2, telef. 432-59, wajab puht. saksa k. rääk.
vanemat inimest
suurema lapse juure ja iseseiswaid nooremaid üksiteenijaid.

Õpilast
tarwis. Narwa mnt. 14.

Tüdrukut
wajatakse maale tallu. Kaubelda Septembri 3, krt. 1.

Lihtsamasse restorani ärasõiduks waja
puhvetipreilit,
kes ka õmmelda oskab ja traamib. Wilunus ei ole nõutaw. Kaub. ülem-Luha 3—21 reedel, 4. weebr. kl. 10—12 ja 4—6.

Wilunud
lokkijat
tarwis. Uus Kalamaja 9-b.

Wilunud, korralikku
juuksurit
wajatakse kohe kindlale kohale. Pärnu mnt. 6, äri 5, Urla majas.

Wajan tallu sulast, tüdrukut ja karjatalitajat. Teat. endise teenistuse kohta ning palganõue saata Wana-Kariste p.-ag. postk. 17.

Wajame
seppi.
D. Lõhmus ja pojad, põllutööriistadewabrik Ratweres, Jaama pst. 25, tel. 338.

Tööotsimised

Lp. tööandjad!
Palun, võimaldage noormehele mingisugust tööd, kas auto peale töömeheks, hoovi või ladutööd, on kõigega rahul. Kirjad slt. „9/1289".

Vanem tüdruk
soovib kohta
majja või oma kort. käies. Kirj. slt. „4/1284".

Keskealine naine, täiesti wilunud majapidamistöödes,
otsib kohta
kaswatajaks, laste juure, rawijaks, seltsiliseks, perenaiseks wõi abiks. Omab häid soowitusi. Walitseb keeli. Nõus Nõmmele wõi ärasõiduks. Teat. slt. „13/2013".

Juustumeister-karjarawitseja
otsib kohta
Teeb Schweitsi, Hollandi ja Backsteini juustu. Kirj. kuni 10. weebr. slt. „20/2020".

Vaikne töökas majapidamiskooli lõpetanud
tütarlaps
soovib kohta majateenijaks, tööstusse või vabrikusse. Pal. kirj. slt. „7/2087".

19-a. karske korralik noormees
soovib kohta
wajaduse korral wõib ka kautsjoni maksta. Kirjad pal. saata Kõie 9—2.

Aus ja korralik, osalise keskharidusega Saaremaa noormees palub mingit
teenistust
Kohaneb kiiresti, rahul kõigega. Kirjad pal. slt. „1/2081".

Lp. tööandjad!
Kas leiduks tööd passijaks või ükskõik mis alal, teat. V. Ameerika tän. 4—4.

27-a. gümn. harid. energiline
noormees
otsib kohta kontorisse või lattu. Tunnistused ja soovitused olemas. Teat. slt. „2/2082".

Kaks provintsist sõitnud
tütarlast
soovivad ükskõik missugust teenistust, võib ka majateenijaks olla. Kirjad Sõja tän. 36—10, „Töökad".

Maalt tulnud
neiu palub
passija- wõi majateenijakohta. Keeduoskusega. Kirjad ühes palgasuurusega slt. „20/2220".

Korralik karske
1-liigi autojuht
otsib kohta ükskõik missugusele masinale, võib ka provintsis olla. Kirjad slt. „24/2064".

Kaitseväest vabanenud korralik
noormees
palub õpilasekohta ärisse, lattu, kontorisse või midagi muud. Valitseb keeli, omab end. 2. kl. keskkooli hariduse. Kirj. slt. „15/2055".

Kaub.-k. haridusega
tütarlaps
vajab tungivalt teenistust kas kontorisse (varem. tööt.) ärisse, vabrikusse, tööstusse või mujale. Kirj. slt. „18/2058".

Saaremaa neiu
soovib üksiteenijakohta, on vilunud kõigi töödega, võib olla ka passikoht, käib oma korterist. Kirjad slt. „33/2033".

Passikohta
soowib wanem naisterahwas. On enne teeninud, räägib wene keelt. Füüsilised soowitused olemas. Kirj. slt. „20/2100".

Lp. töösturid!
Palun wõimaldage tööd wilunud sokikudujale (automaatmasinal). Wõib ka mõni teine töö olla. Kirjad slt. „15/2095".

Wanem kutsetunnistustega
lukusepp-autojuht,
wilunud kõigis töis, ka autoremondis, otsib wastawat teenistust. Teatada Pärnu, „Pärnu Päewalehe" tal. „Lukusepp nr. 7926".

Tööotsimised

Mehaaniline puutööstus maal
valmistab
täiesti kuivast materjalist igasuguse arvul
uksi ja aknaid
franko ehitusplats. Hinnad väljaspool võistlust. Aadress: Mehaaniline puutööstus, Märjamaa, telefon 63.

Soovin kohta
oma korterist käimisega, oskan iseseisvalt keeta, armastan lapsi ja teen kõiki majatöid, oman head tunnistused. Pal. kirjal. slt. „16/2216".

15-aastane maatütarlaps
palub kohta,
perenaise abiliseks, on virk ja korralik, ennem teeninud. Magasini 3-b—12, telef. 456-04.

Lp. töösturid!
20-a. karske, väga energiline noormees palub mingisugust tööd. Võib ka õpilasekoht olla. Teatada slt. „22/2142".

Maaneiu
palub linna lähedale tallu teenijaks, on varem olnud. Kirj. slt. „21/2181".

Noor neiu
palub teenistust, kas perekonda või üksiku juure, on ka toiduainetekaupluses olnud. On nõus ka ärasõiduks. Kirjad slt. „23/2183".

H. Paulseni kontor, Pikk tän. 28—8.
Kohti otsivad
noored ja vanemad lastepreilid, hea lapsehoidja, perenaised, keetjad (ka ärasõiduks), üksikteenijad, vatirdrukud, passijad, majahoidjad.

Noor neiu
soovib kohta poleerija või pesuõmbleja juure õpilaseks või midagi muud tööd. Kirjad saata slt. „6/2206".

Vanem
raamatupidaja
otsib tööd (ka abiks ja ajutiselt). Valitseb 5 keelt. Pakk. slt. „2/2162".

Täiesti vilunud
vorstitööline
palub kohta. Omab meistrikutse. Teat. Tartu „Presja", „Vorstitööline".

Vilunud karske
maaler
otsib tööd. Kirjad slt. „40/1280".

Palun tööd
vabrikusse, tööstusse, kontorisse kraamijaks või passijaks. Pesen ka pesu, olemas tunnistused Kirjad slt. „10/2090".

Preili,
kes peale kohalikkude keelte räägib rootsi ja inglise keelt ja oskab masinakirja, otsib mingisugust teenistust. Kirj. pal. slt. „32/2032".

Poolõppinud
sadulsepp
otsib tööd sadulsepatöökotta. Teat. kirj. slt. „3/2083".

Lokkija
soovib kohta, teeb ka meestetööd. Kirjad slt. „35/2075".

Vilunud maaler
vajab ärisiltide, sisseseadete ja linoleumi panemise töid. Hinnad odavad, töö täpne. Teat. slt. „32/2072" või Härjapea tän. 24—2.

Noor täiesti karske
meesteener
soovib vastavat kohta, tunneb köögis ettetulevaid töid, räägib ka saksa keelt. Kirjad slt. „23/2063".

Kohalikke keeli valitsev
preili
palub tööd. Kirjad slt. „21/2061".

Kaitseväest vabanenud 21-aastane
noormees
soovib mingit teenistust. Eelistatavam raadioala. Lepib ka õpilasekohaga. Kirj. slt. „31/2111".

17-a. poiss
palub kohta. Iga ala on vastuvõetav. Töötanud konditri- ja jooksupoisina. Teat. slt. „32/1272".

Perekonnainimene otsib aastamoonamehe-
kohta.
Teatada [illegible] postiagentuur, Adila asundus „Koht".

Lugupeetud autoomanikud!
Kui Teil on tarvis täiesti karsket ausat töökat juhti, siis kirjutage maapäritoluga noormehele slt. „4/2004".

31-a. aus, energiline ja korrektne
mees,
esmajärguline kvalifitseer. tööjõud kaubanduse alal, 12-a. praktik., vastava haridusega ja keelte oskusega,
soovib kohta
linna või maale. Priima soovitused. Kirj. slt. „35/2035".

I liigi autojuht
otsib kohta, omab suure tutvusringi kaub. alal, tunneb kõiki vedusid, on ennem tegev olnud ehituse juures vedudes, teeb ka ise tööd. Pal. lahk. teat. slt. „28/2028".

Keskealine lesk (sakslanna) otsib
lastekasvataja-kohta.
Kirj. slt. „14/2014".

Härrad restoraatorid!
Vilunud puhvetineiu-
ettekandja
palub kohta, võib olla ka provintsis. Räägib keeli. Kirj. kuni 7. veebr. slt. „14/1294".

Lp. rätsepad!
Palun naistöölisele käealusekohta naiste- või meestetöö alal. Kirjad slt. „30/2070".

Härrad rätsepad,
võimaldage vilunud abilisele koht, võib vahest teha ka endereid. Kirj. pal. slt. „29/2069".

Lp. tööandjad!
Võtan enda peale vanade majade lammutamist, remondi- ja krohvitööd. Pakk. slt. „31/1231".

Majahoidja,
vilunud keskküttekütja, parandab veevärki, elektrit, teeb puu- ja maalritöid, soovib kohta nüüd või edaspidi. Kirj. slt. „9/2129".

Korralik töökas maaneiu palub
passikohta.
Kirjad slt. „34/2114".

Soovin kohta
pesuse, passijaks või üksikteenijaks linna või linna ligidale maale; armastan lapsi, keedan hästi, oman ka head tunnistused. Pal. teat. kirj. slt. „20/2140".

Lp. härrad ja prouad!
Noor naisterahvas otsib tööd, passikohta või kontorikraamijaks. Kirj. slt. „13/2133".

Korralik karske maanoormees soovib mõnd
lihttööd
linna või maale. Kirj. slt. „24/2144".

Passija
otsib päevastlõunast teenistust, on vilunud kõigis majatöödes. Aadress: Pikk tän. 29-a—14.

Härrad töösturid, ärimehed!
Siin 16-aastane sõnakuulelik poiss tahaks heal meelel töötada õpilasena teie äris või tööstuses. Kirjal. slt. „82/2112".

Vilunud
kokaabi,
soovib koha, tunneb külma ja sooja kööki. Kirjad slt. „33/2193".

Noor juuksurpreili
soovib kohta
tunneb meeste- ja naistetööd. Võib ka väljasõiduks Kirj. slt. „8/2168".

Noor proua
soovib kohta kusagile vabrikusse, tööstusse või laualadusse, võiks ka olla poleerimise õpilaseks. Kirjad slt. „31/2191".

Vilunud
puusepp
palub mingisugust tööd, kas remonttöödele või uue ehituse sisetöödele. Kirj. slt. „12/2172".

Tütarlaps
palub koha trikootööstusse, toiduainetekauplusse või ettekandjaks. Ennem olnud. Kirj. slt. „24/2184".

Üle 10-aastase praktikaga iga tüüpi masinatel nii sõidus kui ka remondis
I-a liigi autojuht
palub teenistust ükskõik mis masinale. Kirjad slt. „23/2223".

Lp. prouad ja tööandjad!
Võimaldage tütarlapsele kas majateenija-, ettekandjakoht, tööstusse või ükskõik mis alal. Kirjad slt. „8/2208".

Keeduoskusega
maaneiu
soovib majateenijakohta. Kirjad slt. „22/2222".

Korralik täiskarske
1. liigi autojuht
soovib kohta ükskõik missugusele masinale, nõus ka väljaspoole Tallinna sõitma. Pakk. kirj. slt. „10/2210".

J. Rotberi kontor, Lai 28—3, telef. 480-40, soovitab väga häid
majateenijaid,
häid kokki, passijaid ja majahoidjaid.

Aus korralik maatütarlaps
palub kohta
perenaiseabiks või laste juure. Pal. kirjutada Posta 38—1, H. L.

Korteripakkumised
TALLINNAS

Kaks päikesepoolset erasissekäiguga
tuba
ära anda kahele ametisolevale härrale või preilile. S. Tartu mnt. 30—6, telef. 806-10.

1—2—3 möbleeritud
tuba
välja üürida, kuuüür 18—35—55 kr. Narva maanteel nr. 38—1.

Ära anda suur hästi
möbl. tuba
erasissek. ja vanni tarvitamisega. Laulupeo t. 1—8.

Tuba
mööblita välja üürida intelligentsele isikule. Kentmani tän. 17—5. Näha kl. 3—8.

Toiduainete-kauplus
maapealne, käidavamas tänavas, ära anda väga kiiresti. Kirjad slt. „22/2062".

Kesklinnas üürile anda
kontori-ruumid
—4 tuba esikuga. S. Karja 2—4, tel. 486-67.

Suur hästi
möbl tuba
erasissekäiguga ja vanniga soliidsele korralikule härrale ära anda. Näha kl. 3—8 Klaasingi tän. 5—1.

2 mööbliga
tuba
välja üürida ametiskäijaile isikuile. Küsida Linda 5—15

2 tuba
keskküttega, sobivad kontoriks, vabanevad 1. märtsil Mereppuiestee 15, Rosen ja Ko, näha ärip. kella 9—3.

Uues keskküttega majas
kaupluseruum
välja üürida. Koidula 13, küsida majahoidjalt.

Mööbl. tuba
üksikule kindl. teenist. vaiks. soliids. härrale (mitte naistele) välja üürida. Sulevimägi 10—4.

Tuba
ilma mööblita, kütte ja valg., kesk. kindl. ametis korral. härrale või puhta töö jaoks üürile anda. Teat. slt. „20/1300".

Väike tuba
ära anda, vähese mööbliga või ilma. Vase 10-a—4.

Kauemat aega töötanud hea
tulutoov äri
käidavas kohas ära anda omaniku haiguse puhul. Küsida Jakobsoni tän. 21, lihakauplus.

Kuur
välja üürida. S. Tartu mnt. 18—1.

Tuba
suur, valge, hästi möbleeritud, erasissekäiguga ja vanni kasutamisega üürile anda Laulupeo 1—8.

Korter
5 toaga ja kõigi mugavustega, ühes keskküttega, ära anda Pikk tän. 36, küsida majahoidjalt.

Kaasüüriliseks
võib tulla kindlas teenist. meesterahvas. Kulkoviuse tän. 7, krt. 7.

Uues majas välja üürida päikesep.
möbl. tuba
erasissek., Pärnu mnt. trammipeat. lähedal. Küs. Planeedi tän. nurg. lehekioskist.

Ära anda
möbl. tuba
S. Tartu mnt. 25—10.

Korter
— üks tuba ja köök — 22 kr., ühes kioskiga. kioski üür 5 kr. kuus. Paldiski maanteel [illegible]

Majaomanikud!
Vaba korter Teie majas saab kiiresti üürniku kuulutuse kaudu
„Päevalehes"

Välja üürida suured tisleritöö- ja sadulsepa-
ruumid,
võib ka olla laduruumiks. Näha Koidu tän. 6—2.

Ilus soe, valge,
mööbliga tuba
intellig. härrale üürile anda (kuuüür Kr. 25, telef. ja vann korteris). Pärnu mnt. 62—7.

Tühi toiduainete-
kauplus
ühes piimaruumiga ära anda Koidu 97, küsida krt. 9, kõnetr. 444-50.

Suur ilus möbleeritud
tuba
kohe välja üürida. Telefon ja vann kasutada. Narva mnt. 48, krt. 1.

Korter
— 3 tuba, köök, vannituba ja esik — välja üürida teenistuskindlale väheseliikmelisele perekonnale. Teat. saab Rohu tän. 10—6 või telef. 438-66.

Avar, päikesep. soe täiesti omaette (nagu korter)
möbl. tuba
ühes esikuga ära anda. Loode tän. 5—4.

Ilus suur soe vähese
mööbliga tuba
erasissek. ja köögi tarv. välja üürida vanemale ametisk. härrale. Magasini 13-a—19 (hoovimajas), kella 4—8.

Möbl. tuba
omaette, erasissekäiguga, ühele või kahele meesisikule üürile anda. Liivalaia 34-a—8 (hoovimajas).

Korter
üürile anda — 3 tuba, köök, vannituba, teenijatuba ja esik. Kasulik põrandapind 81,3 m², keskküte ja soe vesi. Pärnu maantee 96.

Korter
— 2 tuba, köök ja esik, hind 35 krooni, ära anda intelligentsetele inimestele. Israeli tän. 21—1.

Ühetoaline
korter
ära anda. Väga soe, puhas. Karu 33.

Mugav omaette sissekäiguga vähese mööbliga
tuba
ära anda. Heeringa 15—3.

Korter
— 2 tuba, köök, rõdu — välja üürida, vesi ja elekter olemas. Oksa tän. 6—3 (Tondi, Seebi t. keerata).

Ära anda
mööblita tuba
köögi tarvitusega. Gonsori 29—5 (hoovis).

Äriruum
ära anda pesumajaks või muuks tööstuseks. Valgevase 8-a.

Meesterahvas võib
kaasüüriliseks
tulla Reimani tän. 22—11.

Äriruum
ära anda laduruumi ja keldriga. Teateid saab Gonsiori 17—9. Telefon 305-06.

Autogaraash
välja üürida Narva maanteel 16, küsida krt. 3.

1—2 tuba
erasissek., mööbl. või ilma, arstile, advokaadile või kontoriks ära anda. Harju 37—2, näha kella 4—7.

25 aastat sissetöötatud
pesumaja
üle anda omaniku ärareisimise pärast. Kirjad slt. „10/2130".

Korteripakkumised
NÕMMEL JA MUJAL.

Kaks korterit
Nõmmel, jaama juures, üks Kr. 75, teine Kr. 40, välja üürida korralikkudele inimestele. Soovi korral võib ka poolitada. Ilus aed laste jaoks. Garaash. Nõmme, Raudtee 60.

„Päevalehe" tellimisi võetakse vastu
VÄNDRAS
E. Pill'i kaupluses.

Korteriotsimised

Intellig. noormees otsib Kivimäe—Pääsküla vahel
tuba
või 1 tuba ja köök. Kirjad kolmes kohalikus keeles ühes hinnaga slt. „3/1283".

Otsin
mööbl. tuba
korralikkus majas intellig. perekonnas; kesklinna piirkonnas. Pakkum. slt. „5/1285".

Noor lasteta abielupaar otsib
korterit
— tuba köögiga või vaheseinaga 2. või 3. rajoonis, või kui edaspidi vabaneb, pal. teat. kuni 13. veebr. slt. „22/2022".

TAHEVA LASTESANATOORIUM
vajab
arsti-ordinaatorit,
kellel on praktika tiisikuse- ja hambahaiguste ravi alal. Sooviavaldused ühes tunnistustega esitada sanatooriumi juhatajale kuni 9. veebr. aadressil: Hargla p.-ag. Telefon: Taheva 7.
Sanatooriumi juhataja.

Kellel on ära anda
kaupluse-ruumid
maal käidavas kohas, kirj. Rüütli 11, „Presja", Tartu „Kaupluseruumid".

Soovin üürida 2 -kuni 3-toalise
korteri.
Soovitav vesi, elekter ja klosett korteris. Teat. slt. „10/2010".

Müüa täies sõidukorras hea
töldauto
ühes taksoga. Sobiv provintsi või omanikule. Hind 1000 kr. Teatada slt. „28/2108".

Juhuslikult odavasti müüa noor tugev veo-
hobune,
6 a. vana, sobiv linna- või maatööle. Laulupeo 26.

Moodsaid (1938. a. mudel)
lapsevankreid
odavasti müüa. Roosikrantsi tän. 8, lapsevankritööstuses.

Müüa
automootor 5½ h.-j. ja 4 autokummi ratastega, mõõt: 880×135, peaaegu uued, kohased ka voorimehevankrile. Imanta tän. 8—5

Müüa uus kahekordne
maja
Kauba tänava rajoonis. Hind Kr. 31.000, sellest osa pangavõlg. Müüb omanik, vahetalitust ei vaja. Soovid slt. „5/2165".

Uus maja
müüa. aastasissetulek Kr. 3840, hind Kr. 36.000. Kirjad slt. „23/2143".

Müüa korras
õmblusmasin
W. Ameerika 12—1.

Ehituskrunt
müüa
Haapsalus. Teateid saab Võnnu vallast Kabrametsa k. Allika t. A. Selg. Vastuseks lisada 10-s. postmark.

„Päevalehe" üksiknumbrid on müügil
Kose Tarvitajate Ühisuse kaupluses

Ostetakse

Vajatakse
juukseäri peegleid ja tugitoole.
Pakkumised slt. „1/2041".

Briljante, kuld-, hõbe-, antiikasju
ostab kõrge hinnaga
L. Krasnokutsky ja poeg
Kuninga tän. 6, telef. 431-59.

Briljante, kuld-, hõbe-, antiikasju, vanu rahasid, jumalakujusid (ikona) ostab kõrge hinnaga Ed. Munga, Vana Posti 3.

MOODSAIM JA TÄIELIKEIM
Trükikoda
VALMISTAB KIIRESTI JA MAITSERIKKALT IGASUGU TRÜKITÖID NAGU: AKTSIDENTS-, RAAMATU-, KIVI-, OFFSET- JA ROTATSIOONTRÜKITÖID NING RAAMATUKÖITETARBEID
TALLINNA EESTI KIRJASTUS ÜHISUS
PIKK T. 2 ● TALLINN - TEL 428-83

Vajatakse väiksemat
korterit
tuba köögiga, vaheseinaga või pliidiga. Kirjad slt. „38/2078".

Soovitustega, ametiskäija, ettemaksja preili vajab 15. veebruariks väikest, korralikult hoitud, tarvilise
mööbliga tuba
vähese köögi tarvituse võimalusega, soovitav keskküttega majas, rajoon: südalinn — Kadriorg. Pakkumised kuuüüri ja mööbliesemete äramärkimisega saata slt. „40/2200".

Üksik kindlas ametis olev meesisik soovib ühetoalist väikest
korterit
või omaette väikest tuba Kalamaja rajoonis. Pal. teat. slt. „34/2074".

Korteriotsijad!
Kuulutuste kaudu „PÄEVALEHES" on soovitud korter Teil varsti käes.

Sõjaväelase perekond vajab 2—3-toal. köögiga
korterit
1. linnajakku veebr.-k. jooksul. Teat. slt. „4/2044".

Otsitakse 3-toalist
korterit
ühes vanniga ja teenijatoaga (võib ka vanemas majas). Teat. slt. „6/2046".

Soovin üürida 15. veebr. alates
2 hästi möbl.
ühenduses seisvat
tuba
(üks kohane magamistoaks 2 isikule), soovitav vanni ja telefoni tarvitamisega. Pakk. kuni 10. veebr. slt. „8/1288".

Sadulsepp
soovib väikest keldriruumi või tuba töötamiseks, soovitav kesklinna ligemale. Kirj. slt. „6/2086".

Vajan tühje toiduainete-
kaupluse ruume
ühes elukorteriga ja mis vastavad praegustele nõuetele Teatada kohe slt. „31/2031"

5—6-toalist korterit
kõigi mõnusustega kesklinnas vajatakse praegu või edaspidi. Kirjad slt. „28/2068".

Riigiametnik vajab pikemaks ajaks eraldi seisvat hästi
möbleeritud tuba
Soovitav kesklinna lähedus, hinnaga Kr. 20—30 kuus. Pakk. kuni 7. skp. slt. „23/2103".

Kindlas ametis, lasteta abielupaar vajab 1—2-toal.
korterit
ja üksik härra vajab tuba, Nõmmel või Tallinnas. Teat. ühes hinnaga slt. „13/1293".

Lasteta abielupaar soovib ühetoalist
korterit
Järvele või Tondi ümbruskonda. Teat. palun Aia tän. 1—2. Nõmmel.

Otsin
pudukauplust
hästiminevas kohas, kas kaubaga või ilma. Pakk. slt. „14/2134".

Intelligentne perekond otsib
korterit
hinnaga Kr. 40.— kuni 60.— Pikemaajaline ettemaks võimalik. Teat. slt. „28/2188".

Neljaliikmeline perekond (kõik kindlas ametis) soovib
korterit
või erasissekäiguga tuba. Kirjad slt. „9/2169".

Müüakse

Juhuslikult müüa Tallinnas südalinnas harukorselt soodsasti suurem
kivimaja.
Hea sissetulek. Pikaajaline odavaprotsendiline võlg. Väljamaks 80.000—100.000 kr. Soov. kirj. slt. „26/2106".

Müüa
riidekappe, puhvetid, söögi-, sohva- ja raadiolauad, toolid, voodid, tualetid, diivanid. Järelmaks võimalik. Laulupeo tän. 1, A. Kluge.

Vanas tuntud headuses
KOHVI
erisegud
TH. KAARMANN
RAEKOJA 8

Talukoht
„Laiaru" Läänemaal, Märjamaa vallas, Tolli külas, 25 tiinu ühes tükis, jõe ja raudtee lähedal, okaspuumetsaga, kohe müüa. Näha ja küsida koha peal.

Väga odavasti müüa
taksoauto
ühes õigustega. Soov. kirj. slt. „7/1287".

Müüa pruugitud kasepuust
söögilaud
Maleva t. 13 (teisel korral), Nõmmel.

Müüa odavasti katuse-rippuvad
rennid
Viljandi tän. 22—11.

Ehitajaile ja jää alalhoidmiseks on saada head okaspuu-
saepuru
ühes kohaleveoga. Teatada telefonil 475-64.

Müüa
mahagoniraamiga peegel, väiksem saalimööbel (7 asja), õlimaale ja muud majakraami. Tolli 3—1.

Nõmme kesklinnas
maja
2 korraliku korteriga, suure krundi, rikkaliku kultiveeritud aiaga, soodsatel tingimustel müüa. Kirj. slt. „29/2109".

Müüa vähe töötanud
paadimootor
5 H. P., hind Kr. 100.—. Soov. kirj. slt. „40/2080".

Talu
müüa linna lähedal. Teat. saab Siiwerti t. 12, krt. 1.

Müüa
raadio,
super, 4+2-lambiline. Näha pärast kella 3. Liivalaia tän. 77—8.

Müüa
puhvet (Luther), armatuurid, riidekapp, väikesed lauad ja mitmes. muud kraami. Kotsebue 7—7.

Müüa kohe ühes tükis
asundustalu
Kehrast 10 km, omnibuseliinist ja piimaühisusest 1 km, maantee ääres. Vastuseks 10-s. postmark lisada. Kehra, Alavere as., postk. 29.

Hea
tahvelklaver
müüa, hind Kr. 150. Sobib maale. Tina tän. 18—1.

Müüa töötamiskorras vähe kapitali nõudev
seebi-tööstus
ühes vajalike masinate, elektrimootori ja inventariga. Hind soodus. Võimalik ka järelmaks. Järele pär. S. Karja 3, kardinakaupl., telef. 437-11.

Juhuslikult müüa välismaa
rahakapp,
keskmine suurus. Näha saab Lai tän. 23, hoovis, maalritöökojas. Telef. 412-32.

Kabinett-tiibklaver
müüa Veerenni 4-a, küsida krt. 1 või 7.

Müüa
elektrimootor ja dünamo
Jakobsoni t. 23—5.

Ärareisimise pärast müüa
magamistoamööbel,
kapp, voodi, tualett (tamm) Lai tän. 34—6, sissekäik Vaimu tän.

Letid,
riiulid, klaaskapid j. m., uued ja moodsad, juhuslikult ka üksikult, müüa Luise tän. 22—17.

Müüa veel mõned moodsad
lapsevankrid,
alates Kr. 20. Samas tehakse asjatundlikult ka vanade parandust. „Modern", Viru tän. 2, hoovis.

Rätsepamasin,
kingsepalappimismasin, siksak-masin, käsimasin ja masinajalgu vastutusega ja väga odavasti müüa Roosikrantsi 8—15, Koljo juures.

Müüa uus moodne
klubimööbel,
2 tugitooli ja diivan. Väike Kompassi tän. 14.

Soodsatel tingimustel müüa
väiketööstus
Näha kella 4—½6 Koidula tän. 11.

Väike talu
elukoha muutmise tõttu müüa. Uued hooned, Vodja jaamast 8½ km. Viisu asund., Juhani talu nr. 17.

Tore suvitustalu
jõe kaldal Harjumaal, 71 ha, ühes tükis, 5 ha head metsa, korralikud uued hooned erisuhusel kiiresti 10.000 kr. eest, ½ väljamaksuga ja palju teisi talusid, mõisasüdameid, veskeid ja maju odavasti müüa. Teateid J. Kühle kontorist, Vanaturg 6, k. 11—1 ja 5—6.

Pesurull
müüa. Tehnika tän. 4, töökoas.

Elumuutuse tõttu
müüa
antiikseid mahagonipuust ja maarjakasest mööbleid, kroonlühter (pronks kristalliga), väärtuslikud maalid ja portselaani. Narva mnt. 25—2, telef. 317-11.

Omaniku haiguse tõttu kiires korras müüa täiesti uus
mootorratas.
Kirj. slt. „32/2192".

Imeodavasti müüa
töökorras Philips võrkanood ja akulaadija. Videviku tän. 24—1.

Müüa Chrysler
töldauto,
väga odavasti. Teateid saab Estonia puiestee ja Tartu mnt. nurgal autoseisukohalt A. 885 juhilt või telef. 310-55.

Kahekordne
puumaja
müüa Kalamaja rajoonis, 72 r.-s. põhipinda, asub 280-r.-s. krundil, 14 kort. 2- ja 3-toalised, sissetulek aastas Kr. 4900, hind Kr. 38.000, väljamaks Kr. 25.000. Teat. saab Suur Karja 9—2-a, k. 9—12 ja 5—7.

Müüa hästitöötav vanem meesterahva
juuksetööstus
hinnaga 250 kr. Kirjal. slt. „12/2212".

Krunt
müüa, puuehitusrajoonis, nurgapealne. Hind Kr. 9000 Pakk. kirjal. slt. „5/2125".

„Laste Rõõm" esirinnas
„Laste Rõõm" algatas laste näopiltide avaldamise — nüüd teevad seda ka mitmed täiskasvanutele määratud ajakirjad — kõige huvitavamaks jääb aga sellepoolest „Laste Rõõm". Lapsed ise, kõige laiemaist rahva kihtidest, saadavad neid pilte, ühes kaaskirjadega.

Soovin osta Tallinnas
ehitus-krundi
või moodsa kivimaja. Hind kuni Kr. 100.000.—. Kirjad slt. „7/1247".

Ostame ja müüme
igasugusel arvul vanu raamatuid ja žurnaale. „Odav Raamat" Raekojapl. nr. 18. Laenuraamatukogu.

Kulda, hõbedat ja vene peenraha ostan.
Voorimehe t. 4. E. Prant, telef. 412-30.

Soovin osta pruugitud
tsentrofuugi,
tärklise valmist., pesu kuivat. või riide appreteerim. jaoks. Kirjad slt. „26/2066".

Soovitakse osta pruugitud
vaskkatel
(pada), maht. 125—300 ltr. Teatada telefonil 303-63, kella 9—15.

Ostja Võrust
ostab Tallinnas ja Nõmmel vanast mööblist alates kuni kõige tühisema pruugitud asjani, ka pööningukolu ja keldrisvedelevat kolu. Lahked pakkumised kirj. slt. „33/2073".

Ostja Võrust
ostab veel mõned päevad pruugitud mööblit, riideid igasuguses seisukorras, kuni pööningukoluni. Pal. kirjal. teat. slt. „30/2150".

Soovin osta pruugitud reformpõhjaga
voodi
ühele inimesele. Kotsebue tän. 16-a krt. 2-b.

Soovitakse osta naisterahva
sõrmus briljandiga,
¾ kuni 1 karaat. Pakk. slt. „17/2177".

Petserist sõitnud,
ostan
parema hinnaga mööblit, riideid, pesu, saapaid, raamatuid, grammofone, jalgrattaid, õmblusmasinaid ja kõike pööningukolu. Kirj. slt. „6/2166"

Krundi
Nõmme ümbruses soovin osta või üle võtta. Teatada asukoha, suuruse ja hinnaga slt. „15/2175".

Ostan pruugitud sõidukorras
sõiduauto.
Teatada hob.-j., mudel, sõidetud km arv ja hind kuni 10. veebr. slt. „A. 882".

Puhtaid kaltse
ostab
Tall. Eesti Kirj.-Ühisuse ladu Pikk tän. 2.